

กระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ดังกล่าวนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดกระบี่ ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมพล ธงศิลา

27 ส.ค. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นหลักฐานหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มกราคม 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบไล่พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุม

.....Prof. Dr. S. S. S...... ประธาน
(รศ.กาญจนา ศรีกาสินธุ์)

.....Dr. S. S. S...... กรรมการ
(ผศ.สุกัญญา ทิยะสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบ

.....Prof. Dr. S. S. S...... ประธาน
(รศ.กาญจนา ศรีกาสินธุ์)

.....Dr. S. S. S...... กรรมการ
(ผศ.สุกัญญา ทิยะสุวรรณ)

.....Dr. S. S. S...... กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ทวัญญ์ หอมเย็น)

บัณฑิตวิทยาลัยขอุมติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....Dr. S. S. S...... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่.....1.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ.....2534..

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความสามารถเป็นอย่างสูงของ รองศาสตราจารย์
กาญจนา ศรีกาพลินธุ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา ทิยะสุวรรณ ประธานและกรรมการ
ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความ
เอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอขอบพระคุณ ดร.สมสร
วางษ์น้อย ที่ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมทางสถิติ ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์
ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ทวีรัตน์ หอมเย็น อาจารย์ถวิล วรรณปะเก
และอาจารย์ประศาสน์ ชูมนาเสียว ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบและให้คำแนะนำในการ
สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณครู อาจารย์ ผู้บริหาร โรงเรียนและ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ สังคักสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่ได้ให้ความ
ร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถาม และในการดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัย
ได้รับกำลังใจจากอาจารย์สมมติ ชงศิลา และลูกนต ซึ่งต้องขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าอันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องสักการะเพื่อบูชาพระคุณ
ของคุณพ่อ คุณแม่ และครู อาจารย์ทุกท่าน

สมพล ชงศิลา

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	✓ ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	5
	✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	ความหมายของการนิเทศการศึกษา	11
	ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา	13
	ความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	15
	ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	16
	ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	18
	ผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	19
	กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน	23
	กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามแนวปฏิบัติของ	
	สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	28
	ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	30
	ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก	31
	ขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ	33
	ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ	34
	ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล	36

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
งานวิจัยภายในประเทศ	37
งานวิจัยในต่างประเทศ	41
สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
/ ประชากร	44
/ กลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	47
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การจัดกระทำข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ตอนที่ 1 ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ โดยรวมทุกชั้นตอน	58

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	61
ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก	66
ขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ	74
ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ	80
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล	88
ศึกษาผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน	
ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	
โดยรวมทุกขั้นตอน	94
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	96
ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก	102
ขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ	110
ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ	116
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล	125
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา	
ภายในโรงเรียนตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา	
แห่งชาติ รวมทุกขั้นตอน	131
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	133
ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก	134
ขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ	135
ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ	136
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล	137

เปรียบเทียบผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน

โรงเรียน ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติ รวมทุกขั้นตอน	138
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	141
ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก	142
ขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ	143
ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ	144
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล	145

ตอนที่ 3 ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในกระบวนการจัดการนิเทศ

การศึกษาภายในโรงเรียน ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ	147
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	147
ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก	153
ขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ	157
ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ	161
ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล	165

5 รูป ภูมิปรายผล และข้อเสนอแนะ	168
จุดมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้	168
วิธีดำเนินการวิจัย	168
การวิเคราะห์ข้อมูล	170
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	170

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและที่รับคืนมา จำแนกตามอำเภอ/กิ่งอำเภอ	50
3 แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศิษยานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกชั้นตอน	58
4 แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ในชั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ ต้องการ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศิษยานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ	61
5 แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ในชั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก ตามความ คิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศิษยานิเทศก์อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	66
6 แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ในชั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ ตามความคิดเห็น ของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศิษยานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ	74

7	แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ ตามความ คิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ	80
8	แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล ตามความคิดเห็น ของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ	88
9	แสดงผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกชั้นตอน	94
10	แสดงผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	96
11	แสดงผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก ตามความ คิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ	102

12	แสดงผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	110
13	แสดงผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติ เสนอแนะ ตามความคิดเห็นของ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ	116
14	แสดงผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล ตามความ คิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	123
15	เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ รวมทุกชั้นตอน	131

- 16 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน
ปัญหา และความต้องการ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน
และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่ 133
- 17 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนด
ทางเลือก ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษา
นิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่ 134
- 18 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ
ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์
อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่ 135
- 19 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการณ์นิเทศ ตาม
ความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่ 136

- 20 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ในชั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงาน
ผล ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์
อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่ 137
- 21 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ รวมทุกชั้นตอน ตามความคิดเห็นของครู
ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่ 138
- 22 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน
และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ 139
- 23 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ในชั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน
ปัญหา และความต้องการ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน
และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่ 141
- 24 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ในชั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทาง
เลือก ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์
อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่ 142

- 25 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ในชั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ
ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่ 143
- 26 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ในชั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ ตาม
ความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่ 144
- 27 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ในชั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล
ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่ 145
- 28 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ รวมทุกขั้นตอน ตามความคิดเห็นของครู
ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่ 146
- 29 แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของครู
ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ชั้นตอนที่ 1
การศึกษาลงพื้นที่ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 147

30	แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ชั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก	153
31	แสดงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ชั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ	157
32	แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ชั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ	161
33	แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ชั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล	165

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ตามกระบวนการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ 30
- 2 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการวางแผนการนิเทศการศึกษา ของสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 32
- 3 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ของสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 35

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
 ตามกระบวนการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติ 30
- 2 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการวางแผนการนิเทศการศึกษา ของสำนักงาน
 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 32
- 3 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ของสำนักงาน
 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 35

ภูมิหลัง

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 หมวด 3 ข้อ 31 กล่าวว่า "การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งให้เด็กมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน และให้สามารถคงสภาพออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ มีความสามารถประกอบอาชีพตามควรแก่วัยและความสามารถได้ และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข" (แผนการศึกษาแห่งชาติ. 2520 : 6) และรัฐได้กำหนดเป็นแนวนโยบายการศึกษาของรัฐไว้ว่า รัฐพึงจัดการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึง บริบูรณ์สำหรับสถานศึกษาของรัฐและของท้องถิ่นจะต้องจัดให้เปล่า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 8) การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น บุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งคือครู ถ้าครูมีคุณภาพดี มีความสามารถ การเรียนการสอนนั้นก็จะมีประสิทธิภาพ ดังนั้นคุณภาพของครูจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงได้กำหนดบทบาท และภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่า จะต้องดำเนินการนิเทศครูผู้สอน เพื่อให้สามารถปรับปรุงวิธีสอนให้มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายของหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 88)

การนิเทศการศึกษาเดิมผู้นิเทศมักจะเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถภายนอกโรงเรียนที่เข้ามาช่วยเหลือและพัฒนาคูครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนต่าง ๆ ให้มีความรู้ ความสามารถในการสอน และการปฏิบัติงานอื่น ๆ ให้ดีขึ้น แต่เนื่องจากการช่วยเหลือและพัฒนาคูครูในโรงเรียนต่าง ๆ โดยศึกษานิเทศก์นั้นเป็นไปอย่างล่าช้าและไม่ไต่ผลเท่าที่ควร เพราะศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัดไม่สามารถติดตามให้การนิเทศอย่างสม่ำเสมอได้ ประกอบกับในระยะหลังบุคลากรใน

โรงเรียนต่างมีความรู้สูงขึ้น จึงทำให้นักการศึกษาเป็นจำนวนมากหันมาสนใจผู้บริหาร และบุคลากรในโรงเรียนต่าง ๆ ใ้ร่วมกันจัดการนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียนของตนเอง

สำหรับเหตุผลที่ทำให้ต้องมีการ เน้นย้ำความสำคัญ ความจำเป็น และสนับสนุน ให้มีการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้มากขึ้นนั้น ก็มีอยู่หลายประการด้วยกัน เช่นจะเห็นว่า สังกต อุทรานันท์ (2530 : 116 - 117) ได้ให้เหตุผลในเรื่องนี้ไว้ว่า การนิเทศภายใน โรงเรียนมีความสำคัญและจำเป็นมากในปัจจุบันนี้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก

1. ศึกษาพิเศษโดยคำแห่งมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถสนองความต้องการทาง การนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วถึง
 2. สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยาก ที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนได้ การ สอนความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก
 3. ในสภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ และบางคนยังมีความชำนาญในเฉพาะสาขาวิชาอีกด้วย จึงสมควรจะใช้ทรัพยากร เหล่านี้ให้เกิด ประโยชน์มากที่สุด และยังเป็นการสร้างการยอมรับซึ่งกันและกันอีกด้วย
 4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการ และวิธีการของการนิเทศสมัยใหม่ที่สุด ซึ่งเน้นให้การนิเทศเกิดขึ้นโดยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างบุคลากรภายใน โรงเรียนมากกว่าที่จะต้องมีคนเฝ้าจากภายนอกโรงเรียนมาคอยชี้แนะให้อยู่ตลอดเวลา
- ดังนั้นในปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่าบทบาทของผู้นิเทศการศึกษาได้เปลี่ยนจากลักษณะที่เป็น การตรวจตราสั่งการจากบุคคลภายนอกโรงเรียนมาเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน บุคลากรผู้บริหาร หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนครูวิชาการที่อยู่ในโรงเรียน โดยมีตัวจักรสำคัญที่จะปรับปรุงคุณภาพการ เรียนการสอน ภายในโรงเรียน คือผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้สนับสนุนและรับผิดชอบ (สำนักงานคณะกรรมการ รมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 10) และอุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิจการวัฒน์ (2528 : 32 - 33) ก็ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นการดำเนินงาน ที่ต้องมีการประสานกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ผู้ที่ทำหน้าที่ให้การนิเทศภายในโรงเรียน และผู้บริหารนิเทศ สำหรับผู้บริหารนั้นจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบและจะต้องทำหน้าที่ทั้งในด้านการ ส่งเสริม สนับสนุน ทำเนิการจักระบบนิเทศ ช่วยเหลือและเป็นผู้นำในการพัฒนางานวิชาการ ของโรงเรียนโดยตรงอีกด้วย

สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ก็ได้เห็นความสำคัญของการ นิเทศการศึกษาภายใน จึงได้พยายามสนับสนุนส่งเสริม และเร่งรัดให้โรงเรียนประถมศึกษา ทั่วประเทศจัดให้มีการนิเทศการศึกษาภายในขึ้น ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2526 และต่อมา เมื่อเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในให้ โรงเรียนของตน จึงได้ช่วยพิจารณากำหนดขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในให้ โรงเรียนต่าง ๆ ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2526 ซึ่งขั้นตอนหรือกระบวนการดังกล่าว ได้แก่ ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นการวางแผนและกำหนดทางเลือก ขั้นการสร้างสื่อ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการ ขั้นการปฏิบัติการนิเทศและขั้นการประเมินผลและรายงานผลตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2526 : 15 - 16)

อย่างไรก็ตามแม้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะได้มีการส่งเสริม สนับสนุนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน และได้วางแนวทางการดำเนินการไว้ให้แล้ว แต่ก็ปรากฏว่ายังมีอีกหลายโรงเรียนที่ยังไม่อาจจัดการนิเทศการศึกษาภายในขึ้นมาได้ และบาง โรงเรียนที่จัดขึ้นก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้ว่าจังหวัดกระบี่ซึ่งมี โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด จำนวน 355 โรงเรียน มีครูสอน 3,060 คน และ นักเรียน 54,110 คน กระจายกันอยู่ในท้องที่ทางไกลรวมทั้งสิ้น 10 อำเภอ และ 1 กิ่งอำเภอ จากการประเมินคุณภาพการศึกษาในกลุ่มทักษะภาษาไทย คณิตศาสตร์และกลุ่ม

สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ปรากฏว่าจะต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
อย่างเร่งด่วน อัตราการเข้าชั้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีการศึกษา 2529 เฉลี่ยร้อยละ
3.45 โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีอัตราการเข้าชั้นร้อยละ 7.10 และในปีการศึกษา 2530
มีอัตราการเข้าชั้นเฉลี่ยร้อยละ 4.32 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีอัตราการเข้าชั้นสูงขึ้น
เป็นร้อยละ 9.37 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. 2531 : 6) และจากการ
กำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2530
ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
ประถมศึกษาในจังหวัดสระบุรีที่เน้นให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเป็นพลเมืองดี
ของชาติ โรงเรียนประถมศึกษาเมื่อผลิตเด็กออกไปแล้วยังไม่เป็นที่พอใจ ควรที่จะได้รับการ
แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิม (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. 2531 : 28)
ซึ่งโดยอัตราเฉลี่ยครู 1 คน จะต้องรับผิดชอบนักเรียน 18 คน นั้น เป็นสัดส่วนที่น่าจะ
จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบของสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่าคุณภาพการศึกษาของจังหวัดสระบุรี สรุปได้
4 ประการ คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ
การเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน กล่าวคือครูจำนวน
ไม่น้อยยังคงใช้วิธีการสอนและการวัดผลแบบเก่า ที่มุ่งเน้นในเนื้อหาวิชาโดยไม่คำนึงถึงกระบวนการ
การเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับที่ไม่ดีเท่าที่ควร (สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. 2528 : 2)

โดยสภาพการศึกษาทั้งกล่าวทำให้เราคิดว่า การจัดดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียนต่าง ๆ ยังประสบปัญหาอยู่มาก ซึ่งจากเหตุการณ์ที่กำลังเป็นปัญหายุ่งยากนี้ทำให้
ผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์จังหวัดสระบุรี ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษา
โดยจะช่วยให้ครูมีความรับผิดชอบในหน้าที่ และสามารถปรับปรุงการเรียนการสอนได้เอง
สนใจที่จะศึกษาว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีความ

สามารถในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โดยเฉพาะการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนตามกระบวนการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในชั้นตอนต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างไต่ล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาไ้มากขึ้น และขณะเดียวกันก็อาจใช้เป็นข้อมูลสำหรับแก้ไขข้อบกพร่องหรือใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานในชั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการนิเทศการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ให้ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์แก่โรงเรียนต่าง ๆ ไ้มากขึ้นด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่มีต่อกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดในแต่ละขั้นตอน
3. เพื่อศึกษาปัญหาในกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาในชั้นตอนต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างได้ผล ซึ่งจะเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาให้มากขึ้น และอาจจะใช้เป็น ข้อมูลสำหรับปรับปรุงหรือใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานในชั้นตอนต่าง ๆ ของ กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนให้ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์แก่โรงเรียนต่าง ๆ ให้มากขึ้น

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้านี้มุ่งศึกษากระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามชั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการ นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้กำหนดและแนะนำให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดดำเนินการตามแนวปฏิบัติดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย 5 ชั้นตอน คือ

- 1.1 ชั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
- 1.2 ชั้นการวางแผนและกำหนดทางเลือก
- 1.3 ชั้นการสร้างสื่อ เครื่องมือ
- 1.4 ชั้นการปฏิบัติการณ์นิเทศ
- 1.5 ชั้นการประเมินผลและรายงานผล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

2. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ ครู จำนวน 3,060 คน
ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 355 คน ศึกษาพิเศษอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 36 คน

ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

3. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มประชากรในข้อ 1 โดย
วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ
ครู จำนวน 341 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 186 คน ศึกษาในเทศกอำเภอ/
กิ่งอำเภอ จำนวน 36 คน

✓ 4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง คือ

4.1.1 ครู

4.1.2 ผู้บริหารโรงเรียน

4.1.3 ศึกษาในเทศกอำเภอ/กิ่งอำเภอ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน
ศึกษาในเทศกอำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่มีต่อ

4.2.1 กระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของ
โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นการ
ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นการวางแผนและกำหนดทางเลือก ขั้นการ
สร้างสื่อ เครื่องมือ ขั้นการปฏิบัติการนิเทศ และขั้นการประเมินผลและรายงานผล

4.2.2 ปัญหาในการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามกระบวนการ
ดังกล่าวในข้อ 4.2.1 ✓

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. กระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามแนวปฏิบัติของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง ขั้นตอนตามลำดับในการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีต่อการเรียนการสอนที่โรงเรียน ประถมศึกษาจัดขึ้นเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามแนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ซึ่งหมายถึง

1.1.1 สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพความเป็นจริงที่กำลังเป็นอยู่ หรือที่เห็นผลอยู่ในขณะที่ทำเนิงาน

1.1.2 ปัญหา หมายถึง สาเหตุที่ทำให้การดำเนินการหรือผลผลิต ที่หน่วยงานปฏิบัติตามกระบวนการ ดังกล่าวมีลักษณะด้อยคุณภาพหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่ต้องการ หรือ มาตรฐานที่กำหนด

1.1.3 ความต้องการ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่ยอยาก ใหม่ ให้เห็น หรือให้เกิดขึ้นในสิ่งที่ยังหวังว่าควรจะมีควรจะเป็นตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ที่วางไว้

1.2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก หมายถึง การพิจารณากำหนดสิ่ง ที่จะกระทำในอนาคต สิ่งคิดว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุดไว้ล่วงหน้า ก่อนที่จะลงมือทำสิ่งนั้นจริง ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ หมายถึง การจัดหาหรือการประกอบหรือจัด สร้างวัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่ใช้ประกอบการนิเทศ หรือวิธีการที่จะใช้ในการกำกับ ติดตาม และนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้โรงเรียนได้พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เช่น แบบรายงาน แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แผนภูมิ ปฏิทินกำหนดงาน ชุดฝึกอบรม ชุดประกอบการสอน เป็นต้น

1.4 การปฏิบัติการณ์พิเศษ หมายถึง การดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอน และงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในโรงเรียนตามแผนงานที่วางไว้ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศสามารถปฏิบัติ การสอนและงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือที่ได้ตกลงร่วมกันไว้

1.5 การประเมินผล และรายงานผล มีความหมายดังนี้ คือ

1.5.1 การประเมินผล หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ โทษใช้เครื่องมือต่าง ๆ มาวิเคราะห์แล้วเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อ ตัดสินว่าการปฏิบัติการณ์พิเศษบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด

1.5.2 การรายงานผล หมายถึง การนำเสนอหรือการแจ้งผล การนิเทศทุกด้านในผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้บังคับบัญชาทราบถึงผลงาน ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลไปใช้ในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ให้การปฏิบัติการณ์พิเศษมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนในระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

3. ความคิดเห็น หมายถึง แนวความคิด หรือความเห็นของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติการ ความกระบวนการณ์พิเศษการศึกษาภายในโรงเรียน ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ

4. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการณ์สอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา

5. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

6. ศิษยานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ หมายถึง ข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่ง ศิษยานิเทศก์ ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

7. การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนที่มีคุณภาพ หมายถึง การดำเนินงาน นิเทศที่ก่อให้เกิดผลดีมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนและงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการนิเทศการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา โดยจะเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายของการนิเทศการศึกษา
2. ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา
3. ความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
4. ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
5. ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
6. ผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
7. กระบวนการนิเทศการศึกษา
8. กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นตัวจักรสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในสังคม การเร่งรัดพัฒนาการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ครูเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของการศึกษา ทั้งนี้เพราะการให้การศึกษาเป็นงานที่ละเอียดอ่อนซับซ้อนกว้างขวางมาก ต้องอาศัยความรู้ ความฉลาด ความรอบคอบ

ความเลื่อมใสศรัทธา งานการศึกษาจึงจะสำเร็จผลได้ครูที่มีความรู้ ความสามารถได้รับการศึกษาอบรมเป็นอย่างดีจะช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ ดังนั้นการปรับปรุงประสิทธิภาพของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญ วิธีการที่จะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพของครูก็คือ การนิเทศการศึกษา

สงัด อุทรานันท์ (2530 : 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

นิพนธ์ ไพบพานิช (2529 : 17) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือความพยายามของบุคลากรทางการศึกษาที่จัดกิจกรรม และให้บริการกับผู้บริหารและครู โดยทางตรงและทางอ้อมที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

พนัส หันนาคินทร์ (2523 : 148) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาไม่ใช่การบังคับหรือจับผิด แต่เป็นการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาคือแผนงานที่จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน และเป็นการบริการทางผ่านวิชาการที่จัดให้แก่ครู

สเปียร์ส (Spears. 1967 : 10) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้ การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครู เพื่อช่วยให้ครูได้ช่วยตนเองได้ การนิเทศการศึกษาเป็นโครงการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง

แฮร์ริส (Harris. 1975 : 13) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือการที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคล หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงาน

หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อบูรณาการให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในด้านการสอน ซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียนเป็นสำคัญ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการสอนของครูและเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียน ความสำเร็จของการนิเทศการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันของครูกับผู้บริหารโรงเรียน

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

เนื่องจากสภาพปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเมือง สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้นเพื่อให้การจัดการศึกษาก้าวหน้าให้ทันกับเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงมีผู้กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ดังนี้คือ

ชาญชัย อาจิตต์มาจาร (2525 : 5) ได้สรุปความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการ การศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก เพราะเกี่ยวข้องกับบุคคล การนิเทศการศึกษาเป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่าง ๆ กัน

2. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อความเจริญของงานของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนแล้วเป็นอย่างดีก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงอยู่เสมอในขณะทำงานในสถานการณ์จริง

3. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน เนื่องจากครูต้องปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ กันและต้องเผชิญกับภาวะที่ค่อนข้างหนัก ครูจึงไม่อาจใช้เวลาไ้มากเพียงพอต่อการเตรียมการสอน การนิเทศการศึกษาจึงสามารถลดภาระของครูได้ในกรณีดังกล่าว

4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอ ทำให้เกิดการพัฒนาการทางการศึกษาทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์และจากการอภิปราย จากการค้นพบของการวิจัย จึงมีความจำเป็น การนิเทศการศึกษาสามารถให้บริการดังกล่าวได้

5. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาสามารถให้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์

สุพิณญา ชีระกุล กาญจนา ศรีภาพสิริกุล และวัจจิตร วรุตบางกูร (2524 : 10)
ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องมี การนิเทศการศึกษาว่า

1. การนิเทศการศึกษาที่มีความจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาโดยตรง เนื่องจากสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงในทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง รวมทั้งแนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนก็เกิดขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลา จำเป็นที่ครูจะต้องศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ การแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่มีอยู่เสมอในการเรียนการสอน ตลอดจนความจำเป็นที่จะต้องรักษามาตรฐานการศึกษาของประเพณีให้คงอยู่ในระดับสูง

2. การนิเทศการศึกษาที่มีความจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับระบบโรงเรียนโดยตรง อันเป็นผลเนื่องมาจากความไม่พร้อมทางบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนกระบวนการให้การศึกษ ซึ่งครูยังต้องการทราบเทคนิคใหม่ ๆ ทาง การเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จึงกล่าวได้ว่า การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการจัดการ เรียนการสอน อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงจำเ็นที่จะต้องได้รับการพัฒนากระบวนการ เรียนการสอน ให้มีมาตรฐานและทันกับการ เปลี่ยนแปลงทั้งมวลข้างตน

ความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

การนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนนั้น เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหาร โรงเรียนที่จะ ต้องจัดหรือดำเนินการให้มีขึ้นภายในโรงเรียนของตนเอง เพื่อช่วยเหลือและปรับปรุงการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับความหมายของการนิเทศ การศึกษภายในโรงเรียนนั้น ได้มีการศึกษาต่าง ๆ ได้กล่าวไว้ดังนี้

กรณี น้ำเพชร (2521 : 16) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้บริหาร โรงเรียนในอันที่จะปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพ ในด้านการ เรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น ทำให้เกิดการ เพิ่มพลังในการปฏิบัติงานของ ครูและทั้งให้ครูเกิดความก้าวหน้าในอาชีพและก่อให้เกิดผลในขั้นสุดท้าย คือการศึกษาของเด็ก ก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อาคม จันทนพร (2522 : 36 - 38) ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายใน ไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ และเพิ่มพลังการ ปฏิบัติงานให้แก่ครู ให้ครูก้าวหน้าในวิชาชีพ อันเป็นผลในการศึกษาของเด็กก้าวหน้าควม

อุทัย บุญประเสริฐ และธโรไมใจ กิ่งการวัฒน์ (2528 : 32) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายใน โรงเรียน ซึ่งมีการดำเนินการ เป็นขั้นตอน และมีกระบวนการเฉพาะ เพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมาย ที่แท้จริงคือได้ผลงาน (เด็ก) ที่มีคุณภาพสูง มีการพัฒนางาน (การเรียนการสอน) พัฒนาคน (ครู) ให้มีความพอใจ และมั่นใจในการทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 9) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้ที่อยู่ในโรงเรียนตั้งแต่ผู้บริหารลงไปในส่วนที่จะปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น เป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและบรรลุหัตถ์ คือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นวิธีการจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพภายในของโรงเรียนเอง เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนให้สูงขึ้นด้วยความเต็มใจ และพอใจทั่วทั้งทุกฝ่าย ทั้งนี้โดยการนำของผู้บริหารโรงเรียนเอง

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

การนิเทศการศึกษาแต่เดิมเป็นการดำเนินการโดยบุคคลภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนารับเรียนการสอนและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ แต่เนื่องจากการนิเทศจากภายนอกโรงเรียนไม่อาจตอบสนองความต้องการของโรงเรียนได้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ระบบหรือวิธีการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งในเรื่องนี้มีผู้ได้ให้เหตุผลและกล่าวถึงความจำเป็นไว้หลายประการ ดังเช่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 9) ได้ให้เหตุผลและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ว่า

1. กระบวนการที่สำคัญของการพัฒนาศักยภาพ ได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเน้นความสำคัญในการดำเนินงานทั้ง 3 กระบวนการไปพร้อม ๆ กัน และอย่างเท่าเทียมกัน จะเน้นกระบวนการหนึ่งกระบวนการใดเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การนิเทศการศึกษา ก็เป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งภายในโรงเรียนด้วย

2. ภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียน คือบริหารงานหน้าที่รับผิดชอบ 6 ประการ ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การที่ครูผู้ร่วมงานจะทำงานโดยลืมนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องให้การนิเทศ เพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงหรือพัฒนาการทำงานต่าง ๆ โดยเฉพาะงานด้านการสอนให้มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเรียนรู้และมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. ภายในโรงเรียนย่อมมีครูที่มีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน การที่จะลดช่องว่างดังกล่าว ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียน กิจกรรมดังกล่าวนี้นอกจากจะทำให้ช่องว่างระหว่างบุคคลลดลงแล้ว ยังทำให้การปฏิบัติงานของแต่ละคนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกด้วย

4. การปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม โดยธรรมชาติมักมีปัญหาเกิดขึ้นเสมอ หากเป็นหน่วยงานใหญ่ ปัญหานั้นจะมีมากขึ้นและแตกต่างกัน โรงเรียนซึ่งประกอบด้วยทั้งครูและนักเรียน ซึ่งมีพื้นฐานต่าง ๆ กัน การที่จะป้องกันหรือลดปัญหาต่าง ๆ ให้น้อยลงทางหนึ่ง ได้แก่ การนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารมักใช้เป็นยุทธศาสตร์สำหรับป้องกันและแก้ปัญหาดังกล่าวแล้ว

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2529 : 19) ได้สรุปถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่กระทำโดยผิดพลาด และตรงกับสภาพปัจจุบันมากกว่าการนิเทศแบบอื่น ๆ เพราะการนิเทศภายในนั้นเป็นการนิเทศโดยบุคลากรภายในโรงเรียนเดียวกัน ไม่ต้องเสียเวลาสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ไม่เสียเวลาศึกษาลักษณะปัญหา และไม่ต้องเสียเวลาในการจัดการเรียนการสอนของครู เพราะปกติครูใกล้ชิดกับปัญหาหลักซึ่งและมองเห็นสาเหตุของปัญหาลึกซึ้งมากกว่าบุคคลภายนอกอยู่แล้ว การดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนจึงน่าจะดำเนินไปไต่ร่นมากกว่า

สังคม อุทราพันธ์ (2530 : 116 - 117) ได้กล่าวว่า ในภาวะปัจจุบันการนิเทศ
ในโรงเรียนมีความสำคัญ และจำเป็นยิ่งขึ้นด้วยเหตุผลต่อไปนี้ คือ

1. กิจกรรมนิเทศโดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถสนองความต้องการ
ทางการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วถึง
2. สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการ
ยากที่กิจกรรมนิเทศซึ่งอยู่ภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนได้
การสนองความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก
3. ในสภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ
และบางคนยังมีความชำนาญในเฉพาะสาขาวิชาอีกด้วย จึงสมควรจะใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้
เกิดประโยชน์มากที่สุด และยังเป็นการสร้างการยอมรับซึ่งกันและกันอีกด้วย
4. เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการ และวิธีการของการนิเทศสมัยใหม่ที่สุด
ซึ่งการนิเทศสมัยใหม่จะเกิดขึ้นโดยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่จะต้องมีคณา
คอยชี้แนะให้ทำงานอยู่ตลอดเวลา

จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้โรงเรียนต่าง ๆ มีความจำเป็นที่จะต้องจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียน ด้วยเหตุผลหลายประการดังกล่าว นอกจากนี้การนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียนยังช่วยส่งเสริมให้ครูเกิดการทำงานโดยรู้จักคิด และแก้ปัญหาตนเองแทนการคอยรับ
ความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอกที่อยู่ภายนอกโรงเรียนอีกด้วย ซึ่งเรื่องนี้มีความสำคัญมาก
ในการพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

ผู้บริหาร โรงเรียนทุกคนมีหน้าที่ในการจัดการนิเทศการศึกษาขึ้นภายในโรงเรียนของตน
เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการสอนและสามารถพัฒนาตนเองได้ ช่วยเหลือตนเองได้
ตลอดจนให้ขวัญและกำลังใจในการทำงาน อันจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

สูงขึ้น อย่างไรก็ตามในการจัดการนิเทศการศึกษากลายในโรงเรียนขึ้นใหม่ โรงเรียนมีความจำเป็นต้องกำหนดความมุ่งหมายในการจัดการเรื่องนี้ให้แน่ชัด สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 15) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษากลายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงตนเองและกิจกรรรมการเรียนการสอน
2. ให้สามารถพัฒนาพฤติกรรม บุคลิกภาพการสอนของครูให้ดีขึ้น

ผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศการศึกษากลายในโรงเรียน

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าการนิเทศการศึกษาจากบุคลากรจากภายนอก หรือศึกษานิเทศก์ ไม่สามารถจะกระทำได้อย่างทั่วถึง ในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้และเพื่อให้โรงเรียนสามารถปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น การนิเทศการศึกษาจึงควรอาศัยบุคลากรภายในโรงเรียนเองเป็นผู้นำเทศ โดยผู้บริหารโรงเรียนทำหน้าที่รับผิดชอบ และให้การสนับสนุนอย่างสำคัญ ซึ่งในเรื่องนี้ไม่มีผู้กล่าวสนับสนุนไว้ดังนี้

บง วัชชวลิต (2524 : 42) ได้กล่าวสนับสนุนไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการนิเทศภายในโรงเรียน เพราะผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานสำคัญที่สุดของโรงเรียน งานนี้เป็นงานในหน้าที่โดยตรงจะโยนให้เป็นภาระหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ หรือผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปหาได้ไม่ว่าไปแล้วบุคคลดังกล่าวนี้มีความสำคัญในการนิเทศการศึกษากลายในโรงเรียนน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียน

สำหรับ สุนทร ไชยมี (2528 : 28) ก็ได้กล่าวสนับสนุนการนิเทศการศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรภายในสถานศึกษาไว้เช่นเดียวกันว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทุกขนาดและทุกสภาพที่ตั้งจะต้องจัดให้มีการนิเทศการศึกษากลายในโรงเรียนขึ้น 3 ประเภท ได้แก่ งานวิชาการ งานพัฒนาครูในโรงเรียน และงานสนับสนุนและบริการด้านการเรียนการสอน

2. ผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โดยจะต้องจัดเป็นกระบวนการ หรือขั้นตอนต่าง ๆ 5 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ขั้นการดำเนินการ ขั้นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ขั้นการประเมินผลการปฏิบัติงาน

และ อวตม จันทสุนทร (2522 : 36) ก็ได้กล่าวไว้ว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้นจะได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หัวหน้าหมวดวิชา และหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ที่โรงเรียนคัดเลือกและแต่งตั้งขึ้น

สำหรับ ชารี มณีศรี (2524 : 60) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นหน่วยงานย่อยที่สุดในแผนภูมิบริหารการศึกษา แต่มีความสำคัญมากที่สุดในแผนปฏิบัติการ นโยบาย แผนงาน จะดีเลิศเพียงใด หากมิได้นำเข้าสู่การปฏิบัติในโรงเรียน แผนงาน นโยบายนั้น ๆ ก็คงสภาพเป็นเพียงตัวหนังสือหรือความฝันเท่านั้น โดยปกติผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเรียกกันว่าครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน มีภารกิจหลักคือ การบริหารงานที่รับผิดชอบหรืองานในหน้าที่ อันได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินการตามภาระหน้าที่ดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในงานต่าง ๆ จะต้องสามารถเป็นผู้นำครูทางด้านการวิชาการและที่สำคัญที่สุดจะต้องสามารถช่วยเหลือครูให้พัฒนาการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

สำหรับ สุจิต เพ็ชรชอบ (2514 : 24) ได้เสนองานนิเทศการศึกษาที่ครูใหญ่ควรปฏิบัติจัดทำไว้หลายประการ คือ

1. การช่วยเหลือครูทางด้านวิชาการและด้านบริหาร ได้แก่
 - 1.1 ประเมินิเทศครูใหม่
 - 1.2 จัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน
 - 1.3 การสังเกตการสอนในชั้น

- 1.4 การเขียนชั้นเรียนอื่น ๆ
- 1.5 การดำเนินการสอน
- 1.6 การให้คำปรึกษาหรือเป็นรายบุคคลหรือรายหมู่
- 1.7 การจัดประชุมปฏิบัติงาน
- 1.8 การอบรมครู
- 1.9 การจัดสัมมนา
- 1.10 การจัดหนังสือพิมพ์คุณค่าทางวิชาการ
- 1.11 ปรับปรุงห้องสมุดให้ทันสมัย และแนะนำครูให้ใช้ห้องสมุด
- 1.12 แนะนำครูให้เขาเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการต่าง ๆ
- 1.13 จัดบริการโสตทัศนศึกษาให้แก่ครูเป็นอย่างดี และสนับสนุนให้ครูใช้

อุปกรณ์เหล่านี้

2. การช่วยเหลือครูในคามรู้หาส่วนตัว ได้แก่ การดูแลทุกข์สุขของครูในปกครอง
เป็นกันเอง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจนกระทั่งครูสามารถปรับทุกข์ทั่วทั้งด้านส่วนตัว ปัญหาในการ
ทำงาน ตลอดจนเขาก็มาเพื่อนร่วมงานได้

3. การสร้างขวัญและกำลังใจในโรงเรียน ได้แก่

3.1 ช่วยให้ครูในโรงเรียนมีความรู้เกี่ยวกับวิชาการ ทางการบริหาร
และดำเนินการสอนอย่างเพียงพอ

3.2 จัดสภาพการทำงานได้ดี สะดวกสบาย เป็นสุข

3.3 ช่วยให้ครูมีความอบอุ่น สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข
ไม่ย่อหน้าทำท้อ

3.4 เป็นที่ปรึกษาที่ส่งเสริมครูให้ทุกโอกาส

3.5 สร้างลักษณะเป็นผู้นำให้กับครู เปิดโอกาสให้ครูได้ทำงานที่ใช้ความคิดริเริ่ม
ของตัวเองให้มาก

3.6 พยายามให้ครูรู้สึกตัวเองมีความสำคัญ เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่ยอมรับของผู้นับคัมภีร์และเพื่อนร่วมงานโดยทั่วไป

3.7 ครูใหญ่ควรเป็นผู้มีจิตใจกว้างขวาง ยอมรับทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของครู

3.8 ช่วยให้ครูมีความสำเร็จในงาน มีความเจริญงอกงาม

3.9 ให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย

3.10 ให้ครูมีความรู้สึกนับถือตนเอง ไม่รู้สึกว่าได้รับการหลุม่เกียรติหรือเหยียดหยามหรือรู้สึกอับอาย

3.11 การดำเนินงานต่าง ๆ ในโรงเรียนควรเป็นประชาธิปไตย

3.12 ครูใหญ่ควรมีความยุติธรรมต่อครูทุกคน

4. การประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งอาจทำได้ดังนี้

4.1 จัดรับฟังความคิดเห็นของครูภายในโรงเรียน

4.2 จัดให้มีการอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน

4.3 จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของโรงเรียน

4.4 จัดให้มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการต่าง ๆ

4.5 ช่วยให้ครูประเมินผลการสอนของตนเอง

4.6 ช่วยให้ครูจัดการประเมินผลการเรียนและความก้าวหน้าของนักเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เพราะถือว่างานหลักของการบริหารโรงเรียนงานหนึ่ง เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะรักษา หรือเปลี่ยนแปลงการบริหารงานในโรงเรียน เพื่อให้เกิดผลโดยตรงต่อวัตถุประสงค์ด้านการสอนของโรงเรียน

กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

การที่จะจัดทำเนื้องานใด ๆ ก็ตามให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นจะต้องมีลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ การจัดการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนก็เช่นเดียวกัน ต้องมีการจัดการตามลำดับขั้นตอนของกระบวนการนิเทศ จึงจะทำให้งานประสบผลสำเร็จ สำหรับกระบวนการนิเทศการศึกษานั้น เบน เอ็ม แฮริส (Ben M. Harris. 1963 : 14 - 15) ได้เสนอขั้นตอนไว้ดังนี้ คือ

1. กระบวนการวางแผน (Planning Process) หมายถึง การคิดวางแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ การพัฒนาวิธีการดำเนินงาน การกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติ การคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นและการวางโครงการ
2. กระบวนการจัดสายงาน (Organizing Process) หมายถึง การกำหนดมาตรฐานของงาน การรวบรวมแสวงหาทรัพยากรทั้งทางด้านวัสดุและกำลังคน การสร้างความสัมพันธ์ของงาน การกระจายงาน การมอบหมายงาน การประสานงาน การเขียนโครงสร้างขององค์กร การกำหนดนโยบายในการทำงาน
3. กระบวนการนำ (Leading Process) หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ การคัดเลือกบุคคลให้ทำหน้าที่ การกระตุ้นให้คนทำงาน การคิดริเริ่มสิ่งใหม่ การสาธิตให้ดู การให้คำแนะนำ การสื่อสารให้ทราบ การให้กำลังใจ การแสวงหาวิธีการใหม่ การอำนวยความสะดวกและการแสดงภาพให้คนเห็นชัด
4. กระบวนการควบคุม (Controlling Process) หมายถึง การควบคุมอำนาจการ การตักเตือน การแก้ไขการกระทำผิด การไล่คนออกหรือเปลี่ยนคนทำงาน การทำหนังสือและการวางกฎเกณฑ์ และระเบียบ

5. กระบวนการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process) หมายถึง การประเมินผลงาน การตัดสินเกี่ยวกับวิสัยปฏิบัติ การวัดวิสัยปฏิบัติงานและการทำวิจัยค้นคว้า หรือหาวิธีการใหม่ ๆ

ส่วน ธวัช วรณปะเก ได้กล่าวถึงกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้เป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สํารวจข้อมูลเพื่อนํามาวิเคราะห์และสรุปประเด็นปัญหา
2. กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน
3. จัดทำโครงการ โดยอาศัยข้อมูลที่ไดจากการสำรวจ
4. กำหนดเป็นโครงการระยะสั้นและระยะยาว
5. กำหนดเกณฑ์ความรับผิดชอบของบุคลากรทุกขั้นตอน
6. ประชุมปรับปรุงโครงการก่อนนำไปใช้
7. ติดตามผลทุกขั้นตอน และประเมินผลเมื่อคํานึงการเสร็จแล้ว (ธวัช วรณปะเก, 2524 : 184)

สำหรับ ธงชัย อุทยานันท์ (2530 : 125 - 131) ได้เสนอวิธีการดำเนินการจัดการนิเทศการศึกษานภายในโรงเรียนไว้อย่างละเอียดครบ 5 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ

1.1 เริ่มจากการรับรู้สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการร่วมกันของบุคลากรภายในโรงเรียน ถ้าหากผู้บริหารหรือผู้นิเทศคํานึงงานไปโดยที่ครู และบุคลากรผู้เกี่ยวข้องยังไม่ทราบว่าเป็นปัญหาหรือไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องกระทำ ครู และบุคลากรเหล่านี้ก็มักจะไม่ได้ให้ความสำคัญหรือไม่มีความสนใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้นในการวางแผนงานจึงควรจัดให้มีการประชุมชี้แจง ประชุมระดมความคิดเห็น หรือวิธีการอื่นใดก็ได้เพื่อให้ครูผู้รับการนิเทศได้รับรู้ว่าตัวเองเป็นบุคคลหนึ่งที่จะต้องเข้าร่วมแก้ปัญหา หรือคํานึงการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนดีขึ้นกว่าเดิม

1.2 เมื่อผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ได้รับรู้และยอมรับสภาพปัญหาและความต้องการร่วมกันแล้ว ผู้ดำเนินการนิเทศก็จะเป็นผู้นำในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา กำหนดจุดประสงค์ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือกำหนดทางเลือกสำหรับการดำเนินการนิเทศ

1.3 หลังจากดำเนินการวางแผนการนิเทศจนกระทั่งได้แนวทางในการดำเนินการแล้ว ก็จะต้องจัดสรรบุคลากรและมอบหมายงานให้บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ รับผิดชอบ ในขั้นนี้ผู้บริหารจะต้องรับรู้ถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ จากนั้นจึงให้ความสนใจและคอยเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเหล่านี้โดยตลอดโครงการ

2. ขั้นการให้ความรู้ก่อนการนิเทศ

2.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานก่อนที่จะดำเนินการปฏิบัติงานจริงนั้น อาจดำเนินการโดยบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ หรืออาจจะเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอกก็ได้

2.2 ในกรณีที่เชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดหรือมอบหมายให้คณะผู้นิเทศเป็นผู้ติดตามแนวความคิดจากวิทยากร เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง

2.3 ถึงแม้ผู้บริหารโรงเรียนจะ เมืออยู่ในฐานะเป็นผู้ดำเนินการให้ความรู้หรือได้มอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบโครงการนิเทศไปแล้วก็ตาม หากเป็นไปได้ผู้บริหารโรงเรียนควรจะร่วมทั้งวิทยากรใหม่ ๆ จากวิทยากรไปพร้อม ๆ กับครูผู้รับการนิเทศด้วย การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้บริหารจะบังเกิดผลดี 3 ประการ คือ

2.3.1 ทำให้ผู้บริหารมีความเข้าใจถึงหลักการ หรือแนวความคิดใหม่ที่ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้ปฏิบัติแล้วจะก่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงาน

2.3.2 หากเกิดปัญหาหรืออุปสรรคใด หรือต้องการความช่วยเหลือสิ่งใด ผู้บริหารสามารถจะตัดสินใจช่วยเหลือได้อย่างถูกต้องทันที

2.3.3 การเข้าร่วมกิจกรรมของผู้บริหารจะมีผลต่อความเอาใจใส่และความตั้งใจของผู้รับการนิเทศ ทั้งนี้เพราะครูและบุคลากรต่าง ๆ โดยทั่วไปจะมีความยำเกรงผู้บริหาร โรงเรียนนั่นเอง

2.4 หลังจากการให้ความรู้แก่ผู้รับการนิเทศได้เสร็จสิ้นลงไปแล้ว ก็ควรจะสืบสุรายการควรวัดใหม่ช่วงเวลาสำหรับสร้างข้อตกลงในการทำงานด้วย ข้อตกลงนี้จะเป็นเสมือนแนวทางในการทำงานและจะเป็นเสมือนกฎหรือระเบียบหรือสัญญาข้อตกลง ซึ่งจะมีผลต่อความตั้งใจ และเขาจริงกับการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศเป็นอย่างมาก

3. ขั้นตอนการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา

3.1 การนิเทศงานของผู้นิเทศนั้น ควรดำเนินการไปตามข้อตกลงที่ได้ทำร่วมกัน ในขั้นที่ 2 การทำนอกเหนือจากข้อตกลงร่วมกันจะทำให้ผู้รับการนิเทศไม่มีความไว้วางใจในตัวผู้นิเทศใด

3.2 ถึงเมื่อผู้ปฏิบัติงานพร้อมที่จะรับการนิเทศแล้วก็ตามก่อนที่จะลงมือนิเทศ ควรจะได้นำการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเสียก่อน การวางแผนร่วมกันจะช่วยสร้างความคุ้นเคยและสร้างความไว้วางใจต่อผู้นิเทศเป็นอย่างมาก

3.3 ควรใช้เทคนิควิธีการนิเทศหลาย ๆ แบบและควรให้มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทในการนิเทศบ้าง เช่น ให้อาจารย์สังเกตการสอนของเพื่อนครูในห้องอื่นเพื่อเปลี่ยนแปลงบทบาทเป็นผู้นิเทศ และขณะเดียวกันจะได้แนวคิดหรือเทคนิควิธีการสอนจากครูคนอื่นอีกด้วย ซึ่งวิธีการนี้ถือว่าเป็นการนิเทศโดยทางอ้อม

3.4 ในการปฏิบัติงานนิเทศควรจะได้นำเอาวิธีการที่เหมาะสมมาได้ ซึ่งวิธีการที่อยากเสนอแนะให้นำมาใช้ก็คือ การนิเทศแบบคลินิค และการนิเทศโดยมีจุดประสงค์ แต่หากจะนำเอาวิธีการอื่นมาใช้หรือจะพัฒนาวิธีการขึ้นใหม่ก็จำเป็นจะต้องคำนึงถึงหลักการนิเทศสมัยใหม่เป็นประการสำคัญ

4. การสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศ

4.1 ผู้ที่มีบทบาทในการสร้างเสริมกำลังใจก็คือผู้นิเทศ ซึ่งจะทำการสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้รับการนิเทศ และอีกผู้หนึ่งที่มีความสำคัญมากก็คือ ผู้บริหาร ซึ่งจะต้องสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานนิเทศทั้งหมด คือทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ

4.2 การสร้างเสริมกำลังใจของผู้ให้การนิเทศนั้นจะทำได้โดยใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ สร้างความคุ้นเคยเป็นกันเองและวางตัวอยู่ในฐานะผู้ร่วมงาน ไม่ใช่ฐานะผู้บังคับบัญชา

4.3 การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารโรงเรียนสามารถทำโครงการให้ความสนใจและสนับสนุนการปฏิบัติงาน และเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในการนิเทศเท่าที่สามารถทำได้

4.4 ผู้บริหารจะต้องระวังในการพุดำรงขวัญของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ เมื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการนิเทศขึ้นแล้ว ก็ห้ามทำลายขวัญอย่างเด็ดขาด สิ่งสำคัญที่เป็นตัวทำลายขวัญของผู้บริหารทั้งระบุมักจะบังเอิญก็คือ "มาตรการการให้ความคิดความชอบเป็นกรณีพิเศษ" ผู้บริหารควรจดจำสูตรไว้ว่า "ถ้าหากจะดำเนินการพิจารณาให้ความดีความชอบอย่างไม่เป็นธรรมดา ท่านจะไต่ถามเพิ่มเติม 1 คน และคัดค้านอีก 6 คน"

5. การประเมินผลการนิเทศ

5.1 การประเมินผลการนิเทศควรประเมินผลผลิต กระบวนการ และปัจจัยป้อนเข้า โดยให้ความสำคัญมากที่สุดกับผลผลิต ใ้หม่าหนักความสำคัญรองลงมาในส่วนของการบวนการทำงาน สำหรับปัจจัยป้อนเข้านั้นให้ความสำคัญในการประเมินน้อยที่สุด

5.2 ในส่วนของผลผลิตนั้นให้ประเมินเฉพาะที่เกิดขึ้นกับผู้รับการนิเทศโดยตรง ไม่จำเป็นต้องประเมินคุณภาพของนักเรียน ซึ่งเป็นผลจากการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ ทั้งนี้เพราะคุณภาพของนักเรียนนั้น จะขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ อีกมาก ในส่วนของกระบวนการปฏิบัติงานนั้นควรมุ่งเน้นพฤติกรรมในการทำงานร่วมกัน สำหรับขอบเขตของการประเมินนั้นควรประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ

5.3 ผลที่ได้จากการประเมินควรได้นำมาเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจในการปฏิบัติงานนี้ต่อไปอีก นั่นคือ หากใครสักคนได้ดำเนินการนี้ต่อไปอีกจนกระทั่งบรรลุเป้าหมายสูงสุด คือผู้รับการนิเทศได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นการถาวรหรือสามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว สำหรับกรณีที่ไม่ได้ผลตามจุดหมายก็จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง หรือมีจุดอ่อนต่อไป

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ต้องเป็นไปในลักษณะที่ร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศภายในโรงเรียนกับผู้รับการนิเทศ มีข้อกำหนดมาจากผู้บริหารหรือคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้นจะเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้เป็นขั้นตอนรวม 5 ขั้นตอนเช่นเดียวกัน ดังจะได้อธิบายถึงรายละเอียดต่อไป

กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

การนิเทศการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ได้มีการปฏิบัติต่อเนื่องกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน รูปแบบ กระบวนการ และวิธีการนิเทศได้เปลี่ยนไปตามยุคสมัย จากลักษณะที่เป็นการตรวจตราสั่งการมาเป็นลักษณะการร่วมมือ การแนะนำช่วยเหลือระหว่างผู้นิเทศกับครู เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาความสามารถและพฤติกรรมการสอนของตนด้วยตนเอง อันจะส่งผลกับคุณภาพการประถมศึกษาโดยรวม

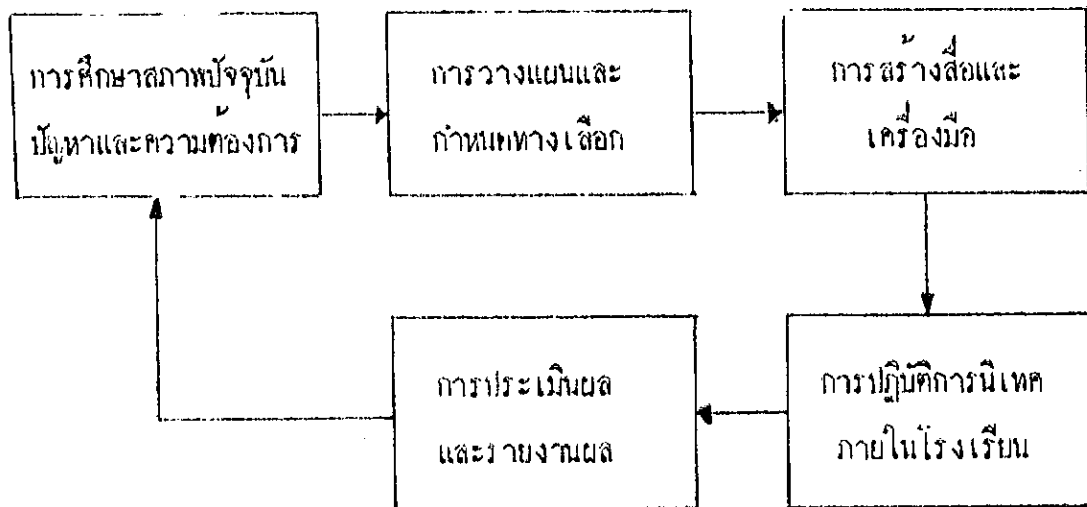
แต่การนิเทศการศึกษาเท่าที่ผ่านมาแต่เดิมนั้น ส่วนใหญ่เป็นการนิเทศจากภายนอกหน่วยงาน ผู้นิเทศที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ศึกษาธิการ การนิเทศการศึกษาในลักษณะนี้ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น จำนวนศึกษานิเทศก์ไม่สอดคล้องกับจำนวนครูและโรงเรียนที่มีอยู่ งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน เพราะโรงเรียนประถมศึกษาทั้งอยู่ในลักษณะกระจายอยู่ห่างไกลกัน เป็นต้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องให้โรงเรียนจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จึงได้กำหนดนโยบายนี้ลงในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2520 - 2524) และกำหนดเป้าหมายให้มีการนิเทศและติดตามผล โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน (ชั้นเรียน) อย่างสม่ำเสมอทุกสัปดาห์ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดนโยบายนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 แล้วโดยให้โรงเรียนต่าง ๆ จัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน แต่เมื่อเวลาล่วงเลยไปก็พบว่า การนิเทศการศึกษายังไม่ดีขึ้น เพราะโรงเรียนขาดความสามารถในการนิเทศการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงพยายามพิจารณาหาทางปรับปรุงช่วยเหลือด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น

เมื่อ พ.ศ. 2529 ได้จัดทำเอกสารการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติโดยรวบรวมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบในการนิเทศ กระบวนการในการนิเทศ งานนิเทศ ตลอดจนวิธีการนิเทศ และได้จัดอบรมให้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอทั่วประเทศ เพื่อจะได้นำความรู้นั้นไปใช้ในการนิเทศการศึกษาภายในให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : คำนำ)

พ.ศ. 2530 ได้สร้างเครื่องมือการกำกับติดตามการนิเทศและประเมินผลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยเน้นกระบวนการนิเทศภายในให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้นำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาภายในของตนเอง และในการอบรมเตรียมผู้บริหารทุกระดับของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เช่น ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูใหญ่โรงเรียน ก็จะกำหนดหลักสูตรของการนิเทศการศึกษาเข้าทุกครั้ง และถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งหนึ่งจะขาดเสียไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังไม่ปรากฏว่าไม่ได้ผลมากนัก ดังนั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2530 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงเห็นสมควรวางแผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

ประถมศึกษาให้เป็นระบบมากขึ้น จึงให้พิจารณาวางแผนทางการนิเทศการศึกษาย่างเป็น
กระบวนการ สำหรับให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดนำไปใช้เพื่อให้การนิเทศการศึกษาได้
ผลมากขึ้น (ส่วนงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 8) ซึ่งกระบวนการ
ดังกล่าวนี้ ประกอบด้วยการปฏิบัติ 5 ขั้นตอน ตามลำดับดังภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงขั้นตอนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนตามกระบวนการนิเทศของ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

ในการดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงหรือพัฒนางานใด ๆ จะต้องเริ่มต้นด้วยการมองเห็น
ปัญหาของงานอย่างชัดเจน เพราะการมองเห็นปัญหาจะนำไปสู่ความต้องการในการแก้ไข
ปรับปรุง พัฒนา ดังนั้น การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจึงจำเป็นต้องกำหนด
ไว้ให้แน่ชัด ซึ่งจุดประสงค์ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการนั้นมีอยู่หลายประการ
ได้แก่

1. เพื่อทราบสภาพการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
2. เพื่อทราบสภาพที่เป็นปัญหาและความต้องการของครู

3. เพื่อระบุดูแลในการกำหนดแนวทางตัดสินใจในการแก้ปัญหา

4. เพื่อใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายในการทำงานนี้เพื่อให้ไป

ดูอนาคตที่พึงประสงค์ได้อย่างแท้จริง

สำหรับวิธีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนนั้น
ควรใช้วิธีการ 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบข้อมูลในแต่ละเรื่องให้แน่ชัด

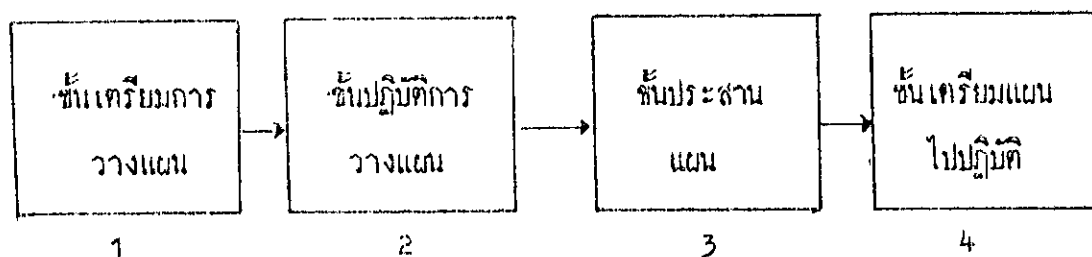
ขั้นที่ 3 เปรียบเทียบข้อมูลของปัญหากับเกณฑ์มาตรฐานหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนด
เพื่อจะได้นำมาพิจารณาหรือความต้องการในการแก้ปัญหาได้ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 จัดลำดับความสำคัญของปัญหาแต่ละชนิดที่จะต้องดำเนินการแก้ไขเรียงตามลำดับ
เพื่อจะได้นำไปพิจารณาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงในขั้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก

แผนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภายในโรงเรียนนั้น จะต้องมีความสอดคล้องกับ
นโยบายและแนวคิดในการพัฒนาการศึกษาของจังหวัด อำเภอ และกลุ่มโรงเรียนด้วย ซึ่งนโยบาย
ที่กำหนดแต่ละปีอาจจะเกี่ยวกับการเร่งรัด ยุทธศาสตร์สภาพการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร
การพัฒนาความรู้วิชาการและเทคโนโลยีให้ทัดเทียมกัน การกระจายทรัพยากรอย่างเหมาะสม
เป็นธรรมและประนีประนอมระหว่างชั้นเรียนต่าง ๆ ภายในโรงเรียน การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน
ด้านโอกาสทางการศึกษาของเด็ก การจัดการศึกษาภายในโรงเรียนโดยใช้ทรัพยากรท้องถิ่น
และสอดคล้องกับอาชีพในชุมชน การให้ชุมชนตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและเข้ามามีส่วน
ร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษา การเกณฑ์เด็กที่อยู่ในข่ายพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ
ให้อยู่บริเวณโรงเรียนอย่างทั่วถึง การช่วยส่งเสริมลดความสูญเสียทางการศึกษา เป็นต้น

ในการวางแผนการนิเทศการศึกษา ควรประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังที่แสดงในภาพประกอบ

ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนการวางแผนนิเทศการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

และในแต่ละขั้นตอน ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการวางแผน ควรดำเนินการโดยทำความเข้าใจขอบข่าย อำนาจหน้าที่ และบทบาทของผู้นิเทศ แล้วจึงเริ่มดำเนินการทำแผนและโครงการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน โดยนำข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียนมาจัดลำดับความสำคัญให้ทราบแน่ชัดว่าปัญหาใดที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขก่อนหลัง และขณะเดียวกันก็ต้องศึกษานโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติของหน่วยเหนือ เพื่อจัดทำแผนงานให้สนองตอบในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของฝ่ายการนิเทศภายในโรงเรียนอีกด้วย

2. ขั้นลงมือปฏิบัติการวางแผน ในขั้นนี้คณะทำงานควรจัดประชุมครู โดยนำประเด็นปัญหาและความต้องการที่สำคัญจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและนโยบายของหน่วยเหนือมาพิจารณาเพื่อสรุปว่าในแต่ละโรงเรียนประมาณ โรงเรียนสามารถจัดการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงพัฒนางานใดได้มากน้อยเพียงใด ตามกำลังทรัพยากรที่มีอยู่

3. ขึ้นประสานแผน การที่จะประสานแผนให้โดยจะต้องดำเนินการตั้งแต่การ
ทบทวนเป้าหมาย วัตถุประสงค์ งบประมาณ แนวปฏิบัติ และเวลาที่กำหนดไว้ แล้วจึง
ดำเนินการประสานคนและประสานงาน เพื่อให้ฝ่ายต่าง ๆ สามารถดำเนินงานไปได้อย่าง
พร้อม ๆ กันทุกฝ่าย

4. ขึ้นเตรียมนำแผนไปปฏิบัติ ในขั้นนี้โรงเรียนควรมีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานหรือ
ทำแผนปฏิบัติงานออกมาเป็นเล่มและควรจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานไว้เป็นหลักฐาน เพื่อสะดวกต่อการ
ปฏิบัติงานของทุก ๆ ฝ่าย ตลอดจนเพื่อสะดวกในการติดตามผลงานในภายหลังอีกด้วย

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ และเครื่องมือ

สื่อและเครื่องมือของการนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องใช้ในการ
การปฏิบัติงานทุกครั้ง สิ่งเหล่านี้จะต้องใช้ในการตรวจสอบและประเมินการปฏิบัติงานของผู้รับ
การนิเทศ และเป็นเครื่องช่วยการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สื่อและเครื่องมือ
ที่ขึ้นควรจัดหาหรือสร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียน
แต่ละครั้งใหม่มากที่สุด ทั้งนี้ก็เพื่อให้การนิเทศบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้แต่ละครั้งอย่าง
แท้จริง

สื่อและเครื่องมือในการนิเทศการศึกษา จำแนกตามลักษณะการใช้งานได้ 2 ชนิด
คือ สื่อสำหรับใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งได้แก่ แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบประเมิน
แบบสังเกต ตลอดจนแฟ้มสะสมงานนักเรียน และสื่อสำหรับส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ได้แก่
กรณีตัวอย่าง การแสดงบทบาทสมมติ คู่มือครู ชุดการเรียน หนังสืออ่านประกอบ วารสาร
การนิเทศ ศูนย์วิชาการ ชุดฝึกอบรม นิทรรศการและเครื่องโสตทัศนูปกรณ์ เป็นต้น

ในการจัดหาหรือสร้างสื่อเพื่อใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น มีข้อที่ควรคำนึง
เพื่อใช้ในการตัดสินใจหลายประการ ได้แก่

1. ควรคำนึงถึงความมุ่งหมายในการนิเทศอันเป็นผลมาจากการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2. ควรคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของเครื่องมือที่จะนำมาใช้ว่าเหมาะสมกับงานนิเทศแต่ละครั้งเพียงใด มีข้อดี ข้อเสีย และข้อพึงระวังอย่างไรบ้าง
3. ในการสร้างสื่อควรคำนึงถึงเนื้อหาและรูปแบบ เพื่อให้มั่นใจว่าเมื่อนำไปใช้งานแล้วจะบรรลุผลตรงตามเป้าหมาย
4. ควรมีการทดสอบใช้สื่อ เครื่องมือก่อนจะนำไปใช้ทุกครั้ง เพื่อความมั่นใจในผลที่จะเกิดขึ้น และ
5. เมื่อใช้สื่อเสร็จแล้วควรมีการประเมินผลทุกครั้ง เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่ออันใหม่คุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ

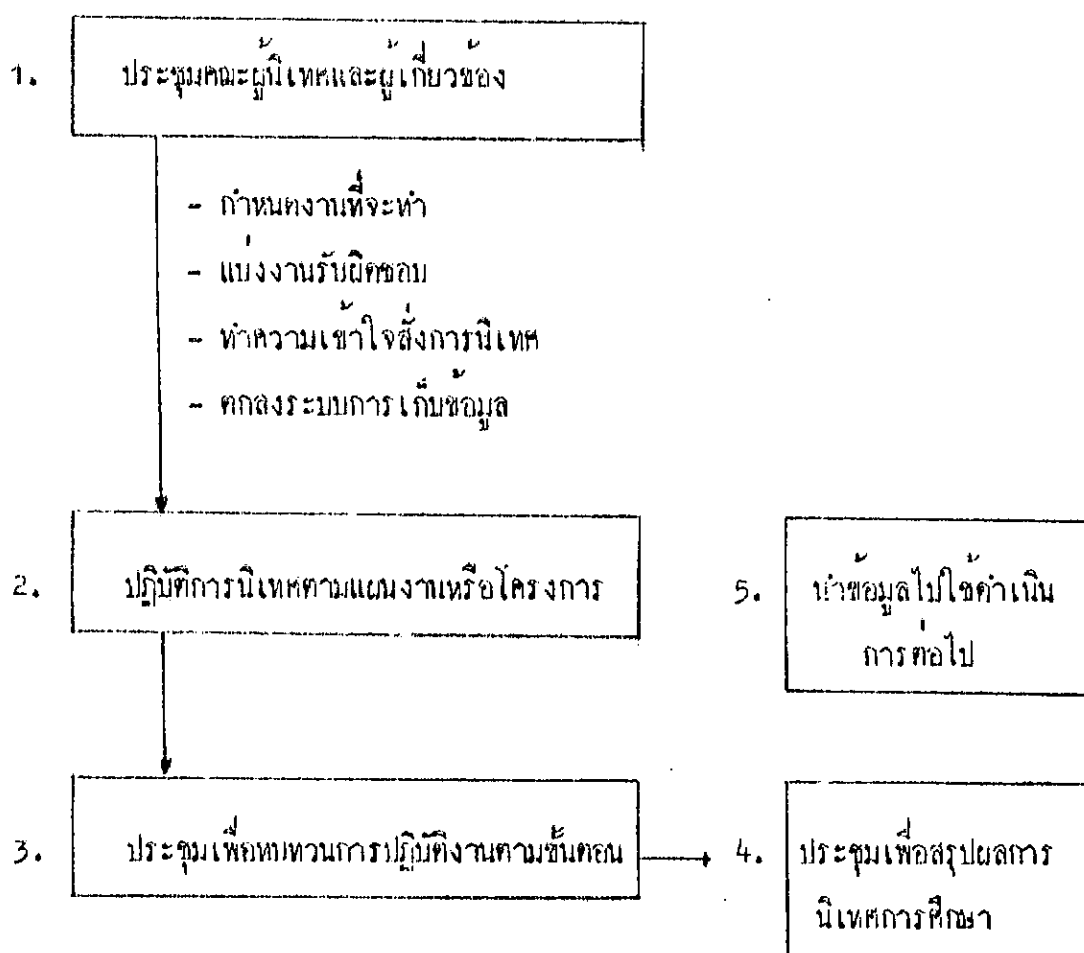
คณะทำงานที่เป็นผู้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน อาจปฏิบัติการนิเทศได้ทั้งในฐานะผู้ตรวจสอบและผู้ส่งเสริมคุณภาพการศึกษา

ส่วนลักษณะของการนิเทศนั้น ผู้นิเทศสามารถดำเนินการได้ใน 2 ลักษณะ คือ การนิเทศทางตรงและการนิเทศทางอ้อม

สำหรับการนิเทศทางตรง เป็นการปฏิบัติการนิเทศของผู้นิเทศด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามโครงการ แผนงาน และใช้สื่อการนิเทศต่าง ๆ และวิธีนิเทศที่ได้เตรียมไว้

ส่วนการนิเทศทางอ้อม เป็นการนิเทศโดยการใช้สื่อแทนผู้นิเทศ ได้แก่ การส่งเอกสารแนะนำการปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้เอกสารหลักสูตร คู่มือครู นิตยสาร จุลสาร เทป สไลด์ วีซีดี เป็นต้น หรือใช้วิทยากรที่เชี่ยวชาญความรู้สาขาต่าง ๆ มาแนะนำช่วยเหลือแทนผู้นิเทศ เป็นต้น

การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนให้โดยลึกลับ ควรดำเนินการตามขั้นตอน
ดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล

ผู้ให้คำปรึกษาประเมินผลตั้งแต่การเตรียมงานก่อนปฏิบัติการนิเทศ เมื่อเริ่มปฏิบัติงานระหว่างปฏิบัติงานและเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ขั้นตอนการประเมินผล ควรประกอบด้วย

1. ขั้นเตรียมงานก่อนปฏิบัติงาน ควรตรวจสอบความสมบูรณ์ของแผนงานโครงการ
2. ขั้นเตรียมปฏิบัติงาน ตรวจสอบปัจจัย และการสร้างความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติ
3. ขั้นระหว่างปฏิบัติงาน ตรวจสอบเพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคขณะปฏิบัติงาน
4. ขั้นสิ้นสุดโครงการ ตรวจสอบผลรวมการปฏิบัติงาน เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์เป้าหมาย

ในการประเมินผลโครงการนั้นควรประเมินทั้งสัมฤทธิ์ผลของการปฏิบัติงานตามโครงการ และปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานตามโครงการด้วย

การสรุปและรายงานผล

หลังจากประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้วควรมีการสรุปผลสัมฤทธิ์ของโครงการและปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน ซึ่งหัวข้อสรุปเพื่อรายงานควรประกอบด้วย

- ชื่อโครงการ
- วัตถุประสงค์
- เป้าหมาย
- ปัญหาและอุปสรรค
- ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- ข้อเสนอแนะ

- ผู้รับผิดชอบโครงการ
- งบประมาณ

เสร็จแล้วจึงเสนอรายงานดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน
ในอนาคตให้ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

2530 : 16 - 29)

การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการนิเทศที่มีรูปแบบเช่นเดียวกับ
หลักและกระบวนการนิเทศการศึกษา กล่าวคือ เริ่มจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ
ความต้องการ การลำดับความสำคัญ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การปฏิบัติการนิเทศ
และการติดตามประเมินผล กลวิธีหรือยุทธศาสตร์ การนิเทศมีหลายวิธี บางครั้งอาจใช้
หลาย ๆ วิธีประกอบกัน ได้แก่ การประชุม การสังเกตการสอน การศึกษาเอกสารและตำรา
การให้คำปรึกษาหารือ เป็นต้น ซึ่งแต่ละวิธีมีเทคนิคและวิธีการเฉพาะ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน
จึงจำเป็นต้องรอบรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนด้วย เพื่อจะได้
ร่วมมือกันแก้ไขปรับปรุง และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนร่วมกับปรัชญานิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนที่กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการร่วมกันระหว่าง
ผู้บริหารและครูทุก ๆ คนในโรงเรียนนั้น ๆ เพื่อแก้ปัญหาหรือปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพการ
เรียนการสอนในโรงเรียนให้เกิดผลและประสิทธิภาพสูงสุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

วิทย์ ทะสัตรู (2522 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สำรวจการปฏิบัติจริง
ในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 2 โดยมีวัตถุประสงค์
ที่จะศึกษาระบบการในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาโครงการและ

กิจกรรมที่ปฏิบัติจริงในโรงเรียนประถมศึกษา พร้อมทั้งศึกษานำมาและอุปสรรคในการนิเทศการศึกษา โดยให้กลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหาร โรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 2 ผลที่ได้จากการวิจัย พบว่า

1. ครูและผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อย
2. การปฏิบัติงานด้านโครงการต่าง ๆ ในการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารมีความเห็นว่าปฏิบัติน้อย แต่ครูเห็นว่าปฏิบัติมากที่สุด
3. การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา โดยสรุปแล้วอยู่ในเกณฑ์น้อยเกือบทั้งหมด มีบางอย่างที่ผู้บริหารและครูมีความเห็นแย้งกันคือ การปฏิบัติงานด้านสถิติคุณูปการ ซึ่งอำนวยความสะดวกและทองผูก ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติมาก แต่ครูเห็นว่าปฏิบัติน้อย
4. ปัญหาและอุปสรรคในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน คือการขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ขาดแคลนวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศการศึกษา และขาดบุคลากรที่รับผิดชอบงานนิเทศโดยตรง

นิตยา ปรีชาหาญ (2523 : ง - ฉ) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และจัดลำดับจากมากไปหาน้อย คือการจัดทำสถิติคุณูปการ การส่งเสริมวิชาการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร กระบวนการนิเทศการศึกษา การประเมินผลการนิเทศการสอน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

ด้านโครงการและกิจกรรมที่ปฏิบัติจริงในโรงเรียนประถมศึกษาโดยสรุปแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในด้านการนิเทศการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร และประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านการส่งเสริมวิชาการ และการจัดทำและใช้

โสทรคุณูปการ ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ครูมีความเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ชลอ จันทกุล (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้บริหาร โรงเรียนและครู เกี่ยวกับบทบาทการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า

1. บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในการนิเทศศึกษาค้นหลักสูตรและการสอน ด้านการจัดและพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดอุปกรณ์การสอน ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูที่มีต่อบทบาทการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหาร โรงเรียนในด้านการสอน และการสอน ด้านการจัดและพัฒนาบุคลากร ด้านการจัด อุปกรณ์การสอนและด้านการประเมินผลไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ผู้บริหาร โรงเรียนและครูมีความเห็นแตกต่างกัน

3. ด้านปัญหาและอุปสรรค คือปัญหาการขาดงบประมาณ ครูผู้สอนขาดความรู้ความรอบรู้ และผู้บริหาร โรงเรียนขาดความรู้

สุชาติ ศรีสุวรรณ (2527 : ง) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 37 โรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนและศึกษาเอกสาร ของโรงเรียนนั้น ผลการวิจัยพบว่า (ค่าเฉลี่ย $\bar{x} = 4.5$ ค่า $t = 11.5$ ค่า $t_{table} = 6$ เมื่อ $df = 36$)

1. งานวิชาการหรืองานการเรียนการสอนโดยตรง งานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดขึ้น มากที่สุด คือการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู เรื่องการวางแผนการสอน

2. งานพัฒนาครูภายในโรงเรียน งานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดขึ้นมากที่สุด คือการจัดให้มีการสร้างเสริมประสิทธิภาพของครู

3. งานด้านการสนับสนุนและบริการ งานที่มีจำนวนโรงเรียนจัดขึ้นมากที่สุด คือการจัดบริเวณโรงเรียนและห้องเรียนให้ออกต่อการเรียนการสอนให้ได้ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

4. กระบวนการในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีให้ผู้บริหารร่วมกับคณะครูในโรงเรียนกำหนดและจัดทำแผนงาน และโครงการขึ้น มีการชี้แจงแผนงานและโครงการ เป็นคณะบุคคล และใช้วิธีปฏิบัติงานร่วมกัน

5. ปัจจัยที่โรงเรียนต้องการนำมาใช้สนับสนุนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ได้แก่ ครูที่มีความรู้ความสามารถ การผสมสาขาวิชาต่าง ๆ และต้องการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เงินงบประมาณและวัสดุ หรือสื่อการสอนสำเร็จรูป

6. อุปสรรคและปัญหาในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขาดแคลนวิทยากรและแหล่งวิชาการสำหรับให้ครูศึกษาเพิ่มเติม ครูขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ครูขาดความมั่นใจในตนเอง และขาดการยอมรับจากคณะครูภายในโรงเรียน และขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณซับซ้อนเกินไป โรงเรียนได้รับวัสดุอุปกรณ์ที่ล้าสมัย และไม่ตรงต่อความต้องการของโรงเรียน

สุพร โคสมบัติ (2527 : ง) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า (เล็งเนื้อหา 2 มาตรา 115-116 3 ไปยังหน้า 2 รวม 10 หน้า)

1. โรงเรียนประถมศึกษาในทุกขนาดและสภาพที่ตั้งของโรงเรียนระบุว่าปฏิบัติงานหรือจัดให้มีการนิเทศภายในชั้น 3 ประการ ได้แก่ งานด้านวิชาการ หรือการเรียนการสอนภายในโรงเรียนโดยตรง งานด้านพัฒนาครูภายในโรงเรียนและงานสนับสนุนและบริการด้านการเรียนการสอน

2. กระบวนการจัดทำแผนงานการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนมากได้ปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ 5 ขั้นตอน คือ การวางแผน การสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน การดำเนินงาน การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การประเมินผล การปฏิบัติงาน

3. ปัญหาและอุปสรรคที่พบจากการดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนที่มีโรงเรียนจำนวนมากที่สุดระบุ คือ ปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากรและการจัดการในเรื่องโรงเรียนขาดแคลนวิทยากรหรือแหล่งวิชาการที่จะให้ความรู้แก่ครู สำหรับผลกระทบของปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โรงเรียนจำนวนมากที่สุดระบุว่าจัดการนิเทศการศึกษาได้แต่ไม่มีประสิทธิภาพดีพอ

งานวิจัยในต่างประเทศ

บราวน์ (Brown. 1974 : 2563 - A) ได้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของบทบาทของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ในมลรัฐทางภาคเหนือของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นดังนี้

1. การฝึกอบรมใด ๆ ไปสู่โรงเรียน ต้องคำนึงถึงชนบทธรรมเนียมของชุมชนนั้น ๆ เป็นหลัก
2. ครูควรมีสิทธิในการเลือกสมาชิกเข้ามาทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
3. ควรนำเรื่องการวางแผนหลักสูตร ไปเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น โดยครูใหญ่หรือศึกษานิเทศก์เป็นผู้รับผิดชอบ
4. ครูใหญ่และศึกษานิเทศก์ควรพบปะกันบ่อยครั้ง เพื่อปรึกษาปัญหาการเรียนการสอน
5. ครูใหญ่ควร เป็นผู้ริเริ่มในการปรับปรุงการเรียนการสอน

เวม (Weyne. 1980 : 1283 - A) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การรับรู้
บทบาทการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษามหา
บทการนิเทศการศึกษาของครูใหญ่ในเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบ และขอบข่ายของงานนิเทศและวิธี
การนิเทศภายใน ผลการวิจัยพบว่า

1. ในด้านความรับผิดชอบและขอบข่ายของงานที่มีลำดับความสำคัญสูง ได้แก่
งานเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน การแนะแนว งานบริหารและงานวิชาการ และงาน
นิเทศภายใน
2. เกี่ยวกับงานนิเทศภายในโรงเรียน ผู้รับผิดชอบมากคือ ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่
ครูผู้สอนทำหน้าที่น้อยมาก
3. เกี่ยวกับเวลาที่ใช้ทำงาน งานที่ครูใหญ่ใช้เวลาอันน้อยที่สุดคือ งานเกี่ยวกับวัสดุ
ส่วนงานที่ครูใหญ่ใช้เวลามากที่สุดคือ งานนิเทศภายใน งานเกี่ยวกับหลักสูตร งานการสอน
และงานการแนะแนว
4. เทคนิคการนิเทศที่โปรด ได้แก่ วิธีเขียนชั้นเรียน การประชุมร่วมกับครู
ส่วนวิธีที่ได้ผลน้อยคือ วิธีใช้เอกสาร

ทีลาฮัน (Tilahun. 1983 : 2166 - A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัด
กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่พึงประสงค์ของการพัฒนาประเทศเอธิโอเปีย กลุ่มตัวอย่าง
ได้แก่ ครู คณาจารย์ และนักวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครู คณาจารย์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมที่ใช้
นิเทศภายในโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การฝึกอบรมแนะนำ การฝึกอบรม
ปฏิบัติการ การสาธิตการสอน โดยคณาจารย์ การประชุมกลุ่มย่อยของครู การเขียน
ชั้นเรียน และสังเกตการสอน
2. ครู คณาจารย์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรม
การนิเทศภายในโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3. ครู ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนิเทศ
ในลักษณะร่วมมือกับปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาจะก่อให้เกิดผลดีกว่าการนิเทศการศึกษาในลักษณะ
ที่ใช้อำนาจและการบังคับ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การจัดการนิเทศการศึกษากภายในโรงเรียน
ประถมศึกษาที่ได้อำนาจดำเนินการมานั้น ยังปฏิบัติได้อยู่ในเกณฑ์ไม่มาพอใจนัก และยังมีปัญหาอุปสรรค
อยู่อีกหลายอย่าง ซึ่งได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับการนิเทศ การขาด
งบประมาณ การขาดแรงสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ไม่มีกระบวนการปฏิบัติที่แน่นอน
ปัญหาเหล่านี้มีความมากมายแตกต่างกันไปตามพื้นที่และประชากร ฉะนั้นเพื่อให้การจัดการ
นิเทศการศึกษากภายในโรงเรียนสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงสมควรที่จะให้การ
สนับสนุนส่งเสริมและจัดปัญหาค้าง ๆ ออกไป เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนสูงขึ้น
ต่อไป

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ในสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามกระบวนการ
การนิเทศการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำนวน 3,451 คน แยกเป็นครู จำนวน 3,060 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 355 คน ศึกษานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 36 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 563 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการดังต่อไปนี้

1. เบ็ดเตล็ดแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจจ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 606) พบว่า ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ครู จำนวน 3,060 คน ควรใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 341 คน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 355 คน ควรใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

186 คน

1.3 ศิษยานุศิษย์เก่า/กึ่งเก่า จำนวน 36 คน ควรใช้ขนาด
กลุ่มตัวอย่าง 36 คน

2. ดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างมาจากทุกอำเภอ/กึ่งอำเภอ จึงใช้วิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง
โดยใช้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดต่อกลุ่มประชากรทั้งหมดเป็นเกณฑ์

3. เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มของแต่ละอำเภอ/กึ่งอำเภอแล้ว จึงใช้
วิธีสุ่มอย่างง่ายมาหาค้นหาจำนวนที่ต้องการ ก็จะได้ออกกลุ่มตัวอย่างครู ผู้บริหารโรงเรียน
ศิษยานุศิษย์เก่า/กึ่งเก่า ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ครู	ผู้บริหาร โรงเรียน	ศึกษานิเทศก์ อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	ครู	ผู้บริหาร โรงเรียน	ศึกษานิเทศก์ อำเภอ/ กิ่งอำเภอ
เมืองสระบุรี	523	47	4	58	24	4
แก่งคอย	414	48	4	46	25	4
หนองแค	419	49	4	47	26	4
หนองแซง	135	23	3	15	12	3
บ้านหมอ	233	24	3	26	13	3
เสาไห้	186	24	3	21	13	3
พระพุทธบาท	348	41	4	39	21	4
วิหารแดง	221	25	3	25	13	3
มวกเหล็ก	435	50	4	48	26	4
หนองไผ่	92	15	2	10	8	2
กิ่งคอนสาร	54	9	2	6	5	2
รวม	3,060	355	36	341	186	36

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อตามถึงการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามกระบวนการนิเทศที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ให้เป็นแนวปฏิบัติและปัญหาในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในชั้นตอนต่าง ๆ ตามกระบวนการดังกล่าว นั้นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามกระบวนการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นการวางแผนและกำหนดทางเลือก ขั้นการสร้างสื่อ เครื่องมือ ขั้นการปฏิบัติกรนิเทศ และขั้นการประเมินผลและรายงานผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก มีข้อคำถามรวม 60 ข้อ

รายละเอียดของแบบสอบถาม เสนอไว้แล้วในภาคผนวก

เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนพิจารณาจากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามที่กาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่เลือก ถ้ากาเครื่องหมาย / ในช่อง

0	ได้	1	คะแนน
1	ได้	2	คะแนน
2	ได้	3	คะแนน
3	ได้	4	คะแนน
4	ได้	5	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
ในกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในแต่ละ
ชั้นตอน รวม 5 ชั้นตอน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนตอบตามความคิดเห็นของตนเอง

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีสร้างแบบสอบถาม ศึกษาขอขอยางงาน กระบวนการ
ตลอดจนกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวปฏิบัติงาน
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จากเอกสารและงานวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง
กับกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 ชั้นตอน คือ การศึกษา
สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผน และกำหนดทางเลือก การสร้างสื่อ
เครื่องมือ การปฏิบัติการนิเทศ และการประเมินผลและรายงานผล ดำรงปัญหาของกระบวนการ
จัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

2. ร่างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบบมาตราส่วนประมาณค่า
ชนิด 5 ตัวเลือก ให้ครอบคลุมตามหัวข้อที่กำหนดไว้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมงานวิจัย
ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง

3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content
validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.สมสร
วงษ์น้อย อาจารย์ผู้สอนในวิชาการศึกษา วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประธานมิตร รองศาสตราจารย์ทวีบูรณ์ หอมเย็น อาจารย์ผู้สอนในภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร อาจารย์ถวิล วรรณปะเก หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอน หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องอีกครั้ง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครู ผู้บริหาร โรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของลัน ดายค และอังคณา ดายค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.935

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยร่างหนังสือถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอในจังหวัดสระบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยนำไปให้ด้วยตนเองและผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมด้วยตนเองตามเวลาที่กำหนด จากจำนวนแบบสอบถามที่แจกไป 563 ฉบับ ได้รับคืน 547 ฉบับ จึงรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและที่รับคืนมาจำแนกตามอำเภอ/กิ่งอำเภอ

อำเภอ	ครู			ผู้บริหาร โรงเรียน			ศึกษานิเทศก์อำเภอ/ กิ่งอำเภอ		
	ส่งไป	รับคืน	รับคืน%	ส่งไป	รับคืน	รับคืน%	ส่งไป	รับคืน	รับคืน%
เมือง	58	58	100	24	24	100	4	4	100
แก่งคอย	46	46	100	25	25	100	4	4	100
หนองแค	47	44	93.62	26	24	92.31	4	4	100
หนองแซง	15	15	100	12	12	100	3	3	100
บ้านหมอ	26	26	100	13	13	100	3	3	100
เสนาห์	21	21	100	13	13	100	3	3	100
พระพุทธรบาท	39	38	97.44	21	13	61.90	4	4	100
วิหารแดง	25	25	100	13	13	100	3	3	100
มวกเหล็ก	48	48	100	26	25	96.15	4	4	100
หนองไผ่	10	10	100	8	8	100	2	1	50.00
คอนสาร	6	6	100	5	5	100	2	2	100
รวม	341	337	98.83	186	175	94.09	36	35	97.22

แบบสอบถามที่ได้รับคืนมา 547 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ 6 ฉบับ
เหลือแบบสอบถามที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ 541 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.09

การจัดกระทำกับข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด คัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ แยกออกเป็น 3 ส่วน ตามกลุ่มตัวอย่าง คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ
2. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้แล้ว มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
เป็นรายข้อ รายขั้นตอนและโดยรวมของแบบสอบถามตอนที่ 2 จากค่าคะแนนเฉลี่ยโดยใช้
เกณฑ์การประมาณค่าตามความคิดเห็นของเบสต์ (Best. 1963 : 158 - 159) ดังนี้
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 ไม่ทำปฏิบัติเลย หรือการปฏิบัติไม่มีคุณภาพ
และไม่ให้ประโยชน์เลย
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 มีการปฏิบัติน้อย หรือการปฏิบัติมีคุณภาพน้อย
หรือให้ประโยชน์น้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 มีการปฏิบัติปานกลาง หรือการปฏิบัติมีคุณภาพ
ปานกลาง หรือให้ประโยชน์ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 มีการปฏิบัติมาก หรือการปฏิบัติมีคุณภาพมาก
หรือให้ประโยชน์มาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 มีการปฏิบัติมากที่สุด หรือการปฏิบัติมีคุณภาพ
มากที่สุด หรือให้ประโยชน์มากที่สุด

2. เปรียบเทียบกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาพิเศษอำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายชั้นตอน และโดยรวม โดยใช้ F - test และใช้ q - statistic แบบ Newman - Keul ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

3. หาค่าความถี่ของแบบสอบถามปลายเปิดในตอนที่ 3 โดยเรียงลำดับความถี่ จากมากไปหาน้อย ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาพิเศษอำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยแยกเป็นรายชั้นตอน เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้สถิติดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร (สวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. หาค่าความแปรปรวน (Variance) ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร
(ลำน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 6)

$$s^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร (ลำน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ

s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนรวมเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

4. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของตัวแปรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สูตร
(ลาน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าแจกแจงของ F

MS_b แทน ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
s^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนน
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (degree of freedom)
q	แทน	q - Statistic
n	แทน	ค่าเฉลี่ย Harmonic
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ศึกษากระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ

การประเมินศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์
อำเภอ/กิ่งอำเภอ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพ
ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2. ศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในขั้นที่ 2 การวางแผน
และกำหนดทางเลือก
3. ศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในขั้นที่ 3 การสร้างสื่อ
เครื่องมือ
4. ศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในขั้นที่ 4 การปฏิบัติ
การนิเทศ
5. ศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในขั้นที่ 5 การประเมินผล
และรายงานผล

ในการแปลความหมายเกี่ยวกับกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ประเมินศึกษา สังกัดสำนักงานการประเมินศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงาน
คณะกรรมการการประเมินศึกษาแห่งชาติในครั้งนี้ ใช้เกณฑ์การประมาณค่าตามความคิดเห็นของ
เบสต์ (Best. 1963 : 158 - 159) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า ไม่ได้ปฏิบัติเลย หรือการปฏิบัติ
ไม่มีคุณภาพและไม่ให้ประโยชน์เลย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อย หรือการปฏิบัติ
มีคุณภาพน้อยหรือให้ประโยชน์น้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติปานกลาง หรือการ
ปฏิบัติมีคุณภาพปานกลางหรือให้ประโยชน์ปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า มีการปฏิบัติมากหรือการปฏิบัติ มีคุณภาพมากหรือให้ประโยชน์มาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด หรือการปฏิบัติ มีคุณภาพมากที่สุดหรือให้ประโยชน์มากที่สุด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาพิเศษอำเภอ/ กิ่งอำเภอ เป็นรายชื่อ รายงานตอน และโดยรวม

ตอนที่ 3 ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน ศึกษาพิเศษอำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายชื่อ และโดยรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษากระบวนการและผลการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาพิเศษอำเภอ/กิ่งอำเภอ โดย

1. ศึกษาการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษา รวม 5 ขั้นตอน โดยรวมทุกขั้นตอน รายงานตอน และเป็นรายชื่อ ตามตาราง 3 - 8

2. ศึกษาผลการปฏิบัติตามกระบวนการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนที่มีคุณภาพ และ/หรือให้ประโยชน์เพียงใดในทั้ง 5 ขั้นตอน โดยรวมทุกขั้นตอน แต่ละรายงานตอนและเป็น รายชื่อ ตามตาราง 9 - 14

ตาราง 3 แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู
ผู้บริหารโรงเรียน สิกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกขั้นตอน

ชั้น ที่	กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ครู N = 336		ผู้บริหารโรงเรียน N = 170		ผ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	การศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการ	3.5217	.6337	3.7571	.5643	3.2914	.5843	3.5808	.6096
2	การวางแผนและ กำหนดทางเลือก	3.5343	.6276	3.7965	.6010	3.4381	.5550	3.6105	.6150
3	การสร้างสื่อ เครื่องมือ	3.2824	.6775	3.4418	.6612	3.1486	.6745	3.3238	.6722
4	การปฏิบัติการ การนิเทศ	3.2728	.6657	3.4780	.6013	3.3524	.5727	3.3425	.6405
5	การประเมินผล และรายงานผล	3.4905	.6104	3.6694	.5694	3.5314	.5301	3.5494	.5730
	รวม	3.4203	.6429	3.6285	.5994	3.3523	.5833	3.4817	.6260

จากตาราง 3 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์
อำเภอ/กิ่งอำเภอโดยรวมทุกฝ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียน โดยรวมทุกชั้นตอน พบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
($\bar{X} = 3.4617$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า
โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.6285$) ส่วนครู และศึกษานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.4203$,
 $\bar{X} = 3.3523$)

และเมื่อพิจารณาข้อมูลของแต่ละชั้นตอนตามความคิดเห็นรวมจากทุกกลุ่ม พบว่า
ชั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก ($\bar{X} = 3.6105$) ชั้นตอนที่ 1 การ
ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ($\bar{X} = 3.5808$) และชั้นตอนที่ 5 การ
ประเมินผล และรายงานผล ($\bar{X} = 3.5494$) มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีคะแนน
เฉลี่ยตามลำดับไล่เลี่ยใกล้เคียงกัน ส่วนชั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ ($\bar{X} = 3.3425$)
และชั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ ($\bar{X} = 3.3238$) พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ใน
เกณฑ์ปานกลาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายชั้นตอน โดยพิจารณาแยกเป็นรายกลุ่ม พบว่า
ชั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ ($\bar{X} = 3.2824, 3.4418, 3.1486$) และชั้นตอนที่ 4
การปฏิบัติการนิเทศ ($\bar{X} = 3.2727, 3.4780, 3.3524$) ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหาร
โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการ
ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนชั้นตอนอื่น ๆ ที่เหลือ ที่แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันนั้น พบว่าครู
และผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ในชั้นตอนที่ 1
การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ($\bar{X} = 3.5217, 3.7571$) และตอนที่ 2
การวางแผนและกำหนดทางเลือก ($\bar{X} = 3.5343, 3.7965$) แต่ศึกษานิเทศก์อำเภอ/

ถึงอำเภอเห็นว่าทั้งสองข้างดังกล่าว โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.2914, 3.4381$) ส่วนขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงาน ครูมีความเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.4905$) แต่ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.6694, 3.5314$) ซึ่งเมื่อหาค่าตัวเลขความคิดเห็นของทั้งสามกลุ่มตัวอย่างนี้แล้ว จะเห็นว่ามีความใกล้เคียงกันมาก

ตาราง 4 แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในชั้นตอนที่ 1 การศึกษา
สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ตามความเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาพิเศษอำเภอ/
กิ่งอำเภอ

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
<u>ชั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน</u> <u>ปัญหา และความต้องการ</u>								
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา และ ความต้องการของโรงเรียน	3.0863	.9872	3.2941	.8472	2.8286	.9518	3.1349	.9518
2. การจัดทำแบบสำรวจต่าง ๆ เพื่อใช้ในการศึกษาปัญหา และความต้องการในต่าง ต่าง ๆ เช่น แบบสำรวจ ความต้องการพัฒนา ทักษะ การสอนของครู แบบสำรวจ การใช้สื่อ แบบสำรวจผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ	3.1250	.9906	3.2471	.9719	3.000	1.0849	3.1553	.9916

ตาราง 4 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ผ.บ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3. การประชุมคณะครูใน โรงเรียนเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ การสอนของครู	3.6131	.9105	3.9059	.8159	3.3429	.9375	3.6876	.8967
4. การสำรวจปัญหาและ อุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อ การเรียนของนักเรียน	3.3869	.8872	3.7706	.7460	3.2286	.7702	3.4972	.8577
5. การสำรวจสภาพของ โรงเรียน สภาพแวดล้อม ทั่วไป และสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกแก่การเรียน การสอน	3.5982	.8856	4.0235	.8423	3.2571	.8859	3.7098	.9000
6. การสำรวจการดำเนินงาน ประสงค์การเรียนรูของ นักเรียนเน้นรายชั้นเรียน	4.0893	.7752	4.1706	.8070	3.8571	.9438	4.0998	.7989

ตาราง 4 (ต่อ)

กระบวนการณ์พิเศษ ภายในโรงเรียน	ระดั้มการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7. การสำรวจการมาเรียน ของนักเรียนและ/หรือ อัตราการเข้าชั้นของ นักเรียนในปีปัจจุบัน	4.1607	.7960	4.2765	.7695	3.9429	.9983	4.1830	.8061
8. การสำรวจการจัดครูเข้า สอนในชั้นเรียนต่าง ๆ ว่าเหมาะสมหรือไม่	3.8006	.9362	4.0941	.8012	3.3143	.9632	3.8614	.9155
9. การนำข้อมูลในเรื่อง ต่าง ๆ มาตรวจสอบ และแจกแจงรายละเอียด เพื่อหาปัญหาและความ รุนแรงของปัญหา	3.0604	.9188	3.2529	.8360	2.8857	1.0224	3.1220	.9047
10. การจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาที่จะต้องวาง แผนแก้ไขปรับปรุงก่อน หลังตามลำดับ	3.2768	.9452	3.5353	.8576	3.2571	1.0100	3.3567	.9291
เฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.5217	.6337	3.7571	.5643	3.2914	.5843	3.5808	.6226

จากตาราง 4 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกกลุ่มเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน ในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยรวมทุกข้อ พบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.5808$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่าครู และผู้บริหาร โรงเรียน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.5217$, $\bar{X} = 3.7571$) ตามลำดับ สำหรับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.2914$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของแต่ละรายข้อตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มรวมกัน พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ได้แก่ข้อ 7 เรื่องการสำรวจการมาเรียนของนักเรียน และ/หรืออัตราการเข้าชั้นของนักเรียนในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.1830$) ข้อ 6 เรื่องการสำรวจการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.0998$) ข้อ 8 เรื่องการสำรวจการจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนต่าง ๆ ว่าเหมาะสมหรือไม่ ($\bar{X} = 8.614$) ข้อ 5 เรื่องการสำรวจสภาพห้องเรียน สภาพแวดล้อมทั่วไปและสิ่งอำนวยความสะดวกแก่การเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.7098$) และข้อ 3 เรื่องการประชุมคณะครูในโรงเรียน เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 3.6876$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.1220 ถึง 3.4972)

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

ข้อ 6 เรื่องการสำรวจการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายชั้นเรียน และข้อ 7 เรื่องการสำรวจการมาเรียนของนักเรียนและ/หรืออัตราการเข้าชั้นของนักเรียนในปัจจุบัน ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนข้อ 1 เรื่องการแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ข้อ 2 เรื่องการจัดทำแบบสำรวจต่าง ๆ เพื่อใช้ในการศึกษาปัญหาและความต้องการในชั้นต่าง ๆ เช่น แบบสำรวจความต้องการพัฒนาทักษะการสนทนาของครู แบบสำรวจการใช้สื่อ

แบบสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ และข้อ 9 เรื่องการนำข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ มาตรวจสอบและแจกแจงรายละเอียดเพื่อหาปัญหาและความรุนแรงของปัญหาทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนข้ออื่น ๆ ที่แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันไปนั้น ได้แก่

ข้อ 3 เรื่องการประชุมคณะครูในโรงเรียนเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอนของครู ข้อ 5 เรื่องการสำรวจสภาพห้องเรียน สภาพแวดล้อมทั่วไปและสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการเรียนการสอน และข้อ 8 เรื่องการสำรวจการจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนต่าง ๆ ว่าเหมาะสมหรือไม่ พบว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ข้อ 4 เรื่องการสำรวจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน และข้อ 10 เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่จะต้องวางแผนแก้ไขปรับปรุงก่อนหลังตามลำดับ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 5 แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
แนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและ
กำหนดทางเลือกตามความเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน ที่ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดมการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
<u>ขั้นที่ 2 การวางแผนและ</u> <u>กำหนดทางเลือก</u> 1. การประชุมคณะครูใน โรงเรียนเพื่อวิเคราะห์ สาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่สำรวจพบ 2. การกำหนดนโยบายการ ดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนโดยใช้แนวการ แก้ปัญหาตามสาเหตุของ ปัญหาเป็นหลัก	3.5179	.9141	3.7765	.8338	3.2286	.8432	3.5804	.8962
	3.3720	.8716	3.6176	.8640	3.3714	.8432	3.4492	.8733

ตาราง 5 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3. ตั้งความมุ่งหมายในการ ดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียน โดยมุ่งแก้ปัญหา สำคัญต่าง ๆ ตามสำคัญ โดยคำนึงถึงนโยบายของ หน่วยเหนือไปด้วยพร้อม ๆ กัน	3.5268	.8840	3.7471	.7697	3.686	.8075	3.6026	.8494
4. การกำหนดนโยบายพัฒนา บุคลากร เพื่อเร่งรัดการยก ระดับคุณภาพการ เรียน การสอน	3.6012	.9216	3.7647	.9377	3.3714	.9727	3.6377	.9339
5. การให้ครูมีส่วนร่วมใน การประมูขวางแผนและ โครงการนิเทศงาน ต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.6726	.9557	4.1862	.8355	3.6286	.8075	3.8318	.9405

ตาราง 5 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดมการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. การวางแผนพัฒนาความ ก้าวหน้าของงานวิชาการ และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.3393	.8966	3.4941	.8514	3.3714	.9727	3.3900	.8889
7. การวางแผนการกระจาย ทรัพยากรให้แก่นักเรียน ทุกชั้นเพื่อพัฒนาการเรียน การสอนได้อย่างเสมอภาค และประหยัด	3.5565	.8551	3.8412	.7796	3.4571	1.1464	3.6396	2.636
8. การกำหนดนโยบายเพื่อ จัดทำแผนการศึกษาของ นักเรียนให้สอดคล้องกับ สภาพความต้องการของ ท้องถิ่นและของนักเรียน	3.3780	.9191	3.4588	.9614	3.0571	.9375	3.3826	.9367

ตาราง 5 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9. การวางแผนให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมแก้ไขปัญาและ พัฒนาการศึกษาของ โรงเรียน	3.1994	.9890	3.6176	.9735	3.0286	1.0142	3.3198	0.0052
10. การวางแผนการเกณฑ์เด็ก ที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษา ภาคบังคับให้เข้าเรียนอย่าง ทั่วถึง	4.0982	.8635	4.3882	.7859	3.9143	.8179	4.1774	.8487
11. การกำหนดนโยบายลดความ สูญเปล่าในการลงทุนทาง การศึกษา	3.2738	1.0204	3.6412	9.884	3.1429	.9438	3.3808	1.0198
12. การพิจารณาจัดสรรงบประมาณ สำหรับใช้ในการ ดำเนินงานและโครงการ นิเทศต่าง ๆ ตามความ จำเป็น	3.3214	.8592	3.4294	.9597	3.4571	1.0667	3.3641	.9060

ตาราง 5 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระกัมการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
13. การวางแผนนโยบายเกี่ยวกับ หน้าที่และความรับผิดชอบ ในการทำงานของครูไว้ อย่างชัดเจน	3.9077	.8846	4.1882	.7457	3.7143	.8935	3.9834	.8551
14. การวางแผนการจัดหา วัสดุอุปกรณ์ให้ตรงตาม หลักสูตรและความทอง การของครู	3.8125	.8343	4.0824	.8025	3.8571	.8793	3.9002	.8351
15. การจัดทำแผนและรวบรวม แผนปฏิบัติ และปฏิทิน ปฏิบัติงานเพื่อแจกจ่าย แก่ครูและบุคลากรของ สํานักใช้ในการดำเนินงาน งานนิเทศ	3.4375	1.0290	3.7118	.9937	3.3429	.8382	3.5176	1.0139
เฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.5343	.6276	3.7965	.6010	3.4381	.5550	3.6105	.6271

จากตาราง 5 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกกลุ่มเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน ในขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก โดยรวมทุกข้อ พบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.6105$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่าครู และผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.5343, \bar{X} = 3.7965$) ตามลำดับ ส่วนศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.4381$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของทุกกลุ่มในแต่ละรายข้อแล้ว พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากมีอยู่ 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 10 เรื่องการวางแผนการเกณฑ์เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับให้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.1774$) ข้อ 13 เรื่องการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำงานของครูไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.9834$) ข้อ 14 เรื่องการวางแผนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้ตรงตามหลักสูตรและความต้องการของครู ($\bar{X} = 3.9002$) ข้อ 5 เรื่องการให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนและโครงการนิเทศงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.8318$) ข้อ 7 เรื่องการวางแผนการกระจายทรัพยากรให้แก่นักเรียนทุกคนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและประหยัด ($\bar{X} = 3.6396$) ข้อ 4 เรื่องการกำหนดนโยบายพัฒนาบุคลากรเพื่อเร่งรัดการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.6377$) ข้อ 3 เรื่องถึงความมุ่งหมายในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยมุ่งแก้ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ตามลำดับ โดยคำนึงถึงนโยบายของหน่วยเหนือไปควบพร้อม ๆ กัน ($\bar{X} = 3.6026$) ข้อ 1 เรื่องการประชุมคณะครูในโรงเรียนเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่สำรวจพบ ($\bar{X} = 3.5804$) และข้อ 15 เรื่องการจัดพิมพ์และรวบรวมแผนปฏิบัติและปฏิทินปฏิบัติเพื่อแจกจ่ายแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสำหรับการดำเนินงานนิเทศ ($\bar{X} = 3.5176$) ส่วนข้ออื่น ๆ อีก 6 ข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมของทั้งสามฝ่ายลดหลั่นไล่เรียงกันลงมาตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พบว่า

ข้อ 3 เรื่องการตั้งความมุ่งหมายในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมุ่งแก้ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ตามลำดับโดยคำนึงถึงนโยบายของหน่วยเหนือไปด้วยพร้อม ๆ กัน
ข้อ 5 เรื่องการให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนและโครงการนิเทศงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ข้อ 10 เรื่องการวางแผนการเกณฑ์เด็กที่มีอายุในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับให้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง ข้อ 13 เรื่องการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำงานของครูไว้อย่างชัดเจน และข้อ 14 เรื่องการวางแผนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้ตรงตามหลักสูตรและความต้องการของครู ทั้งสามกลุ่มคือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนข้อ 6 เรื่องการวางแผนพัฒนาความก้าวหน้าของงานวิชาการและเทคโนโลยีทางการศึกษา ข้อ 8 เรื่องการกำหนดนโยบายเพื่อจัดทำแผนการศึกษาของนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นและของนักเรียน และข้อ 12 เรื่องการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับใช้ในการดำเนินงานและโครงการนิเทศต่าง ๆ ตามความจำเป็น ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สำหรับข้ออื่น ๆ ที่แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันได้แก่

ข้อ 1 เรื่องการประชุมคณะครูในโรงเรียนเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่สำรวจพบ ข้อ 4 เรื่องการกำหนดนโยบายพัฒนาบุคลากร เพื่อเร่งรัดการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และข้อ 7 เรื่องการวางแผนการกระจายทรัพยากรให้แก่ชั้นเรียนทุกชั้น เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเสมอภาคและประมัต พบว่าครู และผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

และข้อ 2 เรื่องการกำหนดนโยบายการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้
 แนวการแก้ปัญหาตามสาเหตุของปัญหาเป็นหลัก ข้อ 9 เรื่องการวางแผนให้ชุมชนเข้ามามีส่วน
 ร่วมแก้ไขปัญา และพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ข้อ 11 เรื่องการกำหนดนโยบายลดความ
 ทุญ่เปล่าในการลงทุนทางการศึกษา และข้อ 15 เรื่องการจัดพิมพ์และรวบรวมแผนปฏิบัติและ
 ปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อแจกจ่ายแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สำหรับใช้ในการดำเนินงานนิเทศ พบว่า
 ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูและศึกษานิเทศก์
 อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 6 แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ
เครื่องมือ ตามความเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาวิเคราะห์ข้อบกพร่อง/ถึงอำเภอ

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		คณ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
<u>ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ</u>								
1. การจัดหาสื่อให้สอดคล้อง กับแผนการนิเทศแต่ละครั้ง เพื่อให้การนิเทศบรรลุผล	3.2381	.8860	3.4294	.8826	3.2286	.9727	3.2976	.8935
2. การดำเนินการผลิตหรือ จัดหาสื่อการสอนและ เครื่องมือการนิเทศ โดย ใช้ข้อมูลความต้องการของ ครู เป็นหลัก	3.4018	.8652	3.6412	.8108	3.4571	1.0667	3.4806	.8682
3. การจัดหาสื่อสำหรับส่ง เสริมคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ครู ได้ใช้ประกอบ การสอนให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น	3.6042	.8610	3.8412	.7245	3.6571	.8382	3.6821	.8248

ตาราง 6 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ							
	ครู n = 336		ผู้บริหาร N = 170		คณ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. มีการทดลองการใช้สื่อ เครื่องมือก่อนจะนำไปใช้ เพื่อความมั่นใจในผลที่จะ เกิดขึ้น	3.2292	.8759	3.2706	.9407	3.0286	1.1242	3.2292	.9165
5. มีการประเมินผลการใช้ สื่อทุกครั้ง เพื่อเป็นแนว ทางในการพัฒนาสื่อให้ มีคุณภาพยิ่งขึ้น	3.0417	.8867	3.0882	.9536	2.8571	1.0612	3.0444	.9199
6. การผลิตสื่อการนิเทศ สำหรับใช้แทนผู้นิเทศ เช่น ผลิตเอกสาร เทป วิดีโอ คู่มือครู ฯลฯ เพื่อนำมาใช้ในการ ปรับปรุงการเรียนการ สอน	2.8274	1.0566	2.7353	.9518	2.8857	1.1054	2.8022	1.0273

ตาราง 6 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดมการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.ก./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7. การจัดศูนย์สื่อ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์การสอน เพื่อบริการแก่ครูใน โรงเรียน	3.4405	.9570	3.6412	.8808	3.3143	.6761	3.4954	.9222
8. การให้บริการ เกี่ยวกับการ ใช้และการจัดเก็บสื่อและ เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อ ความสะดวกรวดเร็วแก่ ครูผู้สอน	3.5060	.9400	3.7353	.8534	3.2571	.8166	3.5619	.9141
9. การแนะนำเกี่ยวกับการ ใช้และบำรุงรักษาสื่อและ เครื่องมือเพื่อให้อายุการ ใช้งานอย่างคุ้มค่า	3.2827	.9528	3.6412	.8808	3.0286	.7854	3.3789	.9382

ตาราง 6 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		คณ.อ./. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
10. การจัดทำคู่มือรายการสื่อ และเครื่องมือต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยแยก เป็นหมวดหมู่เพื่อความ สะดวกแก่การเลือกใช้	3.2530	1.0097	3.3941	1.0337	2.7714	.9727	3.2662	1.0235
เฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.2824	.6775	3.4418	.6612	3.1486	.6745	3.3238	.6765

จากตาราง 6 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกกลุ่มเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ โดยรวมทุกข้อ พบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.3238$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่าครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์

อำเภอ/กิ่งอำเภอ ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.2824$, $\bar{X} = 3.4418$, $\bar{X} = 3.1486$)

เมื่อพิจารณาคำเฉลี่ยของแต่ละรายข้อตามความคิดเห็นของทั้ง 3 กลุ่มรวมกันแล้ว พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดมีอยู่ 2 ข้อ คือ ข้อ 3 เรื่องการจัดหาสื่อสำหรับส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ครูได้ใช้ประกอบการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.6821$) และข้อ 8 เรื่องการให้บริการเกี่ยวกับการใช้และการจัดเก็บสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อความสะดวกรวดเร็วแก่ครูสอน ($\bar{X} = 3.5619$) ส่วนข้ออื่น ๆ อีก 8 ข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมของทั้งสามกลุ่มอยู่ระหว่าง 2.8022 ถึง 3.4954

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พบว่า ข้อ 3 เรื่องการจัดหาสื่อเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ครูได้ใช้ประกอบการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ข้าราชการโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนข้อ 1 เรื่องการจัดหาสื่อให้สอดคล้องกับแผนการนิเทศแต่ละครั้ง เพื่อให้การนิเทศบรรลุผล ข้อ 4 เรื่องการทดลองการใช้สื่อ เครื่องมือก่อนจะนำไปใช้เพื่อความมั่นใจในผลที่จะเกิดขึ้น ข้อ 5 เรื่องการประเมินผลการใช้สื่อทุกครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ข้อ 6 เรื่องการผลิตสื่อการนิเทศสำหรับใช้แทนผู้นิเทศ เช่น ผลิตเอกสาร เทป วีซีดี คู่มือครู ฯลฯ เพื่อแนะนำครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน และข้อ 10 เรื่องการจัดทำคู่มือรายการสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยแยกเป็นหมวดหมู่ เพื่อความสะดวกแก่การเลือกใช้ ทั้งสามกลุ่มก็ ย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนข้ออื่น ๆ ที่แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันนั้น ได้แก่

ข้อ 2 เรื่องการดำเนินการผลิตหรือจัดหาสื่อการสอนและเครื่องมือการนิเทศโดยให้ข้อมูลตามต้องการของครูเป็นหลัก ข้อ 7 การจัดศูนย์สื่อ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์การสอน เพื่อบริการแก่ครูในโรงเรียน และข้อ 9 เรื่องการแนะนำเกี่ยวกับการใช้และบำรุงรักษาสื่อ และเครื่องมือเพื่อให้ขยายการใช้งานอย่างคุ้มค่า พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนข้อ ๕ เรื่องการให้บริการเกี่ยวกับวัสดุและการจัดเก็บสื่อ และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อความสะดวกรวดเร็วแก่ครูผู้สอน พบว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 7 แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการณ์ิเทศตามความเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน คีคณะนิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน	ระดั้มการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		คณ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
<u>ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการณ์ิเทศ</u>								
1. การปฏิบัติงานของผู้นิเทศในการตรวจสอบงานด้านการเรียนการสอน	3.3244	.8667	3.6059	.7867	3.4571	.7800	3.4214	.8454
2. การปฏิบัติงานนิเทศเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา	3.3899	.8212	3.7588	.8035	3.5714	.9482	3.5176	.8401
3. การดำเนินการนิเทศแก่ครูโดยผู้นิเทศเองโดยตรงด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียน การสาธิตการสอนให้ดูเป็นตัวอย่าง	3.1131	.9800	3.5294	.9306	3.1143	1.0784	3.2440	.9886

ตาราง 7 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดมการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		พ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. การจัดการณ์เทศโดยผู้นิเทศ ใช้วิธีทางอ้อม เช่น การส่ง เอกสารแนะนำการปรับปรุง การเรียนการสอนให้แก่ครู การแนะนำเพป สไลด์ วีดีโอให้แก่ครูเพื่อนำไปใช้ ในการพัฒนาการเรียนการ สอน	3.2827	.9013	3.4588	.8978	3.5714	.6148	3.3567	.8987
5. การปฏิบัติงานนิเทศตาม แผนหรือโครงการต่าง ๆ ที่วางไว้	3.4554	.8165	3.6941	.8071	3.5714	.7778	3.5379	.8170

ตาราง ๗ (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. การปฏิบัติการณ์พิเศษอย่าง เป็นระบบ มีขั้นตอนตาม ลำดับเริ่มตั้งแต่การประชุม ผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดงาน แบ่งงาน ทำความเข้าใจ งาน ปฏิบัติงานตามแผน ประชุมทบทวนการปฏิบัติ งานชั้นต่าง ๆ การประชุม สรุปผล การนำผลไปใช้	3.3125	.9210	3.4824	.9245	3.3429	.8023	3.3678	.9167
7. การประมณิเทศครูใหม่ตาม แผนหรือโครงการที่วาง ไว้	3.0387	.9902	3.1176	1.0481	2.7143	1.0167	3.0425	1.0129

ตาราง 7 (ต่อ)

กระบวนกรณิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
8. การจัดประชุมครูเกี่ยวกับ งานวิชาการในแต่ละระดับ ชั้น และกลุ่มประสบการณ์ เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาและ พัฒนาการเรียนการสอน	3.4554	.9357	3.6706	.8688	3.6286	.8774	3.5342	.9155
9. การร่วมพิจารณานำหนัก การสอนและเข้าสังเกต การสอนตามแผนหรือ โครงการที่กำหนดไว้	3.3482	.9655	3.6353	.9711	3.1714	.8907	3.4270	.9722
10. การจัดการสามัคคีวิทย แบบใหม่ที่มีคุณภาพ	2.7798	.9890	2.8471	1.0148	2.5429	.8859	2.7856	.9918
11. การจัดหาและการสนับสนุน ให้ครูได้อ่านเอกสาร หลักสูตร คู่มือครู และ หนังสือตำราเกี่ยวกับ วิชาชีพครู	3.6071	.7995	3.7882	.8369	3.3429	.8382	3.6470	.8205

ตาราง 7 (ต่อ)

กระบวนการณ์พิเศษ ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
12. การจัดหาและแนะนำสมาชิก สภามหาวิทยาลัยให้เข้าพบ สไลด์ แสดงวิธีการสอนที่ดีเพื่อ พัฒนาการสอนของตน	3.1131	.9951	3.1824	.9588	3.2000	1.0516	3.1405	.9863
13. การพาครูไปศึกษาดูงาน นิทรรศการหรือกิจกรรม อื่น ๆ นอกสถานที่	3.0655	1.0517	3.2588	1.0048	3.5429	.9500	3.1571	1.0378
14. การจัดกิจกรรมหรือการ ประชุมเชิงปฏิบัติการใน เรื่องต่าง ๆ ตามความ ต้องการของครู	3.1905	.9397	3.2824	.9864	3.7143	.9571	3.2532	.9625

ตาราง 7 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดมการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศบ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
15. การจัดส่งครูเข้าร่วมประชุม หรืออบรมตามที่สถานหรือ หน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น	3.6161	1.0330	3.8588	.8587	3.800	.7593	3.7043	.9706
เฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.2728	.6657	3.4780	.6013	3.3520	.5727	3.3425	.6462

จากตาราง 7 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกฝ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในขั้นตอนที่ 4 ซึ่งเป็นขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศ โดยรวมทุกข้อแล้ว พบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.3425$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มตัวอย่างแล้วพบว่า ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.2728$, $\bar{X} = 3.4780$, $\bar{X} = 3.3524$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมของทุกกลุ่มในแต่ละรายข้อแล้ว พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดมีอยู่ 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 15 เรื่องการจัดส่งครูเข้าร่วมประชุมหรืออบรมตามที่

สถาบันหรือหน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น ($\bar{x} = 3.7043$) ข้อ 11 เรื่องการจัดหาและการสนับสนุนในครู ไลอานเอกสาร์ หลักสูตร คุ่มือครู และหนังสือตำราเกี่ยวกับวิชาชีพครู ($\bar{x} = 3.6470$) ข้อ 5 เรื่องการปฏิบัติงานนิเทศตามแผนหรือโครงการต่าง ๆ ที่วางไว้ ($\bar{x} = 3.5379$) ข้อ 8 เรื่องการจัดประชุมครูเกี่ยวกับงานวิชาการในแต่ละระดับชั้น และกลุ่มประสบการณ์ เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.5342$) และข้อ 2 เรื่องการปฏิบัติงานนิเทศเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 3.5176$) ส่วนข้ออื่น ๆ อีก 10 ข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมของทั้งสามกลุ่มอยู่ระหว่าง 3.0425 - 3.4270

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พบว่า

ข้อ 15 เรื่องการจัดส่งครูเข้าร่วมประชุมหรืออบรมตามที่สถาบันหรือหน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนข้อ 6 เรื่องการปฏิบัติการนิเทศอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนตามลำดับเริ่มตั้งแต่การประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดงาน แบ่งงาน ทำความเข้าใจงาน ปฏิบัติการตามแผน ประชุมทบทวนการปฏิบัติงานชั้นต่าง ๆ การประชุมสรุปผล การถ่ายลไปใช้ ข้อ 7 เรื่องการปฐมนิเทศครูใหม่ตามแผนหรือโครงการที่วางไว้ ข้อ 10 เรื่องการจัดทำสารนิเทศแบบใหม่ที่มีคุณภาพ และข้อ 12 เรื่องการจัดหาและแนะนำสนับสนุนในครู ไลอานเอกสาร์ สไลด์ แสดงวิธีการสอนที่ดี เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของตน ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นตรงกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนข้ออื่น ๆ ที่แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันนั้น ได้แก่

ข้อ 1 เรื่องการปฏิบัติงานของผู้นิเทศในการตรวจสอบงานด้านการเรียนการสอน ข้อ 3 เรื่องการดำเนินการนิเทศแก่ครูโดยผู้นิเทศเองโดยตรงด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียน การสาธิตการสอนให้ดูเป็นตัวอย่าง และข้อ 9 เรื่องการร่วม

พิจารณามันที่การสละตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ พบว่าผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ครูและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ข้อ 2 เรื่องการปฏิบัติงานนิเทศเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ข้อ 5 เรื่องการปฏิบัติงานนิเทศตามแผนหรือโครงการต่าง ๆ ที่วางไว้ และข้อ 8 เรื่องการจัดประชุมครูเกี่ยวกับงานวิชาการในแต่ละระดับชั้น และกลุ่มประสบการณ์เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอน พบว่าครูมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ข้อ 4 เรื่องการจัดการนิเทศโดยศูนย์นิเทศวิธีทางอ้อม เช่น การส่งเอกสารแนะนำการปรับปรุงการเรียนการสอนให้แก่ครู การแนะนำแบบ สไลด์ วีดีโอให้แก่ครูเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการสอน ข้อ 13 เรื่องการพาครูไปศึกษาหน่วยงานนิเทศการหรือกิจการอื่น ๆ นอกสถานที่ และข้อ 14 เรื่องการจัดกิจกรรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องต่าง ๆ ตามความต้องการของครู พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สำหรับข้อ 11 เรื่องการจัดหาและการสนับสนุนให้ครูได้อ่านเอกสาร หลักสูตร คู่มือครู และหนังสือตำราเกี่ยวกับวิชาชีพครู พบว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 8 แสดงการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล ตามความเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศิษยานุรักษ์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
<u>ขั้นที่ 5 การประเมินผลและ</u> <u>รายงานผล</u>								
1. การตรวจสอบปัจจัยหรือ ทรัพยากรการนิเทศภายใน โรงเรียน	3.1637	.8639	3.3824	.8000	3.0286	.7065	3.2237	.8410
2. การตรวจสอบความเข้าใจ จากนิเทศของผู้นิเทศและ ผู้รับการนิเทศ	3.2381	.8303	3.4000	.7723	3.0857	.7017	3.2791	.8084
3. การประเมินผลการปฏิบัติ งานของคณะครูภายใน โรงเรียนอย่างคอบ้าง	3.4881	.8977	3.6529	.7939	3.2857	.8935	3.5268	.8701

ตาราง 8 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดมการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ส.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. การวัดและประเมินผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.8690	.8504	4.0882	.7365	4.2571	.7005	3.9630	.8057
5. ตรวจสอบการใช้เครื่องมือ วัดผลการเรียนรู้เพื่อมา ใช้ในการปรับปรุงเครื่องมือ ให้มีประสิทธิภาพอย่าง แท้จริง	3.3869	.8634	3.6116	.7934	3.5143	.8179	3.4058	.8440
6. การจัดทำรายงานผลการ เรียนของนักเรียนทุกคนให้ ผู้ปกครองได้ทราบ	4.1696	.8696	4.3824	.6972	4.1429	1.0042	4.2348	.8335

ตาราง 8 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดมการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		คณ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7. การวิเคราะห์ผลการเรียน ของนักเรียนเป็นรายชั้นหรือ รายกลุ่มประสบการณ์เพื่อ เปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือ เป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด ไว้	3.7560	.8977	3.8235	.9189	3.6857	.8321	3.7726	.8996
8. การตรวจสอบปัญหาและ อุปสรรคขณะปฏิบัติงาน นิเทศ	3.2381	.8446	3.4294	.8128	3.3429	.9056	3.3050	.8418
9. การเปรียบเทียบผลการ ปฏิบัติงานนิเทศกับวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้	3.2351	.8542	3.3882	.8298	3.4000	.8117	3.2939	.8458

ตาราง 8 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับการปฏิบัติ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
10. การสรุปผลสัมฤทธิ์ของ โครงการ และปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน นิเทศเพื่อเสนอรายงานต่อ ผู้บังคับบัญชาและใช้เป็น ข้อมูลในการวางแผนต่อไป ในอนาคต	3.3720	.8543	3.5059	.8583	3.5143	.9813	3.4233	.8650
เฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.4905	.6104	3.6694	.5694	3.5314	.5301	3.5494	.5975

จากตาราง 8 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกกลุ่มเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล และรายงานผล โดยรวมทุกข้อ พบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.5494$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์

อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 3.6694$, $\bar{x} = 3.5314$) ตามลำดับ ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมของทุกกลุ่มในแต่ละรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ได้แก่ ข้อ 6 เรื่องการจัดทำรายงานผลการเรียนของนักเรียนทุกคนใหญ่ปกครองไทราม ($\bar{x} = 4.2348$) ข้อ 4 เรื่องการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.9630$) ข้อ 7 เรื่องการวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายชั้นหรือรายกลุ่มประสบการณ์เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ ($\bar{x} = 3.7726$) และข้อ 3 เรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.5268$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.2237 - 3.4658

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

ข้อ 4 เรื่องการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ข้อ 6 เรื่องการจัดทำรายงานผลการเรียนของนักเรียนทุกคนใหญ่ปกครองไทราม และข้อ 7 เรื่องการวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายชั้นหรือรายกลุ่มประสบการณ์เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนข้อ 1 เรื่องการตรวจสอบปัจจัยหรือทรัพยากรการนิเทศภายในโรงเรียน ข้อ 2 เรื่องการตรวจสอบความเข้าใจงานนิเทศของผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศ ข้อ 8 เรื่องการตรวจสอบปัญหา และอุปสรรคและปฏิบัติงานนิเทศ และข้อ 9 เรื่องการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานนิเทศกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งสามกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนข้ออื่น ๆ ที่แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันนั้น ได้แก่

ข้อ 5 เรื่องการตรวจสอบการใช้เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง และข้อ 10 เรื่องการสรุปผลสัมฤทธิ์ของโครงการและปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานพิเศษ เพื่อเสนอรายงานต่อผู้บังคับบัญชาและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนต่อไปในอนาคต พบว่าผู้บริหาร โรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ข้อ 3 เรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะครูภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง พบว่าครูและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ตาราง 9 แสดงผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ของครู ผู้บริหารโรงเรียน
ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ /หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	3.6366	.6246	3.8724	.4992	3.4914	.6930	3.7013	.5929
2. การวางแผนและกำหนด ทางเลือก	3.5754	.6125	3.8522	.5229	3.5962	.6449	3.6637	.5880
3. การสร้างสื่อ เครื่องมือ	3.4307	.6848	3.5882	.6223	3.4114	.7772	3.4780	.6722
4. การปฏิบัติการนิเทศ	3.4300	.6580	3.6263	.5789	3.5581	.7201	3.4999	.6385
5. การประเมินผลและ รายงาน	3.5741	.6178	3.7606	.5416	3.7143	.6236	3.6418	.5953
เฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.5293	.6395	3.7399	.5529	3.5542	.6917	3.5969	.6173

จากตาราง 9 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกกลุ่มเกี่ยวกับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน โดยรวมทุกชั้นตอน พบว่าโรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.5969$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่าแต่ละกลุ่ม ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.5293, \bar{X} = 3.7399, \bar{X} = 3.5542$)

และเมื่อพิจารณาข้อมูลของแต่ละชั้นตอนตามความคิดเห็นรวมจากทุกกลุ่ม พบว่า ชั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ($\bar{X} = 3.7013$) ชั้นตอนที่ 2 การวางแผน และกำหนดทางเลือก ($\bar{X} = 3.6637$) และชั้นตอนที่ 5 การประเมินผล และรายงานผล ($\bar{X} = 3.6416$) มีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย ตามลำดับได้เฉลี่ยใกล้เคียงกัน ส่วนชั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ ($\bar{X} = 3.4999$) และชั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ ($\bar{X} = 3.4760$) พบว่า มีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยที่คะแนนเฉลี่ยของแต่ละชั้นตอนใกล้เคียงระดับมาก

และจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายชั้นตอน โดยพิจารณาแยกเป็นรายกลุ่ม พบว่า ชั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก และชั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนชั้นตอนอื่น ๆ ที่เหลือ ที่แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันนั้น พบว่า ครู และผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ในชั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนชั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ ครูและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

และขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการณ์พิเศษ ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความ
 คิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติ
 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 10 แสดงผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
 ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ
 ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ตามความเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์อำเภอ/
 กิ่งอำเภอ

กระบวนการนเทศ ภายในโรงเรียน	ระดัคคุณภาพและ /หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศก.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
<u>ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน</u> <u>ปัญหา และความตองการ</u> 1. การแต่งตั้งคณะทำงาน ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความตองการของ โรงเรียน	3.3452	.9557	3.5706	.7679	3.0571	.9375	3.3974	.9084

ตาราง 10 (ต่อ)

กระบวนการนี้เกิดขึ้น ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ /หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
2. การจัดทำแบบสำรวจต่าง ๆ เพื่อใช้ในการศึกษาปัญหา และความต้องการในสถาน ต่าง ๆ เช่น แบบสำรวจ ความต้องการพัฒนาทักษะ การอ่านของครู แบบสำรวจ การให้สื่อ แบบสำรวจผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ	3.2976	.9623	3.5706	.8623	3.3143	1.1574	3.3845	.9526
3. การประชุมคณะครูใน โรงเรียนเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยว กับการสอนของครู	3.6756	.8804	3.9588	.7407	3.5429	.9500	3.7500	.8540

ตาราง 10 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ /หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. การสำรวจปัญหาและ อุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อ การเรียนรู้ของนักเรียน	3.5863	.8349	3.8059	.7075	3.400	.7746	3.6433	.8006
5. การสำรวจสภาพของโรงเรียน สภาพแวดล้อมทั่วไปและสิ่ง อำนวยความสะดวกแก่การ เรียนการสอน	3.6726	.8534	4.0294	.7952	3.3429	.9375	3.7634	.8625
6. การสำรวจการผ่านจุด ประสงค์การเรียนรู้ของ นักเรียนเป็นรายชั้นเรียน	4.0625	.7987	4.1765	.7406	3.9143	.8537	4.0887	.7862
7. การสำรวจการมาเรียน ของนักเรียนและ/หรือ อัตราการเข้าชั้นของนักเรียน ในปัจจุบัน	4.1310	.8034	4.2588	.7716	4.0286	.9231	4.1645	.8032

ตาราง 10 (ต่อ)

กระบวนการนี้เกิดขึ้น ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ / หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศบ.อ./ก. N = 35		รวม N = 54	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
8. การสำรวจการจัดครูเข้า สอนในชั้นเรียนต่าง ๆ ว่า เหมาะสมหรือไม่	3.9018	.8940	4.1412	.7241	3.5143	.9509	3.9519	.8615
9. การนำข้อมูลในเรื่อง ต่าง ๆ มาตรวจสอบและ แจกแจงรายละเอียดเพื่อ หาปัญหาและความรุนแรง ของปัญหา	3.2649	.9548	3.5588	.8282	3.2571	1.0100	3.3567	.9291
10. การจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาที่จะต้องวางแผน แก้ไขปรับปรุงก่อนหลัง ตามลำดับ	3.4286	.9624	3.6529	.8788	3.5429	1.0667	3.5065	.9479
เฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.6366	.6246	3.8724	.4992	3.4914	.6930	3.7013	.6041

จากตาราง 10 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียนและศึกษานิเทศก์
อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกกลุ่มเกี่ยวกับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียน ในขั้นตอนที่ 1 เรื่องการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
โดยรวมทุกข้อ พบว่าโรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 3.7013$) และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่าครู และผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียน
มีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{x} = 3.6366, s = 3.8724$) สำหรับศึกษานิเทศก์
อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{x} =$
3.4914)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมของทุกกลุ่มในแต่ละรายข้อ พบว่าข้อที่มี
ผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ได้แก่ ข้อ 7 เรื่องการสำรวจการมาเรียนของนักเรียนและ/หรือ
อัตราการเข้าชั้นของนักเรียนในไม่ปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.1645$) ข้อ 6 เรื่องการสำรวจการ
ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.0887$) ข้อ 8 เรื่อง
การสำรวจการจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนต่าง ๆ ว่าเหมาะสมหรือไม่ ($\bar{x} = 3.9519$)
ข้อ 5 เรื่องการสำรวจสภาพห้องเรียน สภาพแวดล้อมทั่วไป และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่
การเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.7634$) ข้อ 3 เรื่องการประชุมคณะครูในโรงเรียนเพื่อ
ศึกษาปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอนของครู ($\bar{x} = 3.7560$) ข้อ 4 เรื่อง
การสำรวจปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน ($\bar{x} = 3.6433$)
และข้อ 10 เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่จะต้องวางแผนแก้ไขปรับปรุงก่อนหลัง
ตามลำดับ ($\bar{x} = 3.5065$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมี
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.3567 - 3.3974

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง พบว่า
ข้อ 3 เรื่องการประชุมคณะครูในโรงเรียนเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ
การสอนของครู ข้อ 6 เรื่องการสำรวจการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นราย

ชั้นเรียน ข้อ 7 เรื่องการสำรวจการมาเรียนของนักเรียน และ/หรืออัตราการเข้าชั้นของนักเรียนในปัจจุบัน และข้อ 8 เรื่องการสำรวจการจัดครู เข้าสอนในชั้นเรียนต่าง ๆ ว่าเหมาะสมหรือไม่ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนข้ออื่น ๆ ที่แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันนั้น ได้แก่

ข้อ 1 เรื่องการแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ข้อ 2 เรื่องการจัดทำแบบสำรวจต่าง ๆ เพื่อใช้ในการเฝ้าระวังปัญหา และความต้องการในสถานต่าง ๆ เช่น แบบสำรวจความต้องการพัฒนาทักษะการสอนของครู แบบสำรวจการใช้สื่อแบบสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฯลฯ และข้อ 9 เรื่องการนำข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ มาตรวจสอบและแจกแจงรายละเอียดเพื่อหาปัญหาและความรุนแรงของปัญหา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครู และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ข้อ 4 เรื่องการสำรวจปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการเรียนของนักเรียน และข้อ 5 เรื่องการสำรวจสภาพของโรงเรียน สภาพแวดล้อมทั่วไปและสิ่งอำนวยความสะดวกการเรียนการสอน พบว่าครู และผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สำหรับข้อ 10 เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่จะต้องวางแผนแก้ไขปรับปรุง ก่อนหลังตามลำดับ พบว่าผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 11 แสดงผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 2 การวางแผน
และกำหนดทางเลือก ตามความเห็นของครู ผู้บริหาร สนิษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.ก./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
<u>ขั้นที่ 2 การวางแผนและกำหนด ทางเลือก</u>								
1. การประชุมคณะครูใน โรงเรียนเพื่อวิเคราะห์หา สาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่ สำรวจพบ	3.6071	.8537	3.8182	.7333	3.5214	.8840	3.6932	.8269
2. การกำหนดนโยบายการ ดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนโดยใช้แนวการ แก้ปัญหาตามสาเหตุของ ปัญหาเป็นหลัก	3.4375	.9315	3.7353	.7579	3.5143	.8869	3.5360	.8867

ตาราง 11 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ /หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3. ทั้งความมุ่งหมายในการ ดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนโดยมุ่งแก้ไข สำคัญต่าง ๆ ตามลำดับ โดยคำนึงถึงนโยบายของ หน่วยเหนือไปด้วยพร้อม ๆ กัน	3.5298	.8599	3.7353	.7579	3.7143	.9258	3.6063	.8379
4. การกำหนดนโยบายพัฒนา บุคลากร เพื่อเร่งรัดการยก ระดับคุณภาพการเรียน การสอน	3.6161	.9002	3.7529	.8622	3.6286	.8774	3.6599	.8876
5. การให้ครูมีส่วนร่วมในการ ประชุมวางแผนและโครง การนิเทศงานต่าง ๆ ของ โรงเรียน	3.6458	.9664	4.1059	.7923	3.7429	.7413	3.8900	.8889

ตาราง 11 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ / หรือ ประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		คณ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
6. การวางแผนพัฒนาความก้าวหน้าของงานวิชาการและเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.4256	.8744	3.6059	.7402	3.6000	1.0059	3.4935	.8468
7. การวางแผนการกระจายทรัพยากรให้แก่ชั้นเรียนทุกชั้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมภาคและพื้นที่	3.6458	.8444	3.8765	.7394	3.5143	1.0947	3.7098	.8383
8. การกำหนดนโยบายเพื่อจัดทำแผนการศึกษาของนักเรียนในสถานศึกษาภาพรวมของการของท้องถิ่นและของนักเรียน	3.3869	.9072	3.5824	.8816	3.2857	1.1000	3.4418	.9163

ตาราง 11 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ /หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู		ผู้บริหาร		ศน.อ./ก.		รวม	
	n = 336		N = 170		N = 35		N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9. การวางแผนให้ชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมแก้ไข้ปัญหาและ พัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	3.2827	.9714	3.7235	.9167	3.2857	1.1265	3.4214	.9850
10. การวางแผนการเกณฑ์เด็ก ที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษา ภาคบังคับให้เข้าเรียน อย่างทั่วถึง	4.1012	.8439	4.4412	.7689	3.9143	.8869	4.1959	.8402
11. การกำหนดนโยบายลด ความสูญเสียในการลง ทุนทางการศึกษา	3.3482	.9147	3.7294	.8890	3.4000	.9456	3.4713	.9238
12. การพิจารณาจัดสรรงบประมาณ สำหรับใช้ในการ ดำเนินงานและโครงการ นิเทศต่าง ๆ ตามความ จำเป็น	3.4077	.8414	3.5412	.9109	3.7143	1.0167	3.4695	.8785

ตาราง 11 (ต่อ)

กระบวนงานพิเศษ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ / หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		คณ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
13. การวางนโยบายเกี่ยวกับ หน้าที่และความรับผิดชอบ ในการทำงานของครูไว้ อย่างชัดเจน	3.8423	.8650	4.1882	.7614	3.7143	.8599	3.9427	.8490
14. การวางแผนการจัดหา วัสดุอุปกรณ์ให้ตรงตาม หลักสูตรและความต้องการ ของครู	3.8185	.8775	4.0824	.7648	3.8286	.7854	3.9020	.8453
15. การจัดพิมพ์และรวบรวม แผนปฏิบัติและปฏิบัติงาน เพื่อแจกจ่ายแก่ครูและ ผู้เกี่ยวข้องสำหรับใช้ใน การดำเนินงานพิเศษ	3.5357	.9456	3.7941	.8419	3.5143	.9509	3.6155	.9210
เฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.5754	.6125	3.8522	.5229	3.5962	.6449	3.6637	.6007

จากตาราง 11 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกกลุ่มเกี่ยวกับผลปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน ในขั้นตอนที่ 2 ซึ่งได้แก่ การวางแผน และกำหนดทางเลือก โดยรวม ทุกข้อ พบว่าโรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.6637$) และเมื่อพิจารณา เป็นรายกลุ่ม พบว่าทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.5754$, $\bar{X} = 3.8522$, $\bar{X} = 3.5962$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละรายข้อแล้ว พบว่าข้อที่มีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก มีอยู่ 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 10 เรื่องการวางแผนการเกณฑ์เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษา ภาคบังคับให้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.1959$) ข้อ 13 เรื่องการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับพื้นที่ และความรับผิดชอบในการทำงานของครู ไร่อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.9427$) ข้อ 14 เรื่องการวางแผนการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้ตรงตามหลักสูตรและความต้องการของครู ($\bar{X} = 3.9020$) ข้อ 5 เรื่องการให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนและโครงการนิเทศ งานต่าง ๆ ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.8900$) ข้อ 7 เรื่องการวางแผนการกระจายทรัพยากรให้แก่นักเรียนทุกคนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเสมอภาคและประหยัด ($\bar{X} = 3.7098$) ข้อ 1 เรื่องการประชุมคณะครูในโรงเรียนเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่สำรวจพบ ($\bar{X} = 3.6932$) ข้อ 4 เรื่องการกำหนดนโยบายพัฒนาบุคลากรเพื่อเร่งรัดการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.6599$) ข้อ 15 เรื่องการจัดพิมพ์และรวบรวมแผนปฏิบัติและปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อแจกจ่ายแก่ครู และผู้เกี่ยวข้องสำหรับใช้ในการดำเนินงานนิเทศ ($\bar{X} = 3.6155$) ข้อ 3 เรื่องตั้งความมุ่งหมายในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมุ่งแก้ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ตามลำดับ โดยคำนึงถึงนโยบายของหน่วยเหนือไปด้วยพร้อม ๆ กัน ($\bar{X} = 3.6063$) และข้อ 2 เรื่องการกำหนดนโยบายการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้แนวการแก้ปัญหาตามสาเหตุของปัญหาเป็นหลัก ($\bar{X} = 3.5360$)

ส่วนข้ออื่น ๆ อีก 5 ข้อ มีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมของทั้งสามฝ่ายลดหล่นใกล้เคียงกันมาก คือ ระหว่าง 3.4214 - 3.4713

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พบว่า

ข้อ 1 เรื่องการประชุมคณะครูในโรงเรียนเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่สำรวจพบ ข้อ 3 เรื่องทั้งความมุ่งหมายในการดำเนินการนี้เทศภายในโรงเรียนโดยมุ่งแก้ปัญหาสำคัญต่าง ๆ ตามลำดับ โดยคำนึงถึงนโยบายของหน่วยเหนือไปควบพร้อม ๆ กัน ข้อ 4 เรื่องการกำหนดนโยบายพัฒนาบุคลากร เพื่อเร่งรัดการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน ข้อ 5 เรื่องการให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนและโครงการนี้เทศงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ข้อ 7 เรื่องการวางแผนการกระจายทรัพยากรให้แก่นักเรียนทุกคนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเสมอภาคและประสิทธิผล ข้อ 10 เรื่องการวางแผนการเกณฑ์เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับให้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง ข้อ 13 เรื่องการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำงานของครูไว้อย่างชัดเจน ข้อ 14 เรื่องการวางแผนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้ตรงตามหลักสูตรและความต้องการของครู และข้อ 15 เรื่องการจัดพิมพ์และรวบรวมแผนปฏิบัติ และปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อแจกจ่ายแก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสำหรับใช้ในการดำเนินงานนี้เทศ ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าโรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ส่วนข้ออื่น ๆ ที่แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันนั้น ได้แก่

ข้อ 2 เรื่องการกำหนดนโยบายการดำเนินงานนี้เทศภายในโรงเรียน โดยชี้แนวทางการแก้ปัญหาตามสาเหตุของปัญหาเป็นหลัก ข้อ 6 เรื่องการวางแผนพัฒนาความก้าวหน้าของงานวิชาการและเทคโนโลยีทางการศึกษา และข้อ 12 เรื่องการพิจารณาจัดระบบงบประมาณสำหรับใช้ในการดำเนินงาน และโครงการนี้เทศต่าง ๆ ตามความจำเป็น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ข้อ ๘ เรื่องการกำหนดนโยบายเพื่อจัดทำแผนการศึกษาของนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นและของนักเรียน ข้อ 9 เรื่องการวางแผนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน และข้อ 11 เรื่องการกำหนดนโยบายลดความสูญเสียในการลงทุนทางการศึกษา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 12 แสดงผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ
เครื่องมือ ตามความเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		คณ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.	X̄	S.D.
<u>ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ</u>								
1. การจัดหาสื่อให้สอดคล้อง กับแผนการนิเทศแต่ละครั้ง เพื่อให้นิเทศบรรลุผล	3.4107	.6627	3.6059	.8090	3.4571	.9805	3.4750	.6573
2. การดำเนินการผลิตหรือจัด หาสื่อการสอนและเครื่องมือ การนิเทศโดยใช้อนุมูลความ ต้องการของครูเป็นหลัก	3.4940	.9011	3.7353	.7122	3.7143	.9571	3.5841	.8643
3. การจัดหาสื่อสำหรับส่ง เสริมคุณภาพการศึกษาเพื่อ ให้ครูได้ใช้ประกอบการ สอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.6339	.8357	3.8647	.7129	3.6857	.8321	3.7098	.8044

ตาราง 12 (ต่อ)

กระบวนงานนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. มีการทดลองการใช้สื่อ เครื่องมือก่อนจะนำไปใช้ เพื่อความมั่นใจในผลที่จะ เกิดขึ้น	3.4196	.9310	3.4588	.8292	3.3429	1.0556	3.4275	.9071
5. มีการประเมินผลการใช้ สื่อทุกครั้งเพื่อเป็นแนว ทางในการพัฒนาสื่อให้มี คุณภาพยิ่งขึ้น	3.2560	.8742	3.3647	.8614	3.2286	1.0314	3.2884	.8809
6. การผลิตสื่อการนิเทศ สำหรับใช้แทนครูนิเทศ เช่น ผลิตเอกสาร เทป วีซีโอ คู่มือครู ฯลฯ เพื่อแนะนำ ครูในการปรับปรุงการ เรียนการสอน	3.0327	1.0376	3.0294	.9448	3.2286	1.1298	3.0444	1.0156

ตาราง 12 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7. การจัดศูนย์สื่อ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์การสอนเพื่อ บริการแก่ครูในโรงเรียน	3.5744	.9274	3.7176	.8442	3.5143	.8531	3.6155	.8986
8. การให้บริการเกี่ยวกับ การใช้และการจัดเก็บสื่อ และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อ ความสะดวกรวดเร็วแก่ ครูผู้สอน	3.5952	.9415	3.7941	.8060	3.5143	.9813	3.6525	.9074
9. การแนะนำเกี่ยวกับการใช้ และบำรุงรักษาสื่อและ เครื่องมือเพื่อให้อายุ การใช้งานอย่างคุ้มค่า	3.4673	.9202	3.7176	.7936	3.2286	.8432	3.5305	.8869

ตาราง 12 (ต่อ)

กระบวนการณ์เทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		คณ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.	X	S.D.
10. การจัดทำคู่มือรายการสื่อ และเครื่องมือต่าง ๆ ของ โรงเรียน โดยแยกเป็น หมวดหมู่เพื่อความสะดวกแก่ การเลือกใช้	3.4226	.9834	3.5941	.9069	3.2000	1.1061	3.4621	.9723
เฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.4307	.6846	3.5882	.6223	3.4114	.7772	3.4789	.6750

จากตาราง 12 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยรวมของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์
อำเภอ/กิ่งอำเภอ เกี่ยวกับผลการปฏิบัติตามกระบวนการณ์จัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในขั้นตอนที่ 3
การสร้างสื่อ เครื่องมือ โดยรวมทุกข้อ พบว่าโรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} =$
3.4789) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการ
ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.5882$) ส่วนครูและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า
โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.4307$, $\bar{X} = 3.4114$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมของทั้ง 3 กลุ่มในแต่ละรายข้อแล้ว พบว่า ข้อที่มีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากมีอยู่ 5 ข้อ คือ ข้อ 3 เรื่องการจัดหาสื่อสำหรับส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ครูได้ใช้ประกอบการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.7076$) ข้อ 6 เรื่องการให้บริการเกี่ยวกับการใช้และการจัดเก็บสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อความสะดวกรวดเร็วแก่ครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.6525$) ข้อ 7 เรื่องการจัดศูนย์สื่อ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ การสนทนเพื่อบริการแก่ครูในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.6155$) ข้อ 2 เรื่องการดำเนินการผลิตหรือจัดหาสื่อการสอนและเครื่องมือการนิเทศ โดยให้ข้อมูลความต้องการของครูเป็นหลัก ($\bar{X} = 3.5841$) และข้อ 9 เรื่องการแนะนำเกี่ยวกับการใช้และบำรุงรักษาสื่อและเครื่องมือ เพื่อให้อายุการใช้งานอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.5305$) ส่วนข้ออื่น ๆ อีก 5 ข้อ มีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรวมของทั้งสามกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.0444 - 3.4750

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พบว่า ข้อ 3 เรื่องการจัดหาสื่อสำหรับส่งเสริมคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ครูได้ใช้ประกอบการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ข้อ 7 เรื่องการจัดศูนย์สื่อ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์การสอน เพื่อบริการแก่ครูในโรงเรียน และข้อ 8 เรื่องการให้บริการเกี่ยวกับการใช้และการจัดเก็บสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อความสะดวกรวดเร็วแก่ครูผู้สอน ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหาร วิทยาลัย และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนข้อ 4 เรื่องมีการทดลองการใช้สื่อ เครื่องมือก่อนจะนำไปใช้เพื่อความมั่นใจในผลที่จะเกิดขึ้น ข้อ 5 เรื่องมีการประเมินผลการใช้สื่อทุกครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และข้อ 6 เรื่องการผลิตสื่อการนิเทศสำหรับใช้แทนผู้ให้ เช่น ผลิตเอกสาร เทป วีดีโอ คู่มือครู ฯลฯ เพื่อแนะนำครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนข้อ ๑๑ ที่แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันนั้น ได้แก่

ข้อ 1 เรื่องการจัดหาสื่อให้สอดคล้องกับแผนการนิเทศแต่ละครั้งเพื่อการนิเทศ
บรรณชุด ข้อ 9 เรื่องการแนะนำเกี่ยวกับการใช้และบำรุงรักษาสื่อ และเครื่องมือเพื่อให้มี
อายุการใช้งานอย่างคุ้มค่า และข้อ 10 เรื่องการจัดทำคู่มือรายการสื่อ และเครื่องมือต่าง ๆ
ของโรงเรียน โดยแยกเป็นหมวดหมู่เพื่อความสะดวกแก่การเลือกใช้ พบว่าผู้บริหารโรงเรียน
มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีมาก แต่ครูและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ
มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนข้อ 2 เรื่องการดำเนินการผลิตหรือจัดหาสื่อการสอน และเครื่องมือการนิเทศ
โดยใช้ข้อมูลความต้องการของครูเป็นหลัก พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า
โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 13 แสดงผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในตอนที่ 4 การปฏิบัติการณ์เทศ
ตามความเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
<u>ชั้นที่ 4 การปฏิบัติการณ์เทศ</u>								
1. การปฏิบัติงานของผู้นิเทศ ในการตรวจสอบงานตาม การเขียนการสอน	3.4970	.8214	3.7647	.6554	3.6000	.7746	3.5878	.7783
2. การปฏิบัติงานนิเทศเกี่ยว กับการส่งเสริมคุณภาพการ ศึกษา	3.4940	.8322	3.8765	.7394	3.7143	.9571	3.6265	.8304

ตาราง 13 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดัคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		คณ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3. การดำเนินการนิเทศแก่ครู โดยผู้นิเทศเองโดยตรงควบ วิธีการต่าง ๆ เช่น การ เข้าสังเกตการสอนในชั้น เรียน การสาธิตการสอน ใหญ่เห็นตัวอย่าง	3.3512	.9752	3.7059	.8541	3.4286	1.2435	3.4677	.9706
4. การจัดการนิเทศโดยผู้นิเทศ ใช้วิธีทางอ้อม เช่น การส่งเอกสารแนะนำการ ปรับปรุงการเรียนการสอน ให้แก่ครู การแนะนำเทป สไลด์ วิธีโอไอให้แก่ครูเพื่อ นำไปใช้ในการพัฒนาการ เรียนการสอน	3.4315	.8951	3.6588	.8002	3.9143	.8531	3.5342	.8741

ตาราง 13 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
5. การปฏิบัติงานนิเทศตามแผน หรือโครงการต่าง ๆ ที่ วางไว้	3.5089	.8103	3.8000	.7738	3.7143	.8935	3.6137	.8145
6. การปฏิบัติการณ์พิเศษอย่าง เป็นระบบมีขั้นตอนตามลำดับ เริ่มตั้งแต่การประชุม เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดงาน แต่งงาน ทำความเข้าใจ งาน ปฏิบัติการตามแผน ประชุมทบทวนการปฏิบัติ งานชั้นต่าง ๆ การประชุม สรุปผล การนำผลไปใช้	3.4702	.8737	3.6176	.8218	3.5143	.9194	3.5194	.8618

ตาราง 13 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดั้มคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7. การปฐมนิเทศครูใหม่ตาม แผนหรือโครงการที่วางไว้	3.2381	.9541	3.3118	1.004	3.0000	1.2127	3.2458	.9891
8. การจัดประชุมครูเกี่ยวกับ งานวิชาการในแต่ละระดับ ชั้นและกลุ่มประสบการณ์ เพื่อร่วมแก้ปัญหาและพัฒนา การเรียนการสอน	3.5952	.8826	3.8000	.8538	3.8000	.9641	3.6728	.8831
9. การร่วมพิจารณาบันทึกการ สอนและเข้าสังเกตการ สอนตามแผนหรือโครง การที่กำหนดไว้	3.5179	.9206	3.7294	.8411	3.4857	.8869	3.5823	.8981

ตาราง 13 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		คณ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
10. การจัดการ สานักวิทยาสอนแบบ ใหม่ที่มีคุณภาพ	3.0893	.9815	3.1824	.9771	2.9429	.9684	3.1091	.9837
11. การจัดหาและการสนับสนุน ในครูโดยงานเอกสารหลัก สูตร คู่มือครู และหนังสือ ตำราเกี่ยวกับวิชาชีพครู	3.6726	.8140	3.8000	.8398	3.4571	.9805	3.6987	.8365
12. การจัดหาและแนะนำ สนับสนุนในครูโดยใช้เทป สไลด์ แสดงวิธีการสอน ที่ดีเพื่อพัฒนาการสอนของ ตน	3.2292	.9672	3.3647	.9082	3.3714	1.1398	3.2810	.9616
13. การพาครูไปศึกษาดูงาน นิทรรศการหรือกิจการ อื่น ๆ นอกสถานที่	3.3185	1.0579	3.3824	.9299	3.8000	.9331	3.3697	1.0166

ตาราง 13 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
14. การจัดการอบรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องต่าง ๆ ตามความต้องการของครู	3.3333	.9505	3.4824	.8718	3.6286	1.0314	3.3993	.9347
15. การจัดส่งครู เขารวมประชุมหรืออบรมตามที่สถานหรือหน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น	3.7024	.9716	3.9176	.7877	4.0000	.6417	3.7893	.7047
เฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.4300	.6580	3.6263	.5789	3.5581	.7206	3.4999	.6436

จากตาราง 13 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกกลุ่มเกี่ยวกับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ในขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการณ์เทศโดยรวมทุกข้อแล้ว พบว่าโรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.4999$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่าผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.6263$, $\bar{X} = 3.5581$) ส่วนครูมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ($\bar{X} = 3.4300$)

เมื่อพิจารณาคำเฉลยความคิดเห็นรวมของทุกฝ่ายในแต่ละรายข้อแล้ว พบว่าข้อที่มีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากมีอยู่ 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 15 เรื่องการจัดส่งครูเข้าร่วมประชุมหรืออบรมตามที่สถาบันหรือหน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น ($\bar{X} = 3.7893$) ข้อ 11 เรื่องการจัดหาและการสนับสนุนให้ครูได้ดูเอกสารหลักสูตร คู่มือครู และหนังสือตำราเกี่ยวกับวิชาชีพครู ($\bar{X} = 3.6987$) ข้อ 8 เรื่องการจัดประชุมครูเกี่ยวกับงานวิชาการในแต่ละระดับชั้นและกลุ่มประสบการณ์เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.6728$) ข้อ 2 เรื่องการปฏิบัติงานนิเทศเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.6285$) ข้อ 1 เรื่องการปฏิบัติงานของผู้นิเทศในการตรวจสอบงานด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.5878$) ข้อ 9 เรื่องการร่วมพิจารณานับถือการสอนและเข้าสังเกตการสอนตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.5823$) ข้อ 4 เรื่องการจัดการนิเทศโดยผู้นิเทศใช้วิธีทางอ้อม เช่น การส่งเอกสารแนะนำการปรับปรุงการเรียนการสอนให้แก่ครู การแนะนำเพลง สไลด์ วีดีโอให้แก่ครูเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.5342$) และข้อ 6 เรื่องการปฏิบัติการณ์เทศอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนตามลำดับเริ่มตั้งแต่การประชุมเกี่ยวกับเรื่องเพื่อกำหนดงาน แบ่งงาน ทำความเข้าใจงาน ปฏิบัติการตามแผน ประชุมทบทวนการปฏิบัติงานชั้นต่าง ๆ การประชุมสรุปผล การนำผลไปใช้ ($\bar{X} = 3.5194$) ส่วนข้ออื่น ๆ

อีก 7 ข้อ มีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมของทั้งสามกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.1091 - 3.4677

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม พบว่า

ข้อ 5 เรื่องการปฏิบัติงานมีเทคนิคตามแผนหรือโครงการต่าง ๆ ที่วางไว้ ข้อ 6 เรื่องการจัดประชุมครูเกี่ยวกับงานวิชาการในแต่ละระดับชั้น และกลุ่มประสบการณ์เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอน และข้อ 15 เรื่องการจัดส่งครูเข้าร่วมประชุมหรืออบรมตามที่สถาบันหรือหน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าโรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนข้อ 7 เรื่องการปฐมนิเทศครูใหม่ตามแผนหรือโครงการที่วางไว้ ข้อ 10 เรื่องการจัดทำสารนิเทศวิธีสอนแบบใหม่ที่มีคุณภาพ และข้อ 12 เรื่องการจัดหาและแนะนำสนับสนุนให้ครูได้ใช้แบบ สไลด์แสดงวิธีการสอนที่ดีเพื่อพัฒนาการสอนของตน ทั้งสามกลุ่ม มีความคิดเห็น สอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนข้ออื่น ๆ ที่แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันนั้น ได้แก่

ข้อ 1 เรื่องการปฏิบัติงานของผู้นิเทศในการตรวจสอบงานด้านการเรียนการสอน ข้อ 2 เรื่องการปฏิบัติงานมีเทคนิคเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ข้อ 4 เรื่องการจัดการนิเทศโดยผู้นิเทศใช้วิธีทางอ้อม เช่น การส่งเอกสารแนะนำการปรับปรุงการเรียนการสอน ให้แก่ครู การแนะนำแบบ สไลด์ วิธีใดให้แก่ครูเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และข้อ 6 เรื่องการปฏิบัติการนิเทศอย่างเป็นระบบมีขั้นตอนตามลำดับ เริ่มตั้งแต่การประชุม ผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดงาน แบ่งงาน ทำความเข้าใจงาน ปฏิบัติการตามแผน ประชุมพบพว น การปฏิบัติงานชั้นต่าง ๆ การประชุมสรุปผล การนำผลไปใช้ พบว่าผู้บริหารโรงเรียน และ ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครู มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ข้อ 3 เรื่องการดำเนินการนิเทศแก่ครูโดยผู้นิเทศเองโดยตรงด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียน การสาธิตการสอนให้ดูเป็นตัวอย่าง พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ครู และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ข้อ 9 เรื่องการร่วมพิจารณาชี้แจงการสอนและเข้าสังเกตการสอนตามแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ และข้อ 11 เรื่องการจัดหาและการสนับสนุนให้ครูได้อ่านเอกสาร หลักสูตร คู่มือครู และหนังสือตำราเกี่ยวกับวิชาชีพครู พบว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ข้อ 13 เรื่องการพาครูไปศึกษาดูงานนิทรรศการ หรือกิจการอื่น ๆ นอกสถานที่ และข้อ 14 เรื่องการจัดกิจกรรม หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องต่าง ๆ ตามความต้องการของครู พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครู และผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 14 แสดงผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในชั้นตอนที่ 5 การประเมินผล
และรายงานผล ตามความเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาที่เทศบาลอำเภอ/กิ่งอำเภอ

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	χ	S.D.	χ	S.D.	χ	S.D.	χ	S.D.
<u>ขั้นที่ 5 การประเมินผลและ</u> <u>รายงานผล</u>								
1. การตรวจสอบปัจจัยหรือ ทรัพยากรการนิเทศภายใน โรงเรียน	3.2411	.8276	3.4765	.7784	3.4286	.9482	3.3272	.8267
2. การตรวจสอบความเข้าใจ งานนิเทศของผู้นิเทศและ ผู้รับการนิเทศ	3.3036	.8123	3.5412	.7623	3.3714	.8432	3.3826	.8048
3. การประเมินผลการ ปฏิบัติงานของคณะครู ภายในโรงเรียนอย่าง ต่อเนื่อง	3.6042	.8883	3.7882	.7066	3.5429	1.0100	3.6580	.8474

ตาราง 14 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		คณ.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
4. การวัดและประเมินผล สัมฤทธิ์ทางการ เรียนของ นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.3915	.8312	4.1588	.6911	4.2857	.6674	4.0259	.7884
5. ทดลองการใช้เครื่องมือ วัดผลการ เรียนรู้เพื่อนำผล มาใช้ในการปรับปรุง เครื่องมือให้มีประสิทธิภาพ อย่างแท้จริง	3.5149	.8463	3.7471	.8072	3.7714	.8432	3.6044	.8404
6. การจัดทำรายงานผลการ เรียนของนักเรียนทุกคน ใหญ่ปกครองไทราม	4.1696	.8696	4.3824	.6972	4.1429	1.0042	4.2348	.8335

ตาราง 14 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7. การวิเคราะห์ผลการเรียน ของนักเรียนเป็นรายชั้นหรือ รายกลุ่มประสมการณเพื่อ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือ เป้าหมายที่โรงเรียน กำหนดไว้	3.8065	.8472	3.8706	.8397	3.8000	.7971	3.8262	.8407
8. การตรวจสอบปัญหาและ อุปสรรคขณะปฏิบัติงาน นิเทศ	3.3185	.8410	3.5118	.8156	3.5714	.8840	3.3956	.8404
9. การเปรียบเทียบผลการ ปฏิบัติงานนิเทศกับวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้	3.3452	.8534	3.4882	.7787	3.6000	.9139	3.4067	.8373

ตาราง 14 (ต่อ)

กระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ระดับคุณภาพและ/หรือประโยชน์ที่ได้รับ							
	ครู N = 336		ผู้บริหาร N = 170		ศน.อ./ก. N = 35		รวม N = 541	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
10. การสรุปผลสัมฤทธิ์ของ โครงการ และปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน นิเทศเพื่อเสนอราย งานต่อผู้บังคับบัญชาและ ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ต่อไปในอนาคต	3.5060	.8843	3.6412	.8108	3.6286	1.0025	3.5564	.8709
เฉลี่ยรวมทุกข้อ	3.5741	.6.178	3.7606	.5416	3.7143	.6236	3.6418	.6005

จากตาราง 14 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอ โดยรวมทุกกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียน ในขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล โดยรวมทุกชั้น พบว่าโรงเรียนมีผลการ
ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 3.6418$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่าทั้งสามกลุ่ม คือ

ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($\bar{X} = 3.5741$, $\bar{X} = 3.7606$, $\bar{X} = 3.7143$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมทุกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละรายข้อ พบว่า ข้อที่มีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีมากมีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6 เรื่องการจัดทำรายงานผลการเรียนของนักเรียนทุกคนในรูปปกครองไต่ถาม ($\bar{X} = 4.2348$) ข้อ 4 เรื่องการจัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.0259$) ข้อ 7 เรื่องการวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายชั้น หรือรายกลุ่มประสบการณ์ เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.8262$) ข้อ 3 เรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ข้อ 5 เรื่องตรวจสอบการใช้เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 3.6044$) และข้อ 10 เรื่องการสรุปผลสัมฤทธิ์ของโครงการและปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานนิเทศ เพื่อเสนอรายงานต่อผู้บังคับบัญชาและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนต่อไปในอนาคต ($\bar{X} = 3.5564$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.3272 - 3.4067

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง พบว่า

ข้อ 3 เรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ข้อ 5 เรื่องตรวจสอบการใช้เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ข้อ 6 เรื่องการจัดทำรายงานผลการเรียนของนักเรียนทุกคนในรูปปกครองไต่ถาม ข้อ 7 เรื่องการวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายชั้นหรือรายกลุ่มประสบการณ์ เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ และข้อ 10 เรื่องการสรุปผลสัมฤทธิ์ของโครงการและปัญหา อุปสรรคในการ

ทำเนียบงานนิเทศเพื่อเสนอรายงานต่อบุคคลที่มีอำนาจและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนต่อไปในอนาคต ทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ส่วนข้อ 1 เรื่องการตรวจสอบปัจจัย หรือทรัพยากรการนิเทศภายในโรงเรียน พบว่าทั้งสามกลุ่ม คือ ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนข้ออื่น ๆ ที่แต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันนั้น ได้แก่

ข้อ 2 เรื่องการตรวจสอบความเข้าใจงานนิเทศของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนครูและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ข้อ 4 เรื่องการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และข้อ 8 เรื่องการตรวจสอบปัญหา และอุปสรรคขณะปฏิบัติงานนิเทศ พบว่าผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีมาก แต่ครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนข้อ 9 เรื่องการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานนิเทศกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พบว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา

ภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายชั้นตอนและโดยรวมดังต่อไปนี้

ตาราง 15 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ รวมทุกชั้นตอน

ชั้นที่	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
1. การศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	9.3847	2	4.6924	12.6265 *
	ภายในกลุ่ม	199.9354	538	.3716	
	ทั้งหมด	209.3201	540		
2. การวางแผน และกำหนดทาง เลือก	ระหว่างกลุ่ม	8.8694	2	4.4347	11.7251 *
	ภายในกลุ่ม	203.4845	538	.3782	
	ทั้งหมด	212.3540	540		
3. การสร้างสื่อ เครื่องมือ	ระหว่างกลุ่ม	4.0151	2	2.0076	4.4427 *
	ภายในกลุ่ม	243.1073	538	.4519	
	ทั้งหมด	247.1227	540		

ตาราง 15 (ต่อ)

ขั้นที่	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
4. การปฏิบัติการ นิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	4.7580	2	2.3790	5.7986 *
	ภายในกลุ่ม	220.7259	538	.4103	
	ทั้งหมด	225.4839	540		
5. การประเมินผล และรายงานผล	ระหว่างกลุ่ม	3.6264	2	1.8132	5.1568 *
	ภายในกลุ่ม	189.1659	538	.3516	
	ทั้งหมด	192.7923	540		
รวมทุกชั้น	ระหว่างกลุ่ม	5.5156	2	2.7568	8.7948 *
	ภายในกลุ่ม	166.7019	538	.3136	
	ทั้งหมด	194.2175	540		

$$* P .05 \quad (df = 2, 538) = 3.02$$

จากตาราง 15 พบว่า ครู ผู้บริหารโรงเรียน ศิษยานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้งโดยรวมทุกชั้นและในแต่ละชั้นตอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน

ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	คณ.อ./ก. $\bar{X} = 3.29$	ครู $\bar{X} = 3.52$	ผู้บริหารโรงเรียน $\bar{X} = 3.76$
คณ.อ./ก.	-	0.23	0.49
ครู		-	0.24
ผู้บริหารโรงเรียน			-
r		2	3
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	$g .05 (r, 358)$	2.77	3.31
	$g .05 (3, 358)$	1.108	1.32

จากตาราง 16 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอกับครู ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียน และครูกับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคู่ทุกคู่ต่างก็มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียนและศึกษานิเทศก์ อำเภอ/กิ่งอำเภอ ให้รายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	ศน.อ./ก. $\bar{x} = 3.44$	ครู $\bar{x} = 3.53$	ผู้บริหารโรงเรียน $\bar{x} = 3.80$
ศน.อ./ก.	-	0.09	0.36
ครู	-	-	0.27
ผู้บริหารโรงเรียน	-	-	-
r		2	3
$\sqrt{\frac{MS_w}{f}}$	g .05 (r, 358)	2.77	3.31
$\sqrt{\frac{MS_w}{f}}$	g .05 (3, 358)	1.05	1.25

จากตาราง 17 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอกับครู ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียน และครูกับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคู่ทุกคู่ต่างมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือกไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 เปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 3
การสร้างสื่อ เครื่องมือ ตามความคิดของครู ผู้บริหาร โรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	ค.อ./ก. $\bar{X} = 3.15$	ครู $\bar{X} = 3.28$	ผู้บริหาร โรงเรียน $\bar{X} = 3.44$
ค.อ./ก.	-	0.07 *	0.29 *
ครู	-	-	0.16 *
ผู้บริหาร	-	-	-
	f	2	3
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	g .05 (r, 358)	2.77	3.31
	g .05 (3, 358)	0.63	0.76

จากตาราง 18 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอกับครู ศึกษานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียน และครูกับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคู่ ทุกคู่ ต่างก็มีความคิดเห็น
ต่อกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 4
การปฏิบัติการนิเทศ ตามความเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	คณ.อ./ก. $\bar{X} = 3.27$	ครู $\bar{X} = 3.35$	ผู้บริหารโรงเรียน $\bar{X} = 3.48$
ครู	-	0.08	0.21
คณ.อ./ก.	-	-	0.13
ผู้บริหารโรงเรียน	-	-	-
	r	2	3
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	g .05 (r, 358)	2.77	3.31
	g .05 (3, 358)	0.74	0.89

จากตาราง 19 พบว่า ครูกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ครูกับผู้บริหารโรงเรียน
และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ กับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคู่ ทุกคู่ ต่างก็มีความคิดเห็นต่อการ
ปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 20 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 5
การประเมินผลและรายงานผล ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์
อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	ศน.อ./ก. $\bar{x} = 3.49$	ครู $\bar{x} = 3.53$	ผู้บริหารโรงเรียน $\bar{x} = 3.67$
ครู	-	0.04	0.18
ศน.อ./ก.	-	-	0.14
ผู้บริหารโรงเรียน	-	-	-
	r	2	3
$\sqrt{\frac{MS}{n}}$	g .05 (r, 358)	2.77	3.31
	g .05 (3, 358)	0.69	0.82

จากตาราง 20 พบว่า ครูกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ครูกับผู้บริหารโรงเรียน
และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคู่ ทุกคู่ ต่างก็มีความคิดเห็นต่อการ
ปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ รวมทุกชั้นตอน
ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	คณ.อ./ก. $\bar{X} = 3.35$	ครู $\bar{X} = 3.42$	ผู้บริหารโรงเรียน $\bar{X} = 3.63$
คณ.อ./ก.	-	0.07	0.28
ครู		-	0.21
ผู้บริหาร โรงเรียน			-
	r	2	3
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	g .05 (r , 358)	2.77	3.31
	g .05 (3, 358)	0.91	1.09

จากตาราง 21 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอกับครู ศึกษานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียน และครูกับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคู่ ทุกคู่ ต่างก็มีความคิดเห็น
ต่อการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติ
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยรวมทุกชั้นตอน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็น
ของครู ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาพิเศษอำเภอ/กิ่งอำเภอ

ขั้นที่	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
1. การศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	7.92	2	3.96	12.63 *
	ภายในกลุ่ม	189.13	538	.35	
	ทั้งหมด	197.05	540		
2. การวางแผน และกำหนดทาง เลือก	ระหว่างกลุ่ม	8.82	2	4.41	11.73 *
	ภายในกลุ่ม	186.02	538		
	ทั้งหมด	194.84			
3. การสร้างสื่อ เครื่องมือ	ระหว่างกลุ่ม	2.97	2	1.49	4.44 *
	ภายในกลุ่ม	243.09	538	.35	
	ทั้งหมด	246.06	540		
4. การปฏิบัติการ นิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	4.48	2	2.06	5.80 *
	ภายในกลุ่ม	219.35	538	.35	
	ทั้งหมด	223.83	540		

ตาราง 22 (ต่อ)

ชั้นปี	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
5. การประเมินผล และรายงานผล	ระหว่างกลุ่ม	4.12	2	2.06	5.16 *
	ภายในกลุ่ม	190.63	536	.35	
	ทั้งหมด	194.76	540		
รวมทุกชั้น	ระหว่างกลุ่ม	5.07	2	2.54	8.79 *
	ภายในกลุ่ม	162.18	536	.30	
	ทั้งหมด	167.26	540		

* $P = .05 \quad F = .05 \quad (df = 2, 538) = 3.02$

จากตาราง 22 พบว่า ครู ผู้บริหาร โรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความ
 คิดเห็นต่อการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามแนวปฏิบัติของ
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยรวมทุกชั้นตอน และในแต่ละชั้นตอน แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในชั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ตามความคิดเห็นของครู
ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	คณ.อ./ก. $\bar{X} = 3.49$	ครู $\bar{X} = 3.64$	ผู้บริหารโรงเรียน $\bar{X} = 3.87$
คณ.อ./ก.	-	0.15	0.38
ครู	-	-	0.23
ผู้บริหารโรงเรียน	-	-	-
r		2	3
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$ g .05 (r, 358)		2.77	3.31
g .05 (3, 358)		1.02	1.22

จากตาราง 23 พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอกับครู ศึกษานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียน และครูกับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคู่ ทุกคู่ มีความคิดเห็นต่อการ
การปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติ
ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในชั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน
ปัญหา และความต้องการ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 24 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน
และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	คณ.อ./ก. $\bar{X} = 3.58$	ครู $\bar{X} = 3.60$	ผู้บริหารโรงเรียน $\bar{X} = 3.85$
ครู	-	0.02	0.27
คณ.อ./ก.	-	-	0.25
ผู้บริหารโรงเรียน	-	-	-
r		c	3
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	g .05 (r, 358)	2.77	3.31
	g .05 (3, 358)	1.10	1.32

จากตาราง 24 พบว่า ครูกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ครูกับผู้บริหารโรงเรียน
และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคู่ ทุกคู่ ต่างก็มีความคิดเห็น
ต่อการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนว
ปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 2 การวางแผน
และกำหนดทางเลือก ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 25 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนและ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	ศน.อ./ก. $X = 3.41$	ครู $X = 3.43$	ผู้บริหารโรงเรียน $X = 3.59$
ศน.อ./ก.	-	0.02	0.18
ครู	-	-	0.16
ผู้บริหารโรงเรียน	-	-	-
r		2	3
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	$g .05 (r, 358)$	2.77	3.31
	$g .05 (3, 358)$	0.55	0.66

จากตาราง 25 พบว่า ศักยานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอกับครู ศักยานิเทศก์อำเภอ/
กิ่งอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียน และครูกับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคู่ ทุกคู่ ต่างก็มีความคิดเห็น
ต่อผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนว
ปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ
เครื่องมือ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการณ์พิเศษ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์
อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	คณ.บ./ก. $\bar{x} = 3.43$	ครู $\bar{x} = 3.59$	ผู้บริหารโรงเรียน $\bar{x} = 3.63$
ครู	-	0.16	0.20
คณ.บ./ก.	-	-	0.04
ผู้บริหารโรงเรียน	-	-	-
		2	3
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$	g .05 (r, 358)	2.77	3.31
	g .05 (3, 358)	0.74	0.89

จากตาราง 26 พบว่า ครูกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ครูกับผู้บริหารโรงเรียน
และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคู่ ทุกคู่ ต่างก็มีความคิดเห็นต่อผล
การปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการณ์พิเศษ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 27 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล และรายงานผล ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน
และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	คณ.อ./ก. $\bar{X} = 3.87$	ครู $\bar{X} = 3.71$	ผู้บริหารโรงเรียน $\bar{X} = 3.76$
ครู	-	0.14	0.19
คณ.อ./ก.	-	-	0.05
ผู้บริหารโรงเรียน	-	-	-
r		2	3
$\sqrt{\frac{MS_w}{n}}$ g .05 (r, 358)		2.77	3.31
g .05 (3, 358)		0.74	0.89

จากตาราง 27 พบว่า ครูกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ครูกับผู้บริหารโรงเรียน
และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอกับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคู่ ทุกคู่ ต่างก็มีความคิดเห็น
ต่อการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนว
ปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล
และรายงานผล ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 เปรียบเทียบระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
รวมทุกชั้นตอน ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ
เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	คณ.อ./ก. $\bar{X} = 3.53$	ครู $\bar{X} = 3.55$	ผู้บริหารโรงเรียน $\bar{X} = 3.74$
ครู	-	0.02	0.21
คณ.อ./ก.	-	-	0.19
ผู้บริหาร โรงเรียน	-	-	-
r		2	3
$\sqrt{\frac{MS}{w}}$	$g .05 (r, 358)$	2.77	3.31
$\sqrt{\frac{MS}{b}}$	$g .05 (3, 358)$	0.88	1.05

จากตาราง 28 พบว่า ครูกับศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ครูกับผู้บริหารโรงเรียน
และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ กับผู้บริหารโรงเรียน แต่ละคู่ ทุกคู่ ต่างก็มีความคิดเห็นต่อผล
การปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติ
ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยรวมทุกชั้นตอน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน สิกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ทั้ง 5 ขั้นตอน

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน สิกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่ได้ประสมอยู่พอสรุปเป็นความถี่ของปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของแต่ละขั้นตอน สรุปได้ตามลำดับ ดังนี้

ตาราง 29 แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

ที่	ลักษณะปัญหา อุปสรรค	ความถี่
1.	นักเรียนขาดเรียนมากและมาเรียนไม่สม่ำเสมอ	26
2.	โรงเรียนมีบุคลากรจำกัด ไม่เพียงพอ ต้องสอนประจำชั้น และทำงานอื่น ๆ ด้วย	25
3.	โรงเรียนขาดเครื่องมือ สื่อ เช่น แบบสำรวจ แบบรายงาน ที่จะใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์หาปัญหาและอุปสรรค	21
4.	โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการสำรวจสภาพปัญหา และอุปสรรค จากชุมชน ที่โรงเรียนมีอยู่อย่างจริงจัง	16
5.	ภูมิทัศน์ในโรงเรียนไม่มีความรู้ความสามารถ และขาดความเชื่อมั่น ในตนเอง	16

ตาราง 29 (ต่อ)

ที่	ลักษณะปัญหา อุปสรรค	ความถี่
6.	ผู้บริหารโรงเรียนมีงานมาก ท่องทำงานธุรการและปฏิบัติการสอนควบ ทำให้ไม่มีเวลาในการนิเทศภายในโรงเรียน	14
7.	ผู้รับการนิเทศไม่ยอมรับการนิเทศของผู้นิเทศภายในโรงเรียน	13
8.	ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มาจกมีปัญหาด้านเศรษฐกิจและครอบครัว ไม่สนใจที่จะดูแลและกวดขันนักเรียนในการปกครองของตนเอง	10
9.	อาคารเรียนและห้องเรียนของโรงเรียนส่วนใหญ่มีน้อยไม่เพียงพอ กับความต้องการของโรงเรียน	10
10.	นักเรียนส่วนใหญ่ขาดวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการเรียน การสอน เช่น สมุด ดินสอ หนังสือแบบเรียน แบบฝึกหัดกิจกรรม ต่าง ๆ ฯลฯ	8
11.	ครูผู้สอนไม่มีความถนัดในบางวิชาจะสอนได้ไม่ดีเท่าที่ควร	7
12.	โรงเรียนไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน	7
13.	โรงเรียนไม่มีงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศภายในโรงเรียน	6
14.	นักเรียนส่วนใหญ่อ่านไม่คล่อง และเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่ไ้ดี เท่าที่ควร	5

ตาราง 29 (ต่อ)

ที่	ลักษณะปัญหา อุปสรรค	ความถี่
15.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบันต้องจัดทำหลักฐานต่าง ๆ มากมาย ทำให้ครูไม่มีเวลาในการจัดเตรียมการสอน	3
16.	การจัดครูเข้าสอนในชั้นเรียนของโรงเรียนยังไม่เหมาะสม	2
17.	โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีครูสอนไม่ครบตามชั้นเรียน	2
18.	ครูผู้สอนในโรงเรียนถูกบีบตัวไปช่วยราชการที่อื่น	2
19.	ครูภายในโรงเรียนมีการย้ายเข้าออกบ่อย ๆ	1
20.	นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีความพร้อมที่จะเรียน เนื่องจากไม่ได้ผ่านชั้นเด็กเล็ก หรืออนุบาลมาก่อน	1
21.	ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีสอนแบบบรรยายอยู่	1
22.	ครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยใช้สื่อประกอบการสอน	1
23.	ครูทำงานไม่เต็มความสามารถ เต็มเวลา และเต็มหลักสูตร	1

ร.ร.	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	โรงเรียนควรมีการจัดประชุม สัมมนา อบรมเรื่องการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน	33
2.	สพช. หรือ สปจ. ควรจัดหาบุคลากรเพิ่มให้แก่โรงเรียนให้เพียงพอกับความต้องการ	19
3.	หน่วยงานที่มีอำนาจตรวจสอบงานพิเศษอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนของครูให้น้อยลง	16
4.	โรงเรียนควรมหาวิทยาลัยการศึกษาระบบชุมชนให้สามารถตรวจสอบได้ง่าย และมีความถูกต้องสมบูรณ์ในตัวเอง	15
5.	ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน	7
6.	โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะทำงานและประชุมเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของโรงเรียน	6
7.	ครูใหญ่ ครูทุกคนในโรงเรียนควรร่วมกันวางแผนและสำรวจความต้องการของโรงเรียน โดยเริ่มตั้งแต่ก่อนเปิดการศึกษา	5
8.	โรงเรียนควรจัดให้ครูได้สอนตามความถนัด และความสามารถของครู โดยเฉพาะวิชาดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปศึกษา หรือพลศึกษา เป็นต้น	5
9.	โรงเรียนควรติดตามเด็กขาดเรียนให้มาเรียนในโรงเรียนเพิ่มให้มากขึ้น	5

ที่	ข้อเสนอนะ	ความถี่
10.	คณะครูในโรงเรียนควรออกเยี่ยมบ้านของนักเรียนเพื่อศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการของนักเรียน	3
11.	โรงเรียนควรจัดหาและจัดทำข้อสอบมาตรฐานเพื่อทำการทดสอบนักเรียนทุกภาคเรียน	2
12.	ควรจัดหาครูวิชาการ ครูธุรการ และการเงินมาทำหน้าที่ที่โรงเรียนโดยเฉพาะ	2
13.	โรงเรียนควรจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานตลอดปีของโรงเรียนไว้	2
14.	ควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม กำกับในระดับอำเภอ	1

จากตาราง .29 แสดงว่าครู ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน ชั้นตอนที่ 1 เกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคอยู่หลาย ประการเรียงตามลำดับ ได้แก่ เรื่องนักเรียนขาดเรียนมาก และมาเรียนไม่สม่ำเสมอ จำนวน 26 ราย รองลงมาได้แก่ เรื่องโรงเรียนมีบุคลากรจำกัดไม่เพียงพอต้องสอนประจำชั้น และทำงานอื่น ๆ ด้วย จำนวน 25 ราย เรื่องโรงเรียนขาดเครื่องมือ สื่อ เช่น แบบสำรวจ แบบรายงานที่จะใช้ในการรวม ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์หาปัญหาและอุปสรรค จำนวน 21 ราย เรื่องโรงเรียนไม่ได้ดำเนินการสำรวจสภาพปัญหาและอุปสรรคจากข้อมูลที่โรงเรียนมีอยู่อย่างจริงจัง จำนวน 16 ราย เรื่องนิเทศไม่มีความรู้ความสามารถและขาดความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 16 เรื่องผู้บริหารโรงเรียนมีงานมากต้องทำงานธุรการ

และปฏิบัติการสอนด้วยทำให้ไม่มีเวลาในการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 14 ราย เรื่อง
ผู้รับการนิเทศไม่ยอมรับการนิเทศของผู้นิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 13 ราย เรื่อง
ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ยากจนมีปัญหาค้นเศรษฐกิจ และครอบครัว ไม่สนใจที่จะดูแลและ
กวดขันนักเรียนในการปกครองของตนเอง จำนวน 10 ราย เรื่องอาคารเรียนและห้องเรียน
ของโรงเรียนส่วนใหญ่มีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน จำนวน 10 ราย
รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ อีกบ้าง ซึ่งมีผู้เสนอเป็นจำนวนน้อย จึงไม่ขอยกมากล่าวในที่นี้

สำหรับขอเสนอแนะ พบว่าครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ
มีความคิดเห็นเสนอแนะหลายประการ ซึ่งเรียงลำดับไต่ดังต่อไปนี้ เสนอให้โรงเรียนจัดการ
ประชุม สัมมนา อบรมเรื่องการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน
จำนวน 33 ราย รองลงมาเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หรือ
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จัดหาบุคลากรเพิ่มให้แก่โรงเรียนให้เพียงพอต่อความต้องการ
จำนวน 19 ราย ให้หน่วยงานที่มีอำนาจผลงานพิเศษอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน
ของครูให้เฝ้าระวัง จำนวน 16 ราย ให้โรงเรียนจัดระบบข้อมูลที่สามารถตรวจสอบได้ง่าย
และมีความถูกต้องสมบูรณ์ในตัวเอง จำนวน 15 ราย เสนอให้พิจารณาจัดสรรงบประมาณ
สนับสนุนให้เพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน จำนวน 7 ราย และเสนอให้โรงเรียน
แต่งตั้งคณะทำงานและประชุม เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคของโรงเรียน
จำนวน 6 ราย และยังมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ อีก ซึ่งมีผู้เสนอไม่มากราย จึงไม่ขอนำมากล่าว
ในที่นี้

ตาราง 30 แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก

ที่	ลักษณะปัญหา อุปสรรค	ความถี่
1.	โรงเรียนไม่มีการวางแผนการนิเทศภายในไว้ล่วงหน้า	13
2.	คณะครูในโรงเรียนไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการวางแผน และกำหนดทางเลือกในการพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาตนเอง	12
3.	โรงเรียนไม่มีงบประมาณที่จะดำเนินการวางแผนและกำหนดทางเลือกของโรงเรียน	10
4.	โรงเรียนไม่มีการประชุมคณะครู เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและหาข้อมูลในการวางแผน และกำหนดทางเลือก	8
5.	โรงเรียนเมื่อวางแผนแล้วปฏิบัติไม่ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้	7
6.	คณะครูในโรงเรียนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน	6
7.	โรงเรียนไม่มีเวลาในการดำเนินการวางแผน และกำหนดทางเลือกตามลำดับขั้นตอนได้	6
8.	ครูไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง คิดว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร	4
9.	โรงเรียนส่วนใหญ่วางแผนไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียน	4
10.	โรงเรียนยังไม่สามารถวางแผนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนได้	3

ตาราง 30 (ต่อ)

ที่	ลักษณะปัญหา อุปสรรค	ความถี่
11.	โรงเรียนไม่มีการวางแผนและนำเทคโนโลยีทางการศึกษา ใหม่ ๆ มาใช้ในโรงเรียนเลย	2
12.	โรงเรียนหาบุคลากรที่รับผิดชอบในการวางแผนโดยตรง	2
13.	โรงเรียนกำหนดเป้าหมายไว้สูงเกินไปแล้วไม่สามารถปฏิบัติได้ ตามเป้าหมาย	2
14.	ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีเวลาในการนิเทศภายในโรงเรียน	1

ตาราง 30 (ต่อ)

ร.ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	ควรมีการจัดประชุม คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ หาสาเหตุของปัญหา	30
2.	โรงเรียนควรกำหนดแนวทางในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ล่วงหน้าในแต่ละเรียน/ภาคเรียน/ปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	10
3.	การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรให้โรงเรียนอย่างเพียงพอ	8
4.	ควรส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงานทุก ๆ งานโดยสมัครใจ	6
5.	โรงเรียนควรมอบหมายให้ผู้บริหารรับผิดชอบและติดตามผลการ ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด	3
6.	โรงเรียนควรวางแผนให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในโรงเรียนบ้าง	2
7.	โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะทำงานในการวางแผนและกำหนด ทางเลือกของโรงเรียน	1
8.	โรงเรียนควรจัดทำเอกสาร คู่มือในการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	1

จากตาราง 30 แสดงว่าครู ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียน ชั้นตอนที่ 2 เกี่ยวกับการวางแผนและกำหนดทางเลือกอยู่หลาย ประการเรียงตามลำดับ ได้แก่ เรื่องโรงเรียนไม่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า จำนวน 13 ราย เรื่องคณะครูในโรงเรียนไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการวางแผนและกำหนดทางเลือก จำนวน 12 ราย เรื่องโรงเรียนไม่มีงบประมาณที่จะดำเนินการวางแผนและกำหนดทางเลือก ของโรงเรียน จำนวน 10 ราย เรื่องโรงเรียนไม่มีการประชุมคณะครูเพื่อวิเคราะห์ปัญหา และหาข้อมูลในการวางแผนและกำหนดทางเลือก จำนวน 8 ราย เรื่องโรงเรียนเมื่อ วางแผนแล้วผู้ปฏิบัติไม่ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ จำนวน 7 ราย เรื่องคณะครูในโรงเรียน ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน จำนวน 6 ราย และเรื่องโรงเรียนไม่มีเวลาในการดำเนินการวางแผนและกำหนดทางเลือกตามลำดับขั้นตอนได้ จำนวน 6 ราย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ อีกบ้าง ซึ่งมีผู้เสนอแนะจำนวนน้อย จึงไม่ขอขยายกล่าวในที่นี้

สำหรับข้อเสนอแนะ พบว่า ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นข้อเสนอแนะหลายประการ ซึ่งเรียงลำดับได้ดังต่อไปนี้ เสนอให้จัดประชุมคณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา จำนวน 30 ราย รองลงมา ให้โรงเรียนกำหนดแนวทางในการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ล่วงหน้าในแต่ละเดือน/ภาคเรียน/ ปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 10 ราย ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร ให้โรงเรียนอย่างเพียงพอ จำนวน 8 ราย ให้ส่งเสริมครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการ รับนิเทศงานทุกงานโดยสมัครใจ จำนวน 6 ราย และเสนอให้โรงเรียนมอบหมายให้มี ผู้รับผิดชอบและติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด จำนวน 3 ราย และยังมีข้อเสนออื่น ๆ อีก ซึ่งมีผู้เสนอไม่มากราย จึงไม่ขอนำมากล่าว ณ ที่นี้

ตาราง 3.1 แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร
โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ชั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ

ที่	ลักษณะปัญหา อุปสรรค	ความถี่
1.	โรงเรียนไม่มีงบประมาณในการดำเนินการผลิตสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ	79
2.	บุคลากรของโรงเรียนไม่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิตสื่อและเครื่องมือ	64
3.	บุคลากรของโรงเรียนไม่มีเวลาที่จะคิดและผลิตสื่อ เนื่องจากมีงานอื่น ๆ ที่จะต้องปฏิบัติมาก	39
4.	โรงเรียนขาดวัสดุ อุปกรณ์ที่จะนำมาผลิตสื่อ และเครื่องมือ	34
5.	โรงเรียนได้รับสื่อ และเครื่องมือไม่ตรงตามความต้องการและไม่ไต่มาทราฐาน	20
6.	โรงเรียนเมื่อได้สื่อหรือผลิตสื่อแล้วไม่ได้นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์เลย	9
7.	โรงเรียนไม่มีการจัดเก็บสื่อและเครื่องมือไว้เป็นหมวดหมู่	8
8.	โรงเรียนขาดแนวทางและสื่อต้นแบบในการผลิตสื่อของโรงเรียน	8
9.	โรงเรียนไม่มีการทดสอบและประเมินผลการใช้สื่อ	4
10.	โรงเรียนไม่มีเจ้าหน้าที่บริการสื่อและเครื่องมือ	3
11.	โรงเรียนไม่มีการผลิตสื่อและเครื่องมือเลย	1
12.	ครู ไม่มีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตสื่อและเครื่องมือ	1

ตาราง 31 (ต่อ)

ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการผลิตสื่อและเครื่องมือให้โรงเรียนอย่างพอเพียงกับความต้องการ	52
2.	โรงเรียนควรจัดส่งครูไปอบรม ประชุมปฏิบัติการสร้างสื่อเครื่องมือเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ	46
3.	ควรสนับสนุนส่งเสริมโรงเรียนในตำบลวัดศุ อุดกรณ์ หรือวิทยากรในการผลิตสื่อ	21
4.	โรงเรียนควรรวมกลุ่มกันเพื่อผลิตสื่อตามความสามารถของครูหรือตามระดับชั้นเรียนหรือกลุ่มประสบการณ์	12
5.	โรงเรียนควรจัดทำศูนย์สื่อ เครื่องมือ และให้บริการแก่คณะครู โดยมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง	10
6.	ควรจัดหาวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถในการผลิตสื่อเครื่องมือให้ครบทุกโรงเรียน	7
7.	โรงเรียนควรมีการทดลองและประเมินผลการใช้สื่อ เครื่องมือทุกครั้ง	6
8.	ควรพิจารณาลดชั่วโมงการสอนของครูให้พอเพียงกว่าเดิม	6
9.	โรงเรียนควรจัดหาสื่อ เครื่องมือ หรือผลิตเองให้พอเพียงกับความต้องการของโรงเรียน	6
10.	ควรให้ครูวิชาการกลุ่มผลิตสื่อมาเสนอแนะและเป็นแนวทางให้แก่โรงเรียนภายในกลุ่ม	5

ตาราง 31 (ต่อ)

ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
11.	ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาการผลิต บำรุงรักษา และการใช้สื่อ เครื่องมือเป็นประจำทุกปี	3
12.	ควรจัดทำเอกสารหรือคู่มือการใช้ การผลิตสื่อ เครื่องมือ แจกจ่ายให้ทุกโรงเรียน	1

จากตาราง 31 แสดงว่าครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน ขั้นตอนที่ 3 เกี่ยวกับการสร้างสื่อ เครื่องมืออยู่หลายประการเรียงตามลำดับ ได้แก่ โรงเรียนไม่มีงบประมาณในการดำเนินการผลิตสื่อ และเครื่องมือต่าง ๆ จำนวน 79 ราย รองลงมาได้แก่ เรื่องบุคลากรของโรงเรียนไม่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิตสื่อและเครื่องมือ จำนวน 64 ราย เรื่องบุคลากรของโรงเรียนไม่มีเวลาที่จะคิด และผลิตสื่อ เนื่องจากงานอื่น ๆ มาก จำนวน 39 ราย เรื่องโรงเรียนขาดวัสดุ อุปกรณ์ที่จะนำมาผลิตสื่อและเครื่องมือ จำนวน 34 ราย เรื่องโรงเรียนได้รับสื่อและเครื่องมือไม่ตรงตามความต้องการและไม่ใช่ว่ามาตรฐาน จำนวน 20 ราย เรื่องโรงเรียนเมื่อได้สื่อ หรือผลิตสื่อแล้วไม่ได้นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์เลย จำนวน 9 ราย เรื่องโรงเรียนไม่มีการจัดเก็บสื่อและเครื่องมือไว้เป็นหมวดหมู่ จำนวน 8 ราย และเรื่อง โรงเรียนขาดแนวทางและสื่อต้นแบบในการผลิตสื่อของโรงเรียน จำนวน 8 ราย รวมทั้ง ปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ อีกบ้าง ซึ่งมีข้อเสนอเป็นจำนวนน้อย จึงไม่ขอยกมากล่าวในที่นี้

สำหรับข้อเสนอแนะ พบว่า ครู ผู้บริหาร โรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นเสนอแนะหลายประการ ซึ่งเรียงลำดับได้ดังต่อไปนี้ เสนอให้พิจารณาจัดสรรงบประมาณในการผลิตสื่อและเครื่องมือให้โรงเรียนอย่างพอเพียงกับความต้องการ จำนวน 52 ราย รองลงมาเสนอให้โรงเรียนจัดส่งครูไปอบรมประชุมปฏิบัติการสร้างสื่อ เครื่องมือ เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ จำนวน 46 ราย สนับสนุนส่งเสริมโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร อุปกรณ์ หรือวิทยากรในการผลิตสื่อ จำนวน 24 ราย ให้โรงเรียนรวมกลุ่มกันเพื่อผลิตสื่อตามความสามารถของครูหรือตามระดับชั้นเรียนหรือกลุ่มประสบการณ์ จำนวน 12 ราย ให้โรงเรียนจัดทำศูนย์สื่อ เครื่องมือ และให้บริการแก่คณะครู โดยมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง จำนวน 10 ราย ให้จัดหาวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถในการผลิตสื่อ เครื่องมือให้ครบทุกชั้นเรียน จำนวน 7 ราย ให้โรงเรียนจัดทำทดลองและประเมินผลการใช้สื่อ เครื่องมือทุกครั้ง จำนวน 6 ราย ให้พิจารณาลดชั่วโมงสอนของครูให้น้อยลงกว่าเดิม จำนวน 6 ราย และให้โรงเรียนจัดหาสื่อ เครื่องมือ หรือผลิตขึ้นเองให้พอกับความต้องการของโรงเรียน จำนวน 6 ราย และยังมีข้อเสนออื่น ๆ อีก ซึ่งมีผู้เสนอไม่มากราย จึงไม่ขอนำมากล่าว ณ ที่นี้

ตาราง 32 แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร
โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ชั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ

ที่	ลักษณะปัญหา อุปสรรค	ความถี่
1.	ผู้นิเทศภายในโรงเรียนไม่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	41
2.	ผู้นิเทศภายในโรงเรียนมีงานมาก ไม่มีเวลานิเทศภายในโรงเรียน ให้อย่างสม่ำเสมอ	40
3.	การนิเทศภายในโรงเรียนไม่เน้นไปตามระบบและขั้นตอนของการ นิเทศการศึกษา	18
4.	โรงเรียนส่วนใหญ่จะไม่มีการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจัง	18
5.	โรงเรียนขาดวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการนิเทศภายใน โรงเรียน	11
6.	ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะไม่ยอมรับผู้นิเทศภายในโรงเรียน	7
7.	ผู้นิเทศภายในโรงเรียนไม่สามารถสาธิตวิธีการสอนที่ดีให้ดูเป็น แบบอย่างได้	7
8.	ผู้นิเทศภายในโรงเรียนไม่มีการวางแผนและไม่ได้นิเทศตามแผน ที่กำหนดไว้	6
9.	ผู้รับการนิเทศคิดว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการจับผิด	4
10.	ผู้นิเทศภายในโรงเรียนขาดมนุษยสัมพันธ์	2

ตาราง 32 (ต่อ)

ที่	ลักษณะปัญหา อุปสรรค	ความถี่
11.	คณะครูภายในโรงเรียนไม่ยอมให้ความร่วมมือและไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน	1
12.	ครูผู้สอนไม่สนใจให้มีการนิเทศภายในห้องเรียนหรือชั้นเรียน	1
13.	ผู้นิเทศภายในโรงเรียนไม่กล้าเสนอแนะ หรือชี้แจงต่อมทรวงของผู้รับการนิเทศภายในโรงเรียน	1

ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	ควรจัดการประชุมสัมมนา อบรมให้ความรู้แก่นักนิเทศและผู้บริหารนิเทศภายในโรงเรียน	22
2.	โรงเรียนควรดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง	14
3.	โรงเรียนควรดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ และขั้นตอน	12
4.	ควร สนับสนุนส่งเสริมวิทยานิเทศภายในโรงเรียนให้มีการ สาธิตวิธีการสอนแบบใหม่ที่ดีและมีคุณภาพ	5

ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
5.	ควรจัดหาบุคลากรให้โรงเรียนให้เพียงพอแก่เกณฑ์เพื่อผู้บริหาร โรงเรียนจะได้มีเวลาในการนิเทศภายในโรงเรียน	5
6.	ควรให้ศึกษานิเทศก์ในระดั้มจังหวัดและอำเภอเป็นผู้นิเทศกันเอง เพราะเป็นหน้าที่โดยตรงของศึกษานิเทศก์	5
7.	โรงเรียนควรมีการนิเทศภายในชั้นเรียนและห้องเรียนบ้าง	5
8.	โรงเรียนควรวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนให้เหมาะสมกับ สภาพของโรงเรียน	4
9.	ควรจัดหาสื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ	4
10.	เมื่อดำเนินการนิเทศภายในแล้วควรสรุปผลการนิเทศให้ผู้รับ การนิเทศทราบด้วย	3
11.	ผู้นิเทศภายในโรงเรียนควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง	2
12.	ผู้นิเทศภายในโรงเรียนควรนิเทศภายในโรงเรียนอย่างน้อย เดือนละครั้ง	1
13.	โรงเรียนควรมีโครงการนิเทศภายในโรงเรียนและปฏิบัติอย่าง สม่ำเสมอ	1
14.	ควรให้ครูภายในโรงเรียนได้มีเทศกันเองบ้าง	1

จากตาราง 32 แสดงว่าครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศ การศึกษภายในโรงเรียน ชั้นตอนที่ 4 เกี่ยวกับการปฏิบัติการณ์หลายประการเรียง ตามลำดับ ได้แก่ เรื่องผู้นิเทศภายในโรงเรียนไม่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ ขาดความ เชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 41 ราย รองลงมาได้แก่ เรื่องผู้นิเทศภายในโรงเรียนมีงานมาก ไม่มีเวลานิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ จำนวน 40 ราย เรื่องการนิเทศภายใน โรงเรียนไม่เก็บไปตามระบบและขั้นตอนของการนิเทศการศึกษา จำนวน 18 ราย เรื่อง โรงเรียนส่วนใหญ่จะไม่มีกการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจัง จำนวน 18 ราย เรื่อง โรงเรียนขาดวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 11 ราย เรื่องครูผู้สอนส่วนใหญ่จะไม่ยอมรับผู้นิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 7 ราย เรื่องผู้นิเทศ ภายในโรงเรียนไม่สามารถหาวิธีการสอนที่ดีให้ครูเป็นแบบอย่างได้ จำนวน 7 ราย และเรื่อง ผู้นิเทศภายในโรงเรียนไม่มีการวางแผนและไม่ได้มีเทศตามแผนที่กำหนดไว้ จำนวน 6 ราย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ อีก ซึ่งมีผู้เสนอเป็นจำนวนน้อย จึงไม่ขอยกมากล่าวในที่นี้

สำหรับข้อเสนอแนะ พบว่า ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นเสนอแนะในชั้นนี้หลายประการ ซึ่งเรียงลำดับได้ดังนี้ เสนอให้จัดการประชุม สัมมนา อบรมให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 22 ราย รองลงมา เสนอให้โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง จำนวน 14 ราย ให้โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและขั้นตอน จำนวน 12 ราย ให้ สัมภาษณ์ส่งเสริมให้ผู้นิเทศภายในโรงเรียนหาวิธีการสอนแบบใหม่ที่ดีและมีคุณภาพ จำนวน 5 ราย ให้จัดหาบุคลากรให้โรงเรียนให้เพียงพอกับเกณฑ์ เพื่อผู้บริหารโรงเรียนจะได้มีเวลา ในการนิเทศภายในโรงเรียน จำนวน 5 ราย ให้ศึกษานิเทศก์ในระดับจังหวัดและอำเภอเป็น ผู้นิเทศเองเพราะเป็นหน้าที่โดยตรงของศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 ราย และให้โรงเรียนมีการ นิเทศภายในชั้นเรียนและห้องเรียนบ้าง และยังมีข้อเสนออื่น ๆ อีกบ้าง ซึ่งมีผู้เสนอไม่มากราย จึงไม่ขอยกมากล่าว ณ ที่นี้

ตาราง 33 แสดงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร
โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ชั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล

ที่	ลักษณะปัญหา อุปสรรค	ความถี่
1.	โรงเรียนไม่ไ้ประเมินผลการปฏิบัติงานนิเทศของโรงเรียน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง	21
2.	โรงเรียนไม่มีอุปกรณ์ สื่อ เครื่องมือที่จะใช้ในการประเมินผล	19
3.	โรงเรียนไม่ไ้สรุปผลการนิเทศ และเสนอแนะแนวทางแก้ไข ต่าง ๆ ให้ครูทราบ	8
4.	หน่วยงานในระดับสูงไม่จริงจัง ซักการกำกับ ติดตาม และประเมินผล	6
5.	โรงเรียนไม่ไ้มีการวิเคราะห์ผลการเรียนแบ่งรายชั้นหรือรายกลุ่ม ประสมการณ	4
6.	การประเมินผลและรายงานผลของโรงเรียนไม่สม่ำเสมอไม่เป็น ไปตามแผนกำกับ ติดตาม และประเมินผล	4
7.	ครูในโรงเรียนมีงานอื่นมากไม่มีเวลาในการประเมินผลมากัก	3
8.	โรงเรียนไม่มีเครื่องมือวัดจุดประสงค์การ เรียนรู้ที่ดีและมี คุณภาพ	3
9.	ครูในโรงเรียนไม่กระตือรือร้นต่อการประเมินไม่ว่าจะออกมา ในรูปแบบใด	3
10.	ผู้นิเทศภายในโรงเรียนไม่ไ้มีความรู้ ความสามารถในการนิเทศ ภายในโรงเรียน	2
11.	โรงเรียนไม่มีรูปแบบการประเมินผลและรายงานผลที่แน่นอนและ ถูกต้อง	1

ตาราง 33 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	โรงเรียนควรจัดทำ ปรับปรุง เครื่องมือการประเมินผลที่มีคุณภาพ และมาตรฐาน	16
2.	โรงเรียนควรจัดให้มีศูนย์บริการขอทศสอบ หรือเครื่องมือวัดจุดประสงค์	9
3.	หน่วยงานในระดับสูงควรมีการกำกับ ติดตาม และควบคุมการดำเนินการ ให้เป็นไปตามขั้นตอนและต่อเนื่อง	5
4.	ควรจัดการอบรม ประชุมสัมมนา สาธิตให้ครูผู้สอนได้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการประเมินผล และรายงานผลอย่างถูกต้อง	5
5.	โรงเรียนควรติดตามผลการประเมินเน้นรายชั้นเรียน	3
6.	ควรมีการประเมินผลอย่างจริงจังและประเมินทุกโครงการ ทุกแผนงาน	3
7.	โรงเรียนควรสรุปผลการประเมินตามความเป็นจริง	2
8.	ควรมีเอกสาร คู่มือ แนวปฏิบัติในการประเมินผลและรายงานผล อย่างเป็นระบบ	2
9.	โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการประเมินผล และรายงานผลตามขั้นตอนทาง ๆ	1
10.	รูปแบบการประเมินผลในระดับโรงเรียน ควรจัดทำให้สอดคล้อง กับนโยบายและเป้าหมายของกลุ่มโรงเรียน อำเภอและจังหวัด	1

จากตาราง 33 แสดงว่าครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียน ชั้นตอนที่ 5 เกี่ยวกับการประเมินผลและรายงานผลอยู่หลายประการ เรียงตามลำดับ ได้แก่ เรื่องโรงเรียนไม่ได้ประเมินผลการปฏิบัติงานนิเทศของโรงเรียนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง จำนวน 21 ราย รองลงมาได้แก่ เรื่องโรงเรียนไม่มีอุปกรณ์ สื่อ เครื่องมือที่จะใช้ในการประเมินผล จำนวน 19 ราย เรื่องโรงเรียนไม่ได้สรุปผลการนิเทศ และเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่าง ๆ ให้ครูทราบ จำนวน 8 ราย เรื่องหน่วยงานในระดับสูงไม่จริงจัง ซักถามกำกับ ติดตามและประเมินผล จำนวน 6 ราย เรื่องโรงเรียนไม่มีการวิเคราะห์ผลการเรียนเป็นรายชั้นหรือรายกลุ่มประสบการณ์ จำนวน 4 ราย และเรื่องการประเมินผลและรายงานผลของโรงเรียนไม่สม่ำเสมอ และไม่ปฏิบัติตามแผนกำกับ ติดตามและประเมินผล จำนวน 4 ราย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ อีก ซึ่งมีผู้เสนอเป็นจำนวนน้อย จึงไม่ขอขยายกล่าวในที่นี้

สำหรับข้อเสนอแนะในชั้นนี้ พบว่า ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นเสนอแนะหลายประการ ซึ่งเรียงลำดับได้ดังต่อไปนี้ เสนอให้โรงเรียนจัดทำและปรับปรุงเครื่องมือการประเมินผลที่มีคุณภาพและมาตรฐาน จำนวน 16 ราย รองลงมาเสนอให้โรงเรียนจัดศูนย์บริการช่วยเหลือหรือเครื่องมือ วัสดุประสงค์ จำนวน 9 ราย ให้หน่วยงานในระดับสูงกำกับติดตามและควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนและต่อเนื่อง จำนวน 5 ราย ให้จัดการอบรม ประชุม สัมมนา สาธิตให้ครูผู้สังเกตมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการประเมินผลและรายงานผลอย่างถูกต้อง จำนวน 5 ราย ให้โรงเรียนติดตามผลการประเมินเป็นรายชั้นเรียน จำนวน 3 ราย และให้มีการประเมินผลอย่างจริงจังและประเมินทุกโครงการ ทุกแผนงาน และยังมีข้อเสนออื่น ๆ อีกบ้าง ซึ่งมีผู้เสนอไม่มากนัก จึงไม่ขอขยายกล่าว ณ ที่นี้

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยศึกษาจากความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่ได้ออกกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในแต่ละชั้นตอน
3. เพื่อศึกษาปัญหาในกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

วิธีทำเนียบการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ ครู จำนวน 341 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 186 คน ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 36 คน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวนี้ได้นำจากกลุ่มประชากร โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามแบบให้ใช้คำตอบ

(Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษากายในโรงเรียน

ประถมศึกษา ซึ่งกำลังดำเนินการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นการศึกษาลักษณะปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นการวางแผนและกำหนดทางเลือก ขั้นการสร้างสื่อเครื่องมือ ขั้นการปฏิบัติการณ์นิเทศ และขั้นการประเมินผลและรายงานผล แบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษากายในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งกำลังดำเนินการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 563 ฉบับ ได้รับคืนมา 547 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ได้ในการวิจัยครั้งนี้ 541 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.09

การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้ใช้วิธีการทางสถิติและค่าเกณฑ์ต่าง ๆ กับเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยรายข้อและค่าเฉลี่ยรวมของแบบสอบถามตอนที่ 2 จากความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์ที่กำหนดไว้ 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด เพื่อดูว่าการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติอยู่ในระดับใด

2. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติและระดับผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครูกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และกับความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยใช้สูตร $F - Test$ เมื่อพบว่ามีความสำคัญทางสถิติทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้ $q - statistic$ แบบ Newman - Keul Method

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 3 โดยใช้การแจกแจงความถี่ โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากการเฝ้าสังเกตการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ พบว่า

1.1 การปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนโดยรวมนุชชนตอน กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งพบทุกกลุ่มมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่ได้ผลจากการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มพบว่าการปฏิบัติและผลของการปฏิบัติทั้งกล่าวตลอดกระบวนการ พบว่า

ครูมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติการณ์พิเศษภายในอยู่ในเกณฑ์มาก และโดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก

และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก

1.2 การปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยพิจารณาเป็นรายขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอน ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มแล้ว พบว่าขั้นตอนที่ 1 การศึกษามาบทปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก และขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก และโดยผลการปฏิบัติมากเช่นเดียวกัน แต่ขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ และขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการณ์พิเศษ มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และโดยเฉลี่ยปานกลาง

ทั้งนี้ปรากฏว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติและผลการปฏิบัติของทุกขั้นตอนใกล้เคียงกันมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยทุกค่าอยู่ใกล้กับเกณฑ์การแบ่งระดับระหว่างระดับมากกับระดับปานกลาง

ซึ่งแสดงว่าเมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว การนิเทศภายในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรีอยู่ในขั้นที่กำลังก้าวเข้ามาจากระดับปานกลางเข้าสู่ระดับมากนั่นเอง

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่าเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มผู้มีความคิดเห็นในกระบวนการทั้งกล่าวโดยรวมทั้งกระบวนการ ตั้งแต่ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นการวางแผนและกำหนดทางเลือก ขั้นการสร้างสื่อ เครื่องมือ ขั้นการปฏิบัติ การนิเทศจนถึงขั้นการประเมินผล และรายงานผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครู ผู้บริหาร โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในแต่ละขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอน คือ ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ขั้นการวางแผนและกำหนดทางเลือก ขั้นการสร้างสื่อ เครื่องมือ ขั้นการปฏิบัติการนิเทศ และขั้นการประเมินผลและรายงานผล พบว่าเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มผู้ในทุกขั้นตอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นขั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างผู้มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติในขั้นนี้มากกว่าความคิดเห็นของครูและศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ส่วนครูเองก็เห็นว่าการปฏิบัติในขั้นนี้มากกว่าความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

ส่วนผลการปฏิบัติ พบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความคิดเห็นต่อทุกขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นตอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. จากการศึกษาปัญหาในกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร โรงเรียน

และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มได้กล่าวถึงปัญหาในแต่ละขั้นตอน
ไว้หลายประการ ซึ่งผู้วิจัยจะนำมาเสนอแนะประเด็นปัญหาที่มีความถี่สูง ส่วนปัญหาที่มีความถี่
ต่ำกว่า 10 จะไม่ขอกล่าว ๓ ที่นี้ โดยเรียงลำดับตามความถี่ได้ดังนี้

4.1 ขั้นตอนที่ 1 ชั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ พบว่า
กลุ่มตัวอย่างได้กล่าวถึงปัญหาในขั้นนี้ไว้ดังต่อไปนี้

4.1.1 โรงเรียนมีบุคลากรจำกัดโดยทุกคนต้องสอนประจำชั้นและทำงาน
อื่น ๆ อีกด้วย ความถี่ 25

4.1.2 โรงเรียนขาดเครื่องมือ เช่น แบบสำรวจ แบบรายงานที่
จะใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค ความถี่ 21

4.1.3 โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการสำรวจสภาพปัญหาและอุปสรรคจาก
ข้อมูลที่โรงเรียนมีอยู่อย่างจริงจัง ความถี่ 16

4.1.4 ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีความรู้ความสามารถและขาดความเชื่อมั่น
ในตนเองในการดำเนินการขั้นนี้ ความถี่ 16

4.1.5 ผู้บริหารโรงเรียนมีงานมาก ทั้งงานธุรการ และปฏิบัติ
การสอนช่วยทำให้ไม่มีเวลาในการนี้เฉพาะภายในโรงเรียน ความถี่ 14

4.1.6 ผู้บริหารนิเทศไม่ยอมรับการนิเทศของผู้บริหารภายในโรงเรียน
ความถี่ 13

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก กลุ่มตัวอย่างได้กล่าว
ถึงประเด็นปัญหาไว้ดังนี้

4.2.1 โรงเรียนไม่มีการวางแผนการนิเทศภายในไว้ล่วงหน้า
ความถี่ 13

4.2.2 คณะครูในโรงเรียนไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการ
วางแผนและกำหนดทางเลือกในการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาตนเอง ความถี่ 12

4.2.3 โรงเรียนสาธิตประมาณที่จะดำเนินการวางแผนและกำหนด
ทางเดินในการนิเทศภายในโรงเรียน ความถี่ 10

4.3 ชั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างได้กล่าวถึงประเด็น
ปัญหาไว้ดังนี้

4.3.1 โรงเรียนไม่เพียงพอในการดำเนินการผลิตสื่อและเครื่องมือ
ต่าง ๆ ความถี่ 79

4.3.2 บุคลากรของโรงเรียนไม่มีความรู้ความสามารถและทักษะใน
การผลิตสื่อและเครื่องมือ ความถี่ 64

4.3.3 บุคลากรของโรงเรียนไม่มีเวลาที่จะคิดและผลิตสื่อ เนื่องจาก
มีงานอื่น ๆ ที่จะต้องปฏิบัติมาก ความถี่ 39

4.3.4 โรงเรียนขาดวัสดุ อุปกรณ์ที่จะนำมาผลิตสื่อและเครื่องมือ
ความถี่ 34

4.3.5 โรงเรียนได้รับสื่อและเครื่องมือไม่ตรงตามความต้องการและ
ไม่ได้มาตรฐาน ความถี่ 20

4.4 ชั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ กลุ่มตัวอย่างได้กล่าวถึงประเด็นปัญหา
ไว้ดังนี้

4.4.1 ผู้นิเทศภายในโรงเรียนไม่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและ
ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ความถี่ 41

4.4.2 ผู้นิเทศภายในโรงเรียนมีงานมาก ไม่มีเวลาไปเทศภายใน
โรงเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ ความถี่ 40

4.4.3 การนิเทศภายในโรงเรียนไม่เป็นที่ไปตามระบบและขั้นตอนของ
การนิเทศการศึกษา ความถี่ 18

4.4.4 โรงเรียนส่วนใหญ่จะไม่มีกรณีพิพาทภายในโรงเรียนอย่าง
จริงจัง ความถี่ 18

4.4.5 โรงเรียนหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือในการนิเทศภายใน
โรงเรียน ความถี่ 11

4.5 ข้อควรที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล กลุ่มตัวอย่างได้กล่าวถึง
ประเด็นปัญหาไว้ดังนี้

4.5.1 โรงเรียนไม่ให้ความสำคัญการประเมินผลการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน
อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ความถี่ 21

4.5.2 โรงเรียนไม่มีอุปกรณ์ สื่อ เครื่องมือที่จะใช้ในการประเมินผล
ความถี่ 19 ✓

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาการปฏิบัติและผลการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติ
ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ความความคิดเห็นของครู ผู้บริหาร
โรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่พบว่า

1.1 เมื่อวิเคราะห์โดยรวมทุกชั้นตอนแล้ว การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่ขาดองค์ประกอบที่ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดีมากนั้น การที่เป็นเช่นนี้ก็คงจะเนื่องจากว่า
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียนอย่างจริงจังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา โดยได้รวบรวมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ
องค์ประกอบในการนิเทศ กระบวนการในการนิเทศ งานนิเทศ ตลอดจนวิธีการนิเทศ
แล้วจัดทำเป็นเอกสารนิเทศภายในโรงเรียนแจกจ่ายไปตามโรงเรียนต่าง ๆ และได้จัดอบรม
ให้แก่ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอทั่วประเทศในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา

ภายในโรงเรียน เพื่อศึกษานิสัยกักตบ/กักอำเภอบุ ใ้มีความรู้ ความเข้าใจ และเข้าไป
 ช่วยเหลือแนะนำโรงเรียนในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและเป็นที่
 ตามลำดับขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการศึกษา ทำให้โรงเรียนประถมศึกษาได้เริ่มปฏิบัติ
 การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบตามกระบวนการนิเทศการศึกษาอย่างจริงจัง
 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา จากเหตุผลดังกล่าวคงจะเป็นสาเหตุที่ทำให้โรงเรียนปฏิบัติ
 การนิเทศภายในโรงเรียนได้มากขึ้น และได้ผลดีขึ้นตามลำดับ นอกจากนั้นในปี พ.ศ. 2530
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้สร้างเครื่องมือการกำกับติดตามนิเทศและ
 ประเมินผลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โดยเน้นกระบวนการนิเทศการศึกษาภายใน
 โรงเรียนให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้นำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
 ของตนเองให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และในการอบรมเตรียมผู้บริหารทุกระดับของสำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาแห่งชาติ เช่น ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
 การประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน
 อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ก็จะกำหนดหลักสูตรการนิเทศการศึกษาไว้ในการ
 อบรมเข้าด้วยกันทุกครั้ง และถือว่าเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่จะขาดเสียไม่ได้ และในปี 2530 นี้เอง
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้วางแผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายใน
 โรงเรียนไว้อย่างเป็นระบบสำหรับให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดได้นำไปใช้ในการนิเทศการศึกษา
 ภายในโรงเรียนอีกด้วย ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน
 ต้องให้ความสำคัญ และเอาใจใส่ในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม
 เพื่อให้สนองนโยบายของหน่วยเหนือ มีการสนับสนุนให้มีการประชุมครู เพื่อวางแผนการนิเทศ
 ภายในโรงเรียน จัดทำและจัดทำคู่มือการใช้ และการบริหารหลักสูตร การผลิตสื่อ และ
 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารโรงเรียน และครูได้มีโอกาสเข้าศึกษาต่อความรู้ในและนอกประเทศ
 จากการศึกษาเอาใจใส่ในการเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าว
 มาที่เอง เป็นผลทำให้โรงเรียนประถมศึกษาสนใจที่จะหาวิธีการและแนวทางในการจัดการนิเทศ

การศึกษาภายในโรงเรียนมากขึ้นตามลำดับ สำหรับการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีที่ยังปรากฏผลอยู่ในเกณฑ์ปานกลางนั้น เมื่อดูจากค่าคะแนนเฉลี่ยในรายชั้นตอนทั้ง 5 ชั้นตอนแล้ว จะเห็นว่าค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มากถึง 3 ชั้นตอน ส่วนอีก 2 ชั้นตอน คือ ชั้นการสร้างสื่อ เครื่องมือ และชั้นการปฏิบัติการนิเทศแผนค่าคะแนนเฉลี่ยจะอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่เกือบจะถึงเกณฑ์มากอยู่แล้ว การที่ผลปรากฏออกมาเช่นนี้แสดงว่า การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนได้เจริญก้าวหน้าไปมากแล้ว นับว่าเป็นที่น่าพอใจและควรที่ทุกฝ่ายจะให้ความสนใจพยายามช่วยกันพัฒนาให้การนิเทศภายในโรงเรียนมีความก้าวหน้าต่อไปอีกตามลำดับ

1.2 จากผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา

ภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี เป็นรายชั้นตอนตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ระบุว่า

1.2.1 ชั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากและผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกันนี้ ที่เป็นเช่นนี้ก็คงจะเนื่องจากว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้เร่งรัดพัฒนาผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการวางแผนงานให้มากขึ้น เพื่อให้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนของตนให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบกับในปัจจุบันนี้มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการศึกษา การสื่อสารโทรคมนาคมมีมากขึ้น ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้ง่ายจากวิธีการหลาย ๆ อย่าง เช่น การดูหรือฟังวิทยุโทรทัศน์ในรายการของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังสามารถหาข้อคิด เอกสารความรู้ซึ่งมีมากมายเพื่อนำมาศึกษาตนเอง ควบสภาพการณ์และวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนก็จะสามารถปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนได้มาก ดังนั้นจะเห็นผลทำให้สภาพการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นระดับที่ขึ้นจากเดิม โดยเฉพาะในเรื่องของการศึกษา

สภากิจปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ปัจจุบันโรงเรียนได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการภายในโรงเรียนเป็นคณะกรรมการสภากิจปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียน และจัดทำแบบสำรวจข้อมูลต่าง ๆ แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบและแจกแจงรายละเอียดเพื่อหาปัญหาและความรุนแรงของปัญหา ต่อจากนั้นจึงได้วิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขต่อไป ซึ่งในเรื่องนี้โรงเรียนได้มีการนำผลการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการต่าง ๆ มากขึ้นเรื่อย ๆ เช่น การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู การพัฒนาความก้าวหน้าของงานวิชาการและเทคโนโลยีทางการศึกษา การกำหนดนโยบายเพื่อจัดทำแผนการศึกษาของนักเรียนให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นและของนักเรียน การกำหนดนโยบายลดความสูญเสียในการลงทุนทางการศึกษา และการพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับใช้ในการดำเนินงานและโครงการพิเศษต่าง ๆ ตามความจำเป็นเป็นต้น ทำให้การปฏิบัติในขั้นตอนที่ 1 เกิดผลดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนมากขึ้นกว่าเดิม

1.2.2 ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก พบว่าการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ที่เป็นเช่นนี้คงจะเป็นเพราะว่าในปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานมากขึ้น ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการได้รับการศึกษาสูงขึ้น โดยเฉพาะในสาขาวิชาบริหารการศึกษา นอกจากนั้นจากการเอาใจใส่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้มีการอบรม สัมมนาผู้บริหารโรงเรียนบ่อยครั้งกับยังได้กำหนดแผนงานในหน้าที่ต่าง ๆ ของข้าราชการครู เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการรวมความหมายงานแก่ครู ศึกษานิเทศก์และชุมชน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนก็ได้เข้ามาใช้ในการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการปฏิบัติงานพิเศษภายในโรงเรียน เช่น หลังจากที่มีการสำรวจปัญหาและความต้องการในขั้นตอนที่ 1 ไปแล้วโรงเรียนก็จะมีการทำแผนโดยการตั้งความมุ่งหมาย เพื่อจะแก้ปัญหาที่สำรวจได้และพิจารณาวิธีแก้ปัญหาโดยการร่วมกันกำหนดทางเลือกหรือกำหนดกิจกรรมการพิเศษต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหานั้นได้ ในการนี้โรงเรียนได้มีการให้การศึกษารวมเกี่ยวกับการกำหนดทางเลือกที่จะแก้ปัญหาแก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนและได้เน้น

ให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนและทำโครงการนิเทศงานต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังมีการพิจารณาทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อใช้ในการกำหนดทางเลือกที่จะแก้ปัญหาไปตามสภาพที่เป็นอยู่อีกด้วย ในการวางแผนจากต้นโรงเรียนได้สนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและระดมความคิดเห็นเพื่อให้อุทหรือนักวิชาการได้ทราบว่าตัวครูเองเป็นบุคคลที่จะต้องเข้าร่วมแก้ปัญหาเพื่อให้คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนดีขึ้นกว่าเดิม คงจะช่วยให้ทุกสิ่งเหล่านี้จึงทำให้การปฏิบัติและผลการปฏิบัติในการวางแผนและกำหนดทางเลือกในการดำเนินการจัดการนิเทศการศึกษารายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ปรากฏอยู่ในเกณฑ์มาก

1.2.3 ข้อตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ ทว่าการปฏิบัติและผลการปฏิบัติของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง การที่เป็นเช่นนี้เป็นเรื่องที่น่าสังเกตว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแนะนำให้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนมานานพอสมควรแล้ว โรงเรียนน่าจะดำเนินการได้ดีกว่านี้ ก็อาจจะสามารถสร้างสื่อและเครื่องมือได้ดีและอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ แต่ผลการวิจัยปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเท่านั้น เหตุที่เป็นเช่นนี้คงจะเนื่องมาจากว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ขาดงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการจัดทำสื่อและเครื่องมือ ซึ่งในแต่ละหน่วยงานในระดับสูงก็พิจารณาจัดสรรให้โรงเรียนน้อยมาก ไม่เพียงพอที่จะบริหารงานได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง จึงทำให้โรงเรียนไม่สามารถดำเนินงานให้ตลอดทั่ว ทำงานไปไม่เต็มความสามารถและที่สำคัญที่สุดไม่สามารถที่จะจัดทำมีการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศภายในโรงเรียนได้ สำหรับในเรื่องนี้หน่วยงานในระดับเหนือทุกระดับทั้งระดับชาติระดับจังหวัดและระดับอำเภอควรจะส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนได้รับงบประมาณอย่างเพียงพอในการที่จะให้โรงเรียนบริหารงานทุกด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถจัดสร้างสื่อและเครื่องมือสำหรับการนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้บุคลากรภายในโรงเรียนก็ยังมีขาดความรู้ความชำนาญ ทักษะและเวลาในการที่จะผลิตสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากว่าครูทุกคนต้องสอนประจำชั้น

สอนทุกวิชาและมีการะหน้าที่รับผิดชอบหลายด้านทั้งการสอนและงานพิเศษอื่น ๆ จึงทำให้ไม่มีเวลาที่จะสนใจในการคิดผลิตสื่อเครื่องมือและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ในการที่จะปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนให้ดีขึ้นไ้มากขึ้น ซึ่งในเรื่องนี้ผู้บริหารในระดับสูงควรที่จะต้องรีบช่วยเหลือโดยเร็ว โดยการพิจารณาบรรจุแต่งตั้งหรือย้ายครูที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องของสื่อและเครื่องมือให้ไปอยู่ตามโรงเรียนต่าง ๆ ให้ครบทุกโรงเรียน อย่างน้อยโรงเรียน ละหนึ่งคนเพื่อจะคอยช่วยเหลือครูในโรงเรียนที่ไม่มีความรู้ความสามารถที่จะผลิตสื่อและเครื่องมือให้ตรงตามเป้าหมายของการนิเทศการศึกษาอย่างแท้จริง นอกจากนั้นจะต้งจัดการอบรมหรือประชุมปฏิบัติการในการสร้างสื่อและเครื่องมือต่าง ๆ ในระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน อำเภอหรือจังหวัดเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในเรื่องของการเก็บบำรุงรักษา การใช้ และการผลิตสื่อ เครื่องมือให้แก่ครูทุกคน ซึ่งก็จะทำให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดสร้างสื่อและเครื่องมือได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพต่อไป

1.2.4 ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ พบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในช่วงเวลา 4 - 5 ปีที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้เร่งรัดและพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาเป็นอย่างมาก เช่น ให้อำเภอหรือจังหวัดดำเนินการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในเรื่องของการเก็บบำรุงรักษา การใช้ และการผลิตสื่อ เครื่องมือให้แก่ครูทุกคน ซึ่งก็จะทำให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดสร้างสื่อและเครื่องมือได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพต่อไป

การวิจัยปรากฏออกมาอยู่ในเกณฑ์ปานกลางนั้นยังไม่เป็นที่น่าพอใจที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากว่าโรงเรียนยังไม่มีกานนิเทศภายในในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างจริงจัง ส่วนใหญ่จะนิเทศครูในเรื่องของการปฏิบัติตามนโยบายหรือหนังสือสั่งการของผู้บริหาร ระดับจังหวัด/อำเภอ มีเป็นส่วนใหญ่ยังคงดำเนินการนิเทศเพื่อแก้ไขปัญหการเรียนการสอน การนิเทศที่มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอนที่ขาดคุณภาพ ไม่มีการสังเกตและฝึกปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียน

การสนทนาต่าง ๆ ที่เน้นขั้นตอนและจัดเจน ซึ่งการปฏิบัติในชั้นตอนนี้จะมีการปฏิบัติมาก และโดยอยู่ในเกณฑ์มาก จึงจะตรงกับเป้าหมายที่แท้จริงของการนิเทศ สำหรับสาเหตุที่ทำให้การนิเทศในชั้นนี้ไม่ได้ผลในระดับมาก คงจะได้แก่ปัญหาภายในไม่มีความรู้ความสามารถ ขาดทักษะ ขาดความเชื่อมั่นในตนเองในด้านการนิเทศการสอนโดยตรง ทำให้ผู้นิเทศภายในโรงเรียนไม่กล้าที่จะนิเทศ โดยตรงกับครูสอน เพราะไม่แน่ใจในความสามารถของตนเอง โดยอาจจะเกรงว่าเมื่อไปแล้วครูจะไม่ยอมรับ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนอีกมากที่ยังถือว่าตนเองมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมากอยู่แล้วจึงบริหารงานในรูปแบบเดิม คือสนใจและให้เวลากับงานอื่น ๆ มากกว่างานวิชาการ เช่น สนใจปฏิบัติงานด้านธุรการ การเงิน งานอาคารสถานที่ งานติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ งานติดต่อกับชุมชน จึงทำให้ผลการวิจัยปรากฏออกมาว่าขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งในเรื่องนี้จากแบบสอบถามความคิดเห็นในตอนท้ายของการวิจัยปรากฏว่ามีผู้เสนอแนะหลายรายให้โรงเรียนจัดการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติการนิเทศแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และให้โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องกันให้โรงเรียนดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การนิเทศภายในได้ผลอย่างจริงจังมากขึ้น

1.2.5 ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและรายงานผล พบว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติและผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้พยายามเร่งรัดคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยการพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้กำหนดเป็นนโยบายให้ทุกโรงเรียนจัดการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้น เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้ครู เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามหลักสูตร และเป็นไปในทางที่พึงประสงค์ โดยให้โรงเรียนปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาทั้ง 5 ขั้นตอนดังกล่าวมาแต่ข้างต้น และในขั้นตอนสุดท้ายโรงเรียนจะต้องประเมินและรายงานผลการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนให้ผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อที่จะทราบข้อบกพร่องและนำไปแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาในโอกาสต่อไป ซึ่งก็สอดคล้องกับ สังกุ พุทธาภักดิ์ (2530 : 130 - 131) ที่กล่าวไว้ว่า ผลที่ได้จากการ

ประเวศน์ควรจะให้เข้ามาเป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจในการปฏิบัติงานพิเศษในโอกาสต่อไป เช่น ในกรณีที่ไม่ได้ไปตามจุดมุ่งหมายก็ควรจะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องหรือ มีจุดอ่อนต่อไป ซึ่งอย่างไรก็ตามการดำเนินการประเมินผลและรายงานผลต้องเป็นไปในลักษณะที่ร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารในโรงเรียนและผู้บริหารนิเทศ มีข้อเสนอแนะจากผู้บริหารโรงเรียนหรือศีกษานิเทศคนหนึ่งโดยเฉพาะ

2. จากผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติและผลการปฏิบัติงานตามกระบวนการจัดการนิเทศ การศึกษารายในโรงเรียน ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอโดยรวมและในแต่ละชั้นตอนพบว่า ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอได้ปฏิบัติหน้าที่ในกรณีพิเศษการศึกษารายในโรงเรียนตามคำสั่ง และนโยบายของผู้บริหารในระดับสูง เช่น เดียวกัน โดยทั้งสามกลุ่มได้มีโอกาสที่จะทำงานร่วมกัน เสมอทั้งเป็นผู้นิเทศและผู้บริหารนิเทศ มีการประชุมอบรม และวางแผนการปฏิบัติงานพิเศษ ภายในโรงเรียนร่วมกันในการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้นอยู่เสมอ จึงทำให้ ทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษารายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้นตอน พบว่าทุกชั้นตอนทั้งสามกลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ใน ชั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ นั้นแตกต่างกัน ในเรื่องนี้ก็ควรที่จะให้มีการประสานงาน ในเรื่องการสร้างสื่อและเครื่องมือให้ทุกฝ่ายได้เห็นหรือตระหนักในการดำเนินงานในชั้นตอนนี้ อย่างแท้จริงว่ายังมีข้อหาอยู่มากมายเพียงไร เพื่อจะได้ร่วมกันคิดแก้ไขปัญหานี้ให้บรรลุผลสำเร็จ ร่วมกันต่อไป หากต่างฝ่ายต่างก็มองปัญหาไปคนละทางย่อมจะทำให้การพัฒนางานในด้านนี้ ทำเป็นไปด้วยความยากลำบากและไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

กล่าวโดยสรุปแล้ว ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ากระบวนการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ได้ก้าวหน้าขึ้นมากแล้ว เป็นส่วนใหญ่ มีเพียงบางชั้นตอนเท่านั้นที่ควรจะต้องแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้นกว่าเดิม คือ ขั้นตอนการ

สร้างสื่อ เครื่องมือ และด้านการปฏิบัติการนิเทศ และจากผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นที่หวัง
 ใ้ว่าจะมีการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน ในสังกัด
 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีให้ก้าวหน้าต่อไป

ขอเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะไว้ดังนี้

1. แนวทางการวิจัยจะแสดงให้เห็นว่ากระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน
 โรงเรียนจะมีการปฏิบัติในเกณฑ์มากและไต่ผลในเกณฑ์มากอยู่ในขั้นที่น่าพอใจแล้ว แต่ก็ยังไม่
 ทั่วถึงเท่าที่ควร เพราะยังมีในบางเรื่อง และในบางขั้นตอนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
 จึงควรที่โรงเรียนจะพึงเอาใจใส่ปรับปรุงพัฒนาในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
 ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง และผู้บริหารระดับเหนือโรงเรียนขึ้นไปควรจะช่วย
 สนับสนุนงบประมาณและควรให้โรงเรียนจัดทำโครงการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนา
 บุคลากรเสนอเป็นประจำปี เพราะงานนิเทศการเรียนการสอนนับเป็นงานสำคัญยิ่งของ
 โรงเรียนและของสถานศึกษาทุกแห่งที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนในชั้นตอนที่ 3
 การสร้างสื่อ เครื่องมือ มีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางและไต่ผลปานกลางในขณะที่ขั้นตอนอื่น ๆ
 มีการปฏิบัติและไต่ผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากแล้วนั้น ในเรื่องนี้ควรที่ฝ่ายผู้บริหารทุกระดับ
 จะให้ความสนใจพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องที่พบจากการวิจัยครั้งนี้ จะเห็นว่าในแบบสอบถามตอนที่ 3
 ที่ขอให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน
 นิเทศในชั้นตอนที่ 3 นี้ ได้พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับการสร้างสื่อ และเครื่องมือ
 ไว้อย่างมากโดยมีถึง 79 รายระบุว่าโรงเรียนมีปัญหามากพอสมควรในการดำเนินการผลิตสื่อ
 และเครื่องมือต่าง ๆ และอีก 64 ราย ระบุว่าโรงเรียนมีบุคลากรที่ไม่มีความรู้ ความสามารถ
 และทักษะในทางผลิตสื่อและเครื่องมือ และอีกถึง 39 รายที่ระบุว่าบุคลากรของโรงเรียนไม่มี

ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะนิเทศการสอนและปัญหาอีกลักษณะหนึ่งที่มีผู้ระบุไว้เป็นจำนวนมาก ได้แก่ ผู้นิเทศในโรงเรียนมีงานมากไม่มีเวลาพิเศษภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ จากลักษณะทั้งสองประการทั้งกล่าวจึงน่าจะพิจารณาแก้ไข ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารทุกระดับ ควรจะให้ความสนใจแก้ปัญหาสำคัญดังกล่าวอย่างรีบด่วน โดยควรจะมีจัดให้มีการอบรมวิธีการนิเทศการสอนแก่ผู้นิเทศภายในโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดสระบุรีโดยเร็ว และให้ได้อบรมอย่างแท้จริงและอาจจะใช้กิจกรรมการนิเทศชนิดอื่น ๆ อีกที่จะช่วยให้อุบัติเหตุและครูอาจารย์ในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างแท้จริง เพื่อจะได้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนได้อย่างแท้จริงต่อไป

4. ศึกษาปัญหาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอ/กิ่งอำเภอควรจะสนับสนุนการจัดทำนิเทศภายในโรงเรียนในจังหวัดและอำเภอ/กิ่งอำเภอของตนในชั้นตอนที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ และขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ โดยให้การช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดหาหรือผลิตสื่อต้นแบบต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน เช่น ผลิตชุดการสอน แบบเรียนสำเร็จรูป ทำวีดิโอแสดงกระบวนการ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ จัดทำสไลด์ประกอบการสอนวิชาต่าง ๆ แล้วนำไปบริการโรงเรียนได้ใช้ในการปฏิบัติงานภายในโรงเรียนของตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้น่าจะช่วยให้โรงเรียนมีความสามารถในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยตนเองได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าครูในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีแต่ละคนต้องสอนประจำชั้น โดยมีหน้าที่ต้องสอนทุกวิชาตลอดวันและต้องปฏิบัติงานอื่น ๆ ของโรงเรียน และโครงการพิเศษต่าง ๆ มากมายจนไม่มีเวลาที่จะร่วมกิจกรรมการนิเทศหรือร่วมปรับปรุงการสอนในโรงเรียนได้มากนัก ในเรื่องนี้สำนักงานคณะกรรมการ

การประเมินที่มาจากแห่งชาติหรือสำนักงานในระดับต่าง ๆ ควรจะให้ดำเนินการวิจัยให้ได้ผลออกมาให้ชัดเจนว่าครูแต่ละคนในแต่ละวันต้องปฏิบัติทำงานต่าง ๆ ที่โรงเรียนละร้อยละ และมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้แก้ไขและพัฒนาได้ตรงตามลักษณะของปัญหาและควรนำผลการวิจัยไปเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู วิทยากร และพิจารณากำหนดค่าแห่งใหม่ให้แก่โรงเรียน ประเมินกันมาอย่างเพียงพอกับความต้องการ นอกจากนั้นควรกำหนดเป็นนโยบายให้โรงเรียน ประเมินกันมาได้จัดทำเวลาสำหรับครู ใจรวมกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งวัน ซึ่งคาดว่าจะมีการ เหมนี้จะทำให้เกิดการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้นได้ อย่างจริงจัง และได้ผลมากขึ้น

2. ควรทำการศึกษามาจากการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนในขั้นตอนที่ 3 การร่างสื่อ เครื่องมือ และขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ เพื่อให้ได้ทราบสภาพการนิเทศ ตลอดจนปัญหา อุปสรรคที่มีอยู่ในทั้งสองขั้นตอนนี้โดยละเอียดชัดเจน เพื่อจะได้ใช้ผลการศึกษาในการปรับปรุงพัฒนางานทั้งสองขั้นตอนดังกล่าวให้ก้าวหน้าและได้ผลดียิ่งขึ้นและหลีกเลี่ยงหรือดีกว่า การปฏิบัติและผลการปฏิบัติในระดับอื่น ๆ ต่อไป

3. ควรมีการศึกษากิจการปฏิบัติตามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประเมินกันมาในลักษณะเดียวกันนี้ในจังหวัดอื่น ๆ หรือเขตการศึกษาต่าง ๆ เพื่อจะได้เปรียบเทียบ ผลและข้อแตกต่างในการปฏิบัติการนิเทศ และผลการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประเมินกันมาของจังหวัดอื่น ๆ และเขตการศึกษาต่าง ๆ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการแก้ไขพัฒนา และพัฒนาการนิเทศให้เกิดประโยชน์ต่อการสอนของครูและการ เรียนของนักเรียน อย่างแท้จริงต่อไป

מזרחי ונח

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ น้ำเพชร. วิธีปฏิบัติในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อีศสำเนา.
- การประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี, สำนักงาน. คุณภาพการประถมศึกษา : แนวทางพัฒนา
การบริหารกลุ่มโรงเรียน. กาญจนบุรี : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดกาญจนบุรี, 2531.
- การประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, สำนักงาน. คู่มือการนิเทศการศึกษาสำหรับ
ผู้บริหาร. พระนครศรีอยุธยา : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2529.
- การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 6 (2530 - 2534).
สระบุรี : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี, 2528.
- _____. รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2531. สระบุรี : หน่วยศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี, 2531.
- โกศล วิสัยทิษฐ์ พนม ทองดีเจริญ และพา อักษรเสื่อ. แผนการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2520. กรุงเทพฯ ฯ : ประสานมิตร, 2520.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การกำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินผล
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : ศุภสภาคหาว, 2530.
- _____. การนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : ศุภสภาคหาว, 2530.
- _____. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ ฯ : ศุภสภาคหาว, 2530.
- _____. การบริหารและการนิเทศการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ : กระบวนการบริหาร
และการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : การศาสนา, 2527.
- _____. การบริหารและการนิเทศการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ : การศึกษาสภาพ
ปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในกระบวนการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ :
การศาสนา, 2527.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การบริหารและการนิเทศการประถมศึกษา
อำเภอ/กิ่งอำเภอ : การวางแผน และกำหนดทางเลือกในกระบวนการนิเทศการศึกษา.
 กรุงเทพฯ ฯ : การหาสนา, 2527.

_____ . การบริหารและการนิเทศการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ : การสร้างสื่อ
เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการในกระบวนการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : การหาสนา,
 2527.

_____ . การบริหารและการนิเทศการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ : การปฏิบัติการนิเทศ
การศึกษาในกระบวนการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : การหาสนา, 2527.

_____ . การบริหารและการนิเทศการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ : การประเมินผล
และรายงานผลในกระบวนการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : การหาสนา, 2527.

_____ . คู่มือการนิเทศการศึกษาระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ ฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529.

_____ . ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์,
 2528.

_____ . การนิเทศภายใน. กรุงเทพฯ ฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529.

ชลอ จันทพรกุล. บทบาทการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดตรัง.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.

ชาวี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : พัทธอักษร, 2524.

ชาลุชัย อาจีนสมาจาร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : จงเจริญการพิมพ์,
 2525.

ถวิล ววรรณปะเก. ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูประถมศึกษา
เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2524. อัดสำเนา.

- ชินวรณ์ บุญเกียรติ. การปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินต์มาทิพย์ ค.ม. สงขลา :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530. อักสำเนา.
- นิเทศา ปรีชาหาญ. การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2523. อักสำเนา.
- นิพนธ์ ไชยพานิช. การนิเทศแบบคลินิก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์น
 การพิมพ์, 2528.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช,
 2523.
- ยง วัชรวัลคุ. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตไทย, 2524.
- เรวดี บัญจะโรทัย. "การศึกษาความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหาร
 และครูในโรงเรียน," วิจัยสหเทศ. 7 (81) : 25 - 31 ; มิถุนายน 2530.
- กัญญา สาขร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศ.ส.การพิมพ์, 2523.
- ฉวน สายยศ และอังศณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
 ทวีกิจการพิมพ์, 2528.
- วิไลรัตน์ บุญลวีส์. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อักสำเนา.
- วิจิตร (ธีระกุล) วรุตมางกูร กาญจนา ศรีกาหสินธุ์ และสุพิชญา ธีระกุล. การนิเทศ
การศึกษา. กรุงเทพฯ : ชนิษฐาการพิมพ์ และโฆษณา, 2520.
- วินัย ทะสดีตม์. สำรวจการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ในเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2522. อักสำเนา.

ชงัด อุทรานนท์. การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : นิทรสยาม, 2530.

สุจริต เพ็ชรขอม. "ครูใหญ่กับการนิเทศการศึกษา," การศึกษาแห่งชาติ. 6 : 16 - 27 ; กรกฎาคม 2514.

X สุชาติ ศรีสุวรรณ. การจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2527. ลักสำเนา.

X คุณท ใคฉื่อ. การจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. ลักสำเนา.

สุพิชญา ชีระกุล กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ และวิจิตร วรุตมากร. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ : วิทยาการ, 2524.

ยาศม จันทสุนทร. "การนิเทศภายในโรงเรียน," นิตรกร. 1 : 36 - 38 ; กันยายน 2522.

จุฑา บุญประเสริฐ และชไมใจ กิ่งการวัชร์. หลักการและแนวทางในการจัดการนิเทศ ภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงเรียงสำเนาพิมพ์, 2528.

Brown Royal Thomas. "Changing Roles and Responsibilities of the Elementary School Principals," Dissertation Abstracts International. 2563 - A ; November, 1974.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. McGraw - Hill, 1971.

Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. 2 nd. ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1975.

- Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. 2 nd ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice - Hall, 1963.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Education and Psychological Measurement. 1970.
- Minor, Gwynn J. Theory and Practice of Supervision. New York : Dodd Mead & Company ; 1964.
- Spears, Harold. Improving the Supervision of Instruction. New York : Prentice - Hall, 1967.
- Tilahun, Beyene. "The Kind of School Supervision Needed in Developing Countries : Case Study Ethiopina," Dissertation Abstracts International. 2168 - A ; January, 1983.
- Wayne, Bullies Elnur. "Perception of Elementary School Concerning their Role in Supervision," Dissertation Abstracte International. 1293 - A ; 1980.

การคำนวณ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1 พฤศจิกายน 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการทอแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอท่าเรือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 35 ชุด

กระผมนายสมพล ขงศิลา นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ภาควิชา
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง "กระบวนการจัดการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ"
และการวิจัยดังกล่าวคาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครู และผู้บริหารโรงเรียน
โดยตรง เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงต้องทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยก่อน
เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องของเครื่องมือวิจัยให้มีประสิทธิภาพ และตรงตามวัตถุประสงค์
ที่ต้องการก่อนจะนำไปใช้จริง,

ในการนี้ กระผมจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านช่วยกรุณาแจกแบบสอบถามที่ส่งมา
พร้อมหนังสือนี้ให้แก่ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ รวมทั้งสิ้นประมาณ 50 คน
ให้ทอแบบสอบถามแล้วรวบรวมเก็บไว้ที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ภายในวันที่ 8
พฤศจิกายน 2532 กระผมจะมารับคืนด้วยตนเอง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพล ขงศิลา)

ผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

10 พฤศจิกายน 2532

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการทอบแบบสอบถาม

เรียน ศิษยานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

กระผมนายสมพล ขงศิลา นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ภาควิชา
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "กระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี" ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ" ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะ เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสระบุรี ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและการวิจัยครั้งนี้จะประสบ
ผลสำเร็จเมื่อท่านให้ความอนุเคราะห์ในการทอบแบบสอบถาม

อนึ่ง ขอเรียนว่าผู้วิจัยจะเก็บค่าตอบแทนของท่านไว้เป็นความลับ จะไม่ให้กระทบกระเทือน
หรือเป็นผลเสียหายต่อตัวท่านแต่ประการใด ฉะนั้น ขอให้ท่านตอบคำถามทุกข้อตรงกับความ
เป็นจริงหรือตรงกับความรู้สึกของท่านให้มากที่สุด แล้วรวบรวมส่งสำนักงานการศึกษาอำเภอ/
กิ่งอำเภอ ภายในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2532

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านคงจะกรุณาให้ความ
ร่วมมือในครั้งนี้เป็นอย่างดีและขอขอบพระคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพล ขงศิลา)

ผู้วิจัย

แบบสอบถามสำหรับงานวิจัย

เรื่อง

กระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี

ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในด้านของการปฏิบัติงานตามความคิดเห็นของท่าน

ฉะนั้น จึงไม่มีข้อคำถามที่ถูกต้องผิด การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการสรุปผลโดยส่วนรวมไม่มีการระบุชื่อและหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ฉะนั้น จึงขอให้ท่านตอบตามความคิดเห็นและข้อเท็จจริงในมากที่สุด

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 ถามกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีคำถาม 60 ข้อ

ตอนที่ 3 ถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีคำถาม 5 ข้อ

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง

กรุณาให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่านเอง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐
 หนาข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านเอง

ปัจจุบันเข้าทำงานในตำแหน่ง

☐

ครู

☐

ผู้บริหารโรงเรียน

☐

ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ

ตอนที่ 2

ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียนประถมศึกษา
 ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ไว้แบบมาตราส่วนประมาณค่า มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความคิดเห็น
 ของท่านเกี่ยวกับกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษายภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
 สำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาแห่งชาติ 5 ขั้นตอน ใ้แก่

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
2. การวางแผน และกำหนดทางเลือก
3. การสร้างสื่อ เครื่องมือ
4. การปฏิบัติการนิเทศ
5. การประเมินผล และรายงานผล

ในการออกแบบสอบถามนี้ ขอให้ท่านพิจารณาข้อความที่เป็นกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนในแต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ของระดับการปฏิบัติว่ามากน้อยเพียงใด และระดับผลการปฏิบัติที่มีคุณภาพ และ/หรือให้ประโยชน์เพียงใดตามที่โรงเรียนได้ปฏิบัติ หรือกระทำอยู่จริงและได้ผลจากการปฏิบัติจริงตามความรู้สึกของท่าน ทั้งข้อต่อไปนี้

เกณฑ์การพิจารณา

<u>ของ</u>		<u>ปฏิบัติมากน้อย</u>	<u>การปฏิบัติที่มีคุณภาพและ/หรือ</u>
<u>หมายเลข</u>		<u>เพียงใด</u>	<u>ให้ประโยชน์เพียงใด</u>
4	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด	มีคุณภาพและ/หรือให้ประโยชน์มากที่สุด
3	หมายถึง	ปฏิบัติมาก	มีคุณภาพและ/หรือให้ประโยชน์มาก
2	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง	มีคุณภาพและ/หรือให้ประโยชน์ปานกลาง
1	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย	มีคุณภาพและ/หรือให้ประโยชน์น้อย
0	หมายถึง	ไม่ได้อำนาจเลย	ไม่มีคุณภาพและ/หรือไม่ให้ประโยชน์เลย

ตัวอย่างการ ทอมแบบสอบถาม

กระบวนการณ์พิเศษ ภายในโรงเรียน	การปฏิบัติมากน้อยเพียงใด					การปฏิบัติมีคุณภาพและ/หรือ ให้ประโยชน์เพียงใด					ของนี้สำหรับ เจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะ
	0	1	2	3	4	0	1	2	3	4	
๐. การจัดให้มีการสังเกต การสอนในชั้นเรียน เป็นประจำทุกเดือน		✓							✓		
๐๐. การจัดให้มีการประชุม ชี้แจงข่าวสาร เป็น ประจำทุกเดือน				✓			✓				

จากตัวอย่าง

ข้อ ๐ อธิบายได้ว่า การจัดให้มีการสังเกตการสอนในชั้นเรียนเป็นประจำทุกเดือนเท่าที่ผ่านมา
โรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติได้น้อย แต่ดำเนินการให้บ้างมีคุณภาพและให้ประโยชน์มาก

ข้อ ๐๐ อธิบายได้ว่า การจัดให้มีการประชุมชี้แจงข่าวสารเป็นประจำทุกเดือนเท่าที่ผ่านมา
โรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติมาก ซึ่งการปฏิบัติท่านเห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาคำเนินการได้อย่าง
มีคุณภาพแต่ให้ประโยชน์น้อย

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ตอนที่ 3

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในกระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ขอให้ผู้ตอบเขียนตอบเกี่ยวกับปัญหา
อุปสรรคในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของท่าน และขอให้เขียนข้อเสนอแนะการแก้ปัญหา
เหล่านั้นตามความคิดเห็นของท่าน ดังต่อไปนี้

ข้อที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

ปัญหา และอุปสรรคที่พบ ได้แก่

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

ข้อเสนอนี้ วิธีแก้

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

ขั้นที่ 2 การวางแผนและกำหนดทางเลือก

ปัญหา และอุปสรรคที่พบ ข้อแก้

1.....

.....

2.....

.....

3.....

ข้อเสนอนี้ วิธีแก้

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

ขั้นที่ 3 การสร้างสื่อ เครื่องมือ

ปัญหา และอุปสรรคที่พบ ได้แก่

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

ข้อเสนอแนะ ได้แก่

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติการนิเทศ

ปัญหา และอุปสรรคที่พบ ได้แก่

1.....

.....

2.....

.....

3.....

.....

ข้อเสนอกณะ วิถีแก

1.....

2.....

3.....

ขั้นที่ ๕ การประเมินผลและรายงานผล

ปัญหา และอุปสรรคที่พบ ไทแก

1.....

2.....

3.....

ข้อเสนอกณะ วิถีแก

1.....

2.....

3.....

กระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

บทคัดย่อ

ของ

สมพล ขงคิลา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มกราคม ๒๕๓๔

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ตามแนวปฏิบัติของสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของครู ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์
อำเภอ/กิ่งอำเภอ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้งสามฝ่ายที่มีต่อกระบวนการจัดการนิเทศ
ทั้งกล่าว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นครู จำนวน 341 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน
186 คน ศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น
เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ชั้น
คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การ
สร้างสื่อ เครื่องมือ การปฏิบัติการนิเทศ การประเมินผลและรายงานผล กับคำถามปลายเปิด
เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน การ
วิเคราะห์ข้อมูลกระทำโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วใช้ F - test ที่ระดับ
.05 ทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรีสามารถ
ปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนตามกระบวนการนิเทศของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ ในเกณฑ์ปานกลาง และได้ผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก โดยสามารถปฏิบัติและได้ผลการ
ปฏิบัติการนิเทศในชั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ชั้นการวางแผนและกำหนด
ทางเลือก และชั้นการประเมินผล และรายงานผลอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนชั้นการสร้างสื่อ เครื่องมือ
และชั้นการปฏิบัติการนิเทศ สามารถปฏิบัติและได้ผลการปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง

2. ครู ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความคิดเห็นต่อ
การปฏิบัติและผลการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสระบุรี ตามกระบวนการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยรวม
ทั้งกระบวนการและในทุก ๆ ขั้นตอนไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการปฏิบัติในชั้นการสร้างสื่อ เครื่องมือ

INTERNAL SUPERVISORY PROCESS OF SARABURI PRIMARY SCHOOLS USING
THE SUPERVISORY PROCESS GUIDELINE INTRODUCED BY THE OFFICE
OF NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION

AN ABSTRACT

BY

SOMPON THONGSILAR

Presented in Partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

January 1991

The purposes of the research were :

1. To study the internal supervisory process guided by the Office of National Primary Education Commission, applied in Saraburi primary schools, as perceived by the teachers, the principals and the supervisors working under the office mentioned above.

2. To compare the opinions of those three sample groups concerning the internal supervisory process applied in Saraburi primary Schools.

The sample comprised of 341 teachers, 186 principals and 36 supervisors. Rating scale questionnaires and open - ended questions were used in collecting data. Mean, standard deviation and F - Test were applied in the data analysis.

The results revealed that:

1. The application of the whole process was at moderate level and its result was at high level, while the application and the results of the five steps of the process were as follow; the 1st step : exploring problems and needs, the 2nd step : planning and selecting alternatives, and the last 5th step : evaluating and reporting, were at high level, but the 3rd step : producing media and materials and the 4th step : the supervisory practicing were at moderate level.

2. The opinions of the teachers, the principals and the supervisors concerning the application and the results of the whole and each step of the process were not different statistically except the application of the 3rd step : producing media and materials, which was statistically different at .05 level of significance.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ฉพล พงศ์ลา
ภูมิลำเนา	เกิดที่ ตำบลคชสิทธิ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระบุรี
การศึกษา	2503 - สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดหนองชะโงก อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระบุรี
	2506 - สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนวัดหนองชะโงก (เขี้ยววันธรรมารุณอุปถัมภ์) อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระบุรี
	2509 - สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนคชสิทธิ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระบุรี
	2512 - สำเร็จการศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) จากวิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี
	2519 - สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา (ก.ศ.ม.) วิชาเอกพลานามัย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
	2534 - สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (ก.ศ.ม.) วิชาเอก การบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
	การปฏิบัติงาน 2513 - ครูอัตรา โรงเรียนวัดหนองแขงใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระบุรี
ปัจจุบัน	2516 - ครูตรี โรงเรียนวัดโคกกลาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระบุรี
	2519 - อาจารย์ 1 โรงเรียนวัดโคกกลาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระบุรี
	2525 - ศึกษาพิเศษ 4 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระบุรี
	2531 - ศึกษาพิเศษ 5 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
	- ศึกษาพิเศษ 6 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี